

Uputstvo za korisnika

NOKIA
Nseries

Nokia N81-3

1. izdanje SR

CE0434 ©

IZJAVA O USKLADENOSTI PROIZVODA

NOKIA CORPORATION ovime izjavljuje da je ovaj proizvod RM-223 usklađen sa osnovnim zahtevima i drugim bitnim odredbama Direktive 1999/5/EC.

Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

© 2007 Nokia. Sva prava zadržana.

Nokia, Nokia Connecting People, N-Gage, Nseries, N81, Navi, i Visual Radio su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Nokia tune je audio žig Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd © 1998-2007. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright © 1997-2007. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

Portions of the Nokia Maps software are copyright © 2007 The FreeType Project. All rights reserved.

This product is licensed under the MPEG-4 Visual Patent Portfolio License (i) for personal and noncommercial use in connection with information which has been encoded in compliance with the MPEG-4 Visual Standard by a consumer engaged in a personal and noncommercial activity and (ii) for use in connection with MPEG-4 video provided by a licensed video provider. No license is granted or shall be implied for any other use. Additional information, including that related to promotional, internal, and commercial uses, may be obtained from MPEG LA, LLC. See <<http://www.mpegla.com>>.

Ovaj proizvod je licenciran po MPEG-4 Visual Patent Portfolio License; (i) za ličnu i nekomercijalnu upotrebu informacija koje su kodovane u skladu sa MPEG-4 Visual Standard a od strane korisnika u okviru lične i nekomercijalne aktivnosti, i (ii)

MPEG-4 video sadržaja pribavljenih od licenciranih provajdera (snabdevača) video sadržaja. Ovime se ne daje, niti se može podrazumevati licencno pravo za bilo koju drugu vrstu upotrebe. Dodatne informacije uključujući i one koje se odnose na promotivnu, internu i komercijalnu upotrebu mogu se dobiti od MPEG LA, LLC. Vidite <<http://www.mpegla.com>>.

Nokia vodi politiku permanentnog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu.

DO MAKSIMALNE GRANICE DOPUŠTENE MERODAVNIM ZAKONOM, NI POD KOJIM OKOLNOSTIMA NOKIA, NITI UJEDAN OD NJENIH DAVALACA LICENCE, NISU ODGOVORNI ZA MA KAKAV GUBITAK PODATAKA ILI DOBITI, NITI ZA BILO KOJE POSEBNE, SLUČAJNE, POSLEDIČNE ILI INDIRECTNE ŠTETE MA KAKO DA SU PROUZROKOVANE.

SADRŽAJI OVOG DOKUMENTA SU DATI „KAO ŠTO JESU“. OSIM KAKO TO ZAHTEVA MERODAVNI ZAKON, NE DAJU SE NIKAKVE GARANCIJE, BILO IZRIČITE BILO ONE KOJE SE PODRAZUMEVAJU, UKLJUČUJUĆI, ALI NE OGRANIČAVAJUĆI SE NA NJIH, I PODRAZUMEVAJUĆE GARANCIJE KOMERCIJALNE POGODNOSTI I POGODNOSTI ZA POSEBNU NAMENU, U ODNOSU NA TAČNOST, POUZDANOST ILI SADRŽAJ OVOG DOKUMENTA. NOKIA ZADRŽAVA PRAVO NA IZMENE OVOG DOKUMENTA I NA NJEGOVO POVLACENJE U BILO KOM TRENUTKU I BEZ PRETHODNE NAJAVE.

Raspoloživost određenih proizvoda i aplikacija, kao i za njih odgovarajućih servisa, može da varira u zavisnosti od područja. Molimo da se za detalje, kao i za dostupnost jezičkih varijanti obratite lokalnom Nokia distributeru.

Kontrola izvoza

Ovaj uređaj može da sadrži robne proizvode, tehnologije ili softver koji podležu zakonima i propisima za izvoz iz SAD i drugih zemalja. Zabranjeno je preusmeravanje suprotno zakonu.

FCC/INDUSTRY CANADA OBJAVA

Vaš uređaj može da prouzrokuje TV i radio smetnje (recimo, kada se koristi u neposrednoj blizini predajne opreme). FCC ili Industry Canada mogu da zahtevaju da prekinete upotrebu svog telefona ukoliko takve smetnje ne mogu da se uklone. Ako Vam je potrebna pomoć, obratite se svom lokalnom serviseru. Ovaj uređaj je usklađen sa delom 15 FCC propisa. Funkcionalno korišćenje je uslovljeno ispunjenjem naredna dva uslova: (1) Ovaj uređaj ne sme da prouzrokuje štetne smetnje, i (2) ovaj uređaj mora da prihvata sve primljene smetnje, uključujući i smetnje koje mogu da prouzrokuju neželjene radnje. Sve promene ili modifikacije koje Nokia nije eksplicitno odobrila mogu da ponište korisnikovo ovlašćenje za funkcionalno korišćenje ove opreme.

Aplikacije trećih strana u sklopu Vašeg uređaja mogu biti kreirane od strane, i vlasništvo, osoba ili pravnih subjekata koji nisu povezani sa firmom Nokia.

Nokia ne poseduje autorska prava niti prava intelektualne svojine nad aplikacijama trećih strana. Pa tako, Nokia ne preuzima nikakvu odgovornost za podršku krajnjeg korisnika niti za funkcionisanje tih aplikacija, kao ni za informacije u tim aplikacijama ili materijalima. Nokia ne daje nikakvu garanciju za aplikacije trećih strana.

KORIŠĆENJEM TIH APLIKACIJA PRIMATE K ZNANJU DA SE TE APLIKACIJE STAVLJAJU NA RASPOLAGANJE „KAKVE JESU“ BEZ IKAKVE GARANCIJE, EKSPLICITNE ILI IMPLICITNE, I TO DO MAKSIMALNE GRANICE DOPUŠTENE MERODAVNIM PRAVOM. TAKOĐE PRIMATE K ZNANJU DA NI NOKIA NITI SA NJOM POVEZANA DRUŠTVA NE DAJU BILO KAKVE IZJAVE I GARANCIJE, EKSPLICITNO ILI IMPLICITNO, U POGLEDU PITANJA KOJA UKLJUČUJU, ALI SE NE OGRANIČAVAJU NA GARANCIJE U VEZI PRAVA VLASNIŠTVA, POGODNOSTI ZA PRODAJU ILI POGODNOSTI ZA POSEBNU NAMENU, ILI DA TE APLIKACIJE NE KRŠE PATENTNA PRAVA, AUTORSKA PRAVA ILI PRAVA NA ŽIG ILI DRUGA PRAVA NEKE TREĆE STRANE.

1. izdanje SR

Zdravo

Broj modela: Nokia N81-3. U daljem tekstu se navodi kao Nokia N81.

Uređaj Nokia N81 predstavlja zabavu u pokretu!

Uživajte u visokokvalitetnoj muzici i igranju igara u elegantnom i modernom pakovanju, zajedno sa izvanrednim ekranom od 2,4 inča, namenskim tasterima za medije i igre i izuzetnim audio kvalitetom.

Sa uređajem Nokia N81 možete uvek uživati u omiljenoj muzici. Nokia Music Store* nudi Vam preko milion pesama za pretraživanje i kupovinu – bežično, koristeći N81, i od kuće, sa kompatibilnog PC računara. Ukoliko ste se umorili od kablova, upotrebite Bluetooth za povezivanje sa kompatibilnim stereo slušalicama.

Isprobajte kvalitetne igre za mobilne uređaje sa namenskim tasterima za igre i uživajte u sjajnoj grafici koja Vam pruža novi način zabave.

Meni multimedija omogućava direktan pristup sadržajima i pomaže vam da ih istražite brzo i jednostavno. Isprobajte inteligentno osvetljavanje tastera, koje ne otkriva tastere sve dok Vam ne zatrebaju.

Neka zabava počne!

*Da biste proverili dostupnost usluge Nokia Music Store u svojoj zemlji, posetite www.nokia.com/music.

Sadržaj

Zdravo	4
Za vašu bezbednost.....	8
Podrška	12
Pomoć	12
Prvi koraci.....	12
Dodatne aplikacije.....	12
Nokia podrška i kontakt informacije.....	12
Vaša Nokia N81	13
Dobrodošli.....	13
Podešavanja	13
Prenesite podatke iz drugog uređaja	13
Osnovni indikatori	15
Navi~ navigator	16
Multimedija meni	16
LED uštede energije	17
Kontrola jačine zvuka i zvučnika	17
Slušalice	17
Produžavanje veka baterije.....	18
Mape	18

Preuzimanje!.....	18
Ažurne verzije softvera	19
Muzika	20
Muzički plejer	20
Nokia muzička prodavnica	25
Radio.....	25
Nokia Podcasting.....	27
Kontakti (imenik)	32
Memorišite i vršite izmene imena i brojeva	32
Kopirajte kontakte	33
Dodajte ton zvana kontaktima	34
Kreirajte kontakt grupe	34
Igre	35
Poruke	36
Pišite tekst.....	37
Pišite i šaljite poruke.....	37
Primljeno – prijem poruka.....	39
Poštansko sanduče.....	40
Preslušavanje poruka.....	42

Vidite poruke na SIM kartici	42
Podešavanja poruka	42

Galerija47

Prikazujte i pretražujte datoteke	47
Korpa za štampu	49
Albumi	49
Menjanje slika	49
Montaža video snimaka	50
Projekcija slajdova	52
Prezentacije	53
Štampanje slika	53
Mrežna štampa	54
Delite onlajn	54
Kućna mreža sa Galerijom	55

Kamera.....57

Snimanje fotografija	57
Pravljenje više uzastopnih slika	62
I Vi na slici – samookidač	62
Saveti za snimanje dobrih fotografija	63
Snimanje video snimaka	64

Web.....67

Pretražujte Web	67
Bezbednost veze	70

Prikaz markera	70
Raskinite vezu	71
Podešavanja	71

Alatke73

Menadžer datoteka	73
Alatka „Memorijska kartica“	73
Glasovne komande	74

Povezivanja.....75

Bežična LAN mreža	75
Bluetooth povezivanje	77
Menadžer veza	81
USB	81
Povezivanja sa PC računarom	82
Menadžer uređaja	82
Kućna mreža	83
Bežična tastatura	85
Sinhronizacija	86

Aplikacije.....87

Sat	87
Kalkulator	88
Beleške	88
Menadžer aplikacija	88
Kalendar	90

Diktafon.....	91
RealPlayer.....	92
Adobe Flash Player.....	93
IM – instant poruke	93
Nokia Lifeblog.....	96
Upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima	100
Adobe Reader.....	101
Konvertor	102
Personalizujte svoj uređaj	103
Profili – podešavanje tonova.....	103
3-D tonovi	104
Promenite izgled svog uređaja.....	105
Dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost)	106
Uputite poziv.....	107
Govorni pozivi.....	107
Video pozivi.....	112
Deljenje videa	114
Odgovorite na poziv ili ga odbacite	116
Dnevnik.....	117

Podešavanja.....	119
Opšte.....	119
Telefon.....	125
Veza.....	127
Aplikacije	132
Rešavanje problema:	
Pitanja i odgovori	133
Informacije o bateriji	137
Punjenje i pražnjenje.....	137
Smernice za utvrđivanje autentičnosti	
Nokia baterija.....	138
Čuvanje i održavanje	139
Dodatne informacije	
o bezbednosti	141
Indeks.....	144

Za vašu bezbednost

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo nepoštovanje može da bude opasno ili protivno zakonu. Za više informacija, pročitajte kompletno uputstvo za korisnika.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO

Ne uključujte ovaj uređaj ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU

Pridržavajte se svih lokalnih zakona. Neka Vam ruke u toku vožnje uvek budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE Svi bežični uređaji mogu da budu podložni smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLUČITE U BOLNICAMA Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite ovaj uređaj u blizini medicinske opreme.

ISKLUČITE U AVIONU Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični uređaji mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLUČITE PRI TOČENJU GORIVA

Ne koristite ovaj uređaj na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA

Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite ovaj uređaj na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO Uređaj koristite samo u položajima prema objašnjenju u dokumentaciji proizvoda. Ne dodirujte nepotrebno antenu.

KVALIFIKOVANI SERVIS Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE Upotrebljavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU Vaš uređaj nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE Pravite rezervne -kopije ili imajte na papiru sve važne podatke koji se nalaze u uređaju.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE UREĐAJE

Kod priključivanja na ma koji drugi uređaj, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu za korisnika datog uređaja. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI Proverite da je telefonska funkcija ovog uređaja uključena i da je na mreži. Pritisnite taster „završi” potreban broj puta da obrišete sadržaj na ekranu i da se vratite u pasivni režim rada. Unesite broj službe pomoći, zatim pritisnite taster „pozovi”. Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

O Vašem uređaju

Upotreba bežičnog uređaja opisanog u ovom uputstvu odobrena u (E)GSM 850, 900, 1800 i 1900 i UMTS 2100 mrežama. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije o mrežama.

Pri korišćenju funkcija ovog uređaja, pridržavajte se svih zakona i poštujujte lokalne običaje, privatnost i legitimna prava drugih osoba, uključujući i autorska prava.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, muzike (uključujući i tonove i melodije zvona) i drugog sadržaja.

Vaš uređaj podržava Internet veze i druge načine povezivanja. Kao i računari, Vaš uređaj može biti izložen virusima, zlonamernim porukama i aplikacijama, kao i ostalim štetnim sadržajima. Budite obazrivi i otvarajte poruke, prihvatajte zahteve za povezivanje, preuzimajte sadržaje i prihvatajte instalacije samo od izvora u koje imate poverenje. Da biste poboljšali bezbednost svog uređaja, razmislite o instaliranju, korišćenju i redovnom ažuriranju antivirusnog softvera, zaštitnog zida i drugog prikladnog softvera na svom uređaju i svim povezanim računarima.

Upozorenje: Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog uređaja, osim budilnika, uređaj mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj uređaj kada upotreba bežičnog uređaja može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Kancelarijske aplikacije podržavaju osnovne funkcionalne mogućnosti programa Microsoft Word, PowerPoint i Excel (Microsoft Office 97, 2000 i XP). Ne mogu se prikazivati ili modifikovati datoteke svih formata.

U toku intenzivnijeg rada, kao što je aktivna sesija deljenja videa ili veza za prenos podataka velikim-brzinama, ovaj uređaj može biti topao na dodir. U najvećem broju slučajeva, to je normalna pojava. Ako posumnjate da uređaj ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

U Vašem uređaju su možda već instalirani markeri i linkovi Internet sajtova nekih –trećih strana. Koristeći svoj mobilni uređaj možete da pristupate i drugim sajtovima trećih strana. Sajтови trećih strana nisu povezani sa firmom Nokia, i Nokia za njih ne garantuje niti preuzima ikakvu odgovornost za njih. Ako se odlučite da pristupite tim sajtovima, neophodno je da preduzmete mere opreza i zašтите u vezi sadržaja.

Slike u ovom priručniku mogu da se razlikuju od slika na ekranu vašeg uređaja.

Mrežni servisi

Da biste koristili ovaj telefon, neophodna je usluga provajdera mrežne usluge. Mnoge od ovih funkcionalnih mogućnosti zahtevaju posebne funkcionalne mogućnosti mreže. Ove funkcionalne mogućnosti nisu na raspolaganju u svim mrežama; neke mreže zahtevaju da sa svojim provajderom servisa sačinite posebne dogovore da biste mogli da koristite ove mrežne servise. Vaš provajder servisa Vam može dati instrukcije i objasniti troškove koji se snose.

Neke komunikacione mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge.

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog uređaja onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, te funkcionalne mogućnosti se neće pojavljivati u meniju uređaja. Vaš uređaj može imati i specifičnu konfiguraciju koja se odnosi na nazive menija, redosled menija i ikonice. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj uređaj podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Za neke funkcije ovog uređaja, kao što su MMS, pretraživanje i e-mail neophodno je da komunikaciona mreža podržava te tehnologije.

Poboljšanja, baterije i punjači

Pre vađenja baterije uvek isključite uređaj i iskopčajte punjač.

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim uređajem. Ovaj uređaj je namenjen da se koristi napajajući se iz punjača AC-3, AC-4 ili AC-5 i iz AC-1, ACP-8, ACP-9, ACP-12 ili LCH-12 punjača kada se koristi sa CA-44 adapterom za punjač.

Baterija predviđena da se koristi za ovim uređajem je BP-6MT.

Upozorenje: Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

Podrška

Pomoć

Kada je neka aplikacija otvorena, da biste pristupili pomoći za trenutni prikaz, izaberite **Opcije > Pomoć**.

Da biste, dok čitate uputstva, iz pomoći prešli na aplikaciju koja je trenutno otvorena u pozadini, pritisnite i držite .

Da biste otvorili pomoć iz glavnog menija, izaberite **Alatke > Alatke > Pomoć**. Izaberite željenu aplikaciju da biste prikazali listu tema pomoći.

Prvi koraci

Pogledajte uputstvo „Prvi koraci“ za informacije o tasterima i delovima, uputstva o podešavanju uređaja ili za druge osnovne informacije.

Dodatne aplikacije

Postoje mnoge aplikacije kompanije Nokia i raznih nezavisnih proizvođača softvera, koje Vam pomažu da sa svojim Nokia N81 uređajem postignete više. Ove aplikacije su objašnjene u uputstvima koja

su dostupna na stranama podrške za proizvod Nokia N81 na www.nseries.com/support ili lokalnom Nokia Web sajtu.

Nokia podrška i kontakt informacije

Najnoviju verziju uputstva, dodatne informacije, sadržaje za preuzimanje kao i servise koji se odnose na Vaš Nokia uređaj potražite na adresi www.nseries.com/support ili na lokalnom Nokia sajtu.

Ako je potrebno da se obratite službi za brigu o kupcima, proverite listu lokalnih kontakt centara na adresi www.nokia.com/customerservice. Za usluge servisiranja potražite najbliži Nokia servisni centar na adresi www.nokia.com/repair.

Vaša Nokia N81

Dobrodošli

Kada svoj uređaj uključite prvi put, prikazano je **Dobro došli**. Izaberite neku od narednih opcija:

Čarob. podeš. – da biste konfigurisali različita podešavanja, na primer za e-mail

Prenos – da biste preneli sadržaj, kao što su kontakti i stavke kalendara, iz nekog kompatibilnog Nokia uređaja. Vidite „Prenesite podatke iz drugog uređaja“, str. 13.

Demonstracija – da biste videli demonstraciju svog uređaja

Da biste kasnije pristupili **Dobro došli**, pritisnite , a zatim izaberite **Alatke > Alatke > Dobro došli**. Pojedinačnim aplikacijama možete da pristupate i iz njihovih menija.

Podešavanja

Vaš uređaj obično ima podešavanja za MMS, GPRS, striming i mobilni Internet, koja su u njemu automatski konfigurisana na osnovu informacija Vašeg provajdera telekomunikacione mreže. Podešavanja Vašeg provajdera

servisa mogu biti već instalirana u uređaju ili ih možete zatražiti odnosno primiti od provajdera u formi specijalne poruke.

Kako se menjaju opšta podešavanja Vašeg uređaja, na primer jezik i podešavanja pasivnog režima (pripravnosti) i ekrana, možete videti u odeljku „Telefon“, str. 125.

Prenesite podatke iz drugog uređaja

Pomoću aplikacije **Prenos** možete prenositi sadržaje, kao što su kontakti ili unosi iz kalendara, između dva kompatibilna Nokia uređaja, koristeći Bluetooth.

Ako aplikaciju koristite prvi put, možete preneti sadržaj sa kompatibilnog Nokia uređaja na uređaj N81.

Tip sadržaja koji može da se prenese zavisi od modela uređaja iz kojeg želite da prenesete sadržaj. Vaš uređaj će Vas obavestiti ukoliko taj drugi uređaj nije kompatibilan.

Aplikacija **Prenos** može se koristiti i bez SIM kartice. Ukoliko se drugi uređaj ne može startovati bez ubačene SIM kartice, u njega možete ubaciti svoju SIM karticu.

Kada se Nokia N81 uključi bez ubačene SIM kartice, automatski se aktivira oflajn režim rada.

Prenesite sadržaj

- 1 Da biste prvi put preuzeli podatke sa nekog drugog uređaja, na svom uređaju Nokia N81 izaberite **Prenos sa tel.** u aplikaciji za dobrodošlicu ili pritisnite , a zatim izaberite **Alatke > Alatk** > **Prenos**.
- 2 Da bi Nokia N81 započela traženje uređaja koji podržavaju Bluetooth povezivanje, izaberite **Nastavi**. Ako niste odredili ime za svoju Nokia N81, od vas će biti zatraženo da to učinite. Prihvatite podrazumevano ime ili definišite ime po sopstvenom izboru.
- 3 Kod nekih modela uređaja, aplikacija **Prenos** se šalje kao poruka u drugi uređaj. Otvorite tu poruku da biste u drugi aparat instalirali aplikaciju **Prenos**, a zatim pratite instrukcije na ekranu.
- 4 Iz liste izaberite uređaj iz kojeg želite da prenesete podatke. Od Vas se traži da u Nokia N81 unesete šifru. Unesite šifru po svom izboru (1-16 cifara), a zatim izaberite **OK**. Na drugom aparatu unesite istu šifru, pa izaberite **OK**. Uređaji su sada upareni. Vidite „Uparivanje uređaja“, str. 79.
- 5 Izaberite sadržaj koji želite da prebacite. Kada prenos započne, možete ga obustaviti i nastaviti kasnije.

Sinhronizovanje, preuzimanje i slanje sadržaja

Posle prvog prenosa možete izabrati jednu od sledećih opcija da biste započeli novi transfer, a Vaš izbor zavisice od modela drugog uređaja:

da biste uskladili sadržaj na vašoj Nokia N81 i drugom uređaju, ako taj drugi uređaj podržava usklađivanje. Sinhronizacija je dvosmerna. Ako se neka stavka obriše u jednom uređaju, ona se briše u oba uređaja. Stavke obrisane u procesu sinhronizacije ne možete povratiti.

da biste podatke sa drugog uređaja preuzeli u svoju Nokia N81. Prilikom preuzimanja podaci se sa drugog uređaja prenose u vaš Nokia N81. Od vas će možda biti zatraženo da zadržite ili izbrisate originalne podatke u drugom uređaju, što zavisi od modela uređaja.

da biste podatke poslali sa svog Nokia N81 na drugi uređaj

Ako **Prenos sa tel.** ne može da prenese stavku, u zavisnosti od tipa drugog uređaja, stavku možete da dodate u **Nokia folder** na C:\Data\Nokia ili E:\Data\Nokia i prenesete ga odatle. Kada izaberete folder za prenos, stavke se usklađuju u odgovarajućem folderu u drugom uređaju i obrnuto.

Korišćenje prečica za ponavljanje prenosa

Posle prenosa podataka možete sačuvati prečicu sa podešavanjima prenosa u glavnom prikazu kako biste kasnije mogli da ponovite isti prenos.

Da biste izmenili prečicu, dođite do nje i izaberite **Opcije > Podešavanja prečice**. Možete, na primer, kreirati ili izmeniti naziv prečice.

Posle svakog prenosa prikazuje se njegov dnevnik. Da biste pregledali dnevnik prethodnog prenosa, dođite do prečice u glavnom prikazu i izaberite **Opcije > Vidi dnevnik**.

Baratanje konfliktima u toku prenosa

Ako je stavka koju treba preneti izmenjena na oba uređaja, uređaj će pokušati da automatski objedini izmene. Ako to nije moguće, doći će do konflikta u prenosu. Izaberite **Proveri jedno po jedno, Prioritet ovom tel. ili Prioritet drugom tel.** da biste razrešili konflikt. Za dalja uputstva izaberite **Opcije > Pomoć**.

Osnovni indikatori

 Uređaj se koristi u GSM mreži.

3G Uređaj se koristi u UMTS mreži (mrežni servis).

 Imate jednu ili više nepročitanih poruka u folderu **Primljeno** u okviru **Poruke**.

 U svoje udaljeno poštansko sanduče (na serveru) ste primili novu e-mail poruku.

 Postoje poruke koje čekaju na slanje u folderu **Za slanje**.

 Imate propuštene pozive.

 Prikazuje se ako je za **Tip zvona** postavljeno **Bez zvona** i ako je za **Zvučni signal poruke** i **Zv. signal e-mail por.** postavljeno **Isključeno**.

 Tastatura uređaja je zaključana.

 Aktivan je alarm sata.

2 Koristi se druga telefonska linija (mrežni servis).

 Svi dolazni pozivi su preusmereni na neki drugi broj. Ako posedujete dve telefonske linije (mrežni servis), onda ćete se na ovaj način prebacivati sa jedne na drugu telefonsku liniju, pretplatnički broj.

 Na uređaj su priključene kompatibilne slušalice (mikro-telefonska kombinacija). označava da je veza prekinuta.

 Na uređaj je priključen kompatibilni adapter za slušni aparat.

 Na uređaj je priključen kompatibilni **Adapt. za gluvoneme**.

D Aktivan je data poziv.

 GPRS veza je aktivna. označava da je veza zadržana i da je veza na raspolaganju.

 Paketni prenos podataka je aktivan u delu mreže koji podržava EDGE. označava da je veza zadržana, a da je veza na raspolaganju. Ova ikonica označava da je EDGE tehnologija na raspolaganju u toj mreži, ali da Vaš uređaj možda ne koristi EDGE za prenos podataka.

 UMTS veza je aktivna. označava da je veza zadržana i da je veza na raspolaganju.

 Uređaj ste podesili da skenira bežične LAN mreže, i neka bežična LAN mreža je na raspolaganju. Vidite „Bežična LAN mreža“, str. 75.

 Aktivna je bežična LAN veza sa računarskom mrežom koja koristi kriptu zaštitu.

 Aktivna je bežična LAN veza sa računarskom mrežom koja ne koristi kriptu zaštitu.

 Bluetooth veza je uključena.

 U toku je prenos podataka preko Bluetooth veze. Kada ovaj indikator trepće, Vaš uređaj pokušava da se poveže sa drugim uređajem.

 Aktivna je neka USB veza.

Navi™ navigator

U daljem tekstu se pominje kao Navigator.

Koristite Navigator za kretanje po menijima (, , ,) i za biranje stavki (). Da biste aktivirali dodatnu funkcionalnost Navi™ dugmeta, pritisnite , a zatim

izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Navi točkić > Navi točkić > Uključeno**.

Koristite Navigator za brzu pretragu listi u galeriji i muzičkom centru, kao i za navigaciju u meniju multimedije. Samo predite prstom po obodu Navigatora u smeru kretanja kazaljke na satu ili u suprotnom smeru.

 Savet! U menijima, umesto navigatora možete da koristite i numeričke tastere, **#** i ***** za brzo pristupanje aplikacijama. Recimo, u glavnom meniju, pritisnite **2** da biste otvorili **Poruke**.

Multimedija meni

Sa multimedija menijem imate brz i lak pristup multimedijalnom sadržaju, igrama, najvažnijim kontaktima i poslednjim Internet markerima i orijentirima. Isprobajte ga, recimo, za slike i muziku.

Da biste otvorili ili zatvorili meni multimedija pritisnite . Da biste pretraživali pločice (celine) koristite Navigator ili funkcionalnost Navigatora. Da biste se vratili u meni multimedija iz neke otvorene aplikacije, pritisnite .

Da biste promenili redosled pločica, izaberite **Opcije > Rasporedi pločice**.

LED uštede energije

Ekrani se isključuje radi uštede baterije nakon aktiviranja zaštite ekrana. LED trepće kao indikacija da je uređaj uključen, ali u režimu spavanja.

Kako se isključuje LED, pogledajte „Režim spavanja“, str. 121.

Kontrola jačine zvuka i zvučnika

Da biste u toku aktivnog poziva ili slušanja audio zapisa povećali ili smanjili jačinu zvuka, pritiskajte taster za podešavanje jačine zvuka.

Ugrađeni zvučnik Vam omogućava da slušate i govorite u uređaj na kraćem rastojanju a da ne morate da ga držite uz uho.

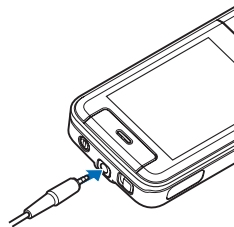
Upozorenje: Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste u toku razgovora koristili zvučnik, izaberite **Opcije > Aktiviraj zvučnik**.

Da biste isključili zvučnik, izaberite **Opcije > Aktiviraj slušalicu**.

Slušalice

Kompatibilnu mikro-telefonsku kombinaciju ili kompatibilne standardne slušalice možete priključiti na Nokia AV konektor (3,5 mm) svog uređaja. Možda će biti potrebno da izaberete režim kablova.

Nemojte povezivati proizvode koji generišu izlazni signal pošto to može oštetiti Vaš uređaj. Nemojte povezivati nikakav izvor napajanja na Nokia AV konektor.

Kada na Nokia AV konektor povezujete neki eksterni uređaj ili mikro-telefonsku kombinaciju (slušalice) osim onih koje je Nokia odobrila za ovaj uređaj, obratite posebnu pažnju na jačinu zvuka.

Upozorenje: Kada koristite slušalice, Vaša sposobnost praćenja zvukova u okruženju može da bude umanjena. Ne koristite slušalice kada to može da ugrozi Vašu bezbednost.

Da biste optimizovali audio performanse, na slušalice stavite štitnike koje ste dobili.

Da biste koristili mikro-telefonsku kombinaciju ili standardne slušalice sa kompatibilnim daljinskim

upravljačem, na primer Nokia audio adapterom AD-54, daljinski upravljač priključite na konektor uređaja, a onda na njega priključite mikro-telefonsku kombinaciju ili standardne slušalice.

Neke mikro-telefonske kombinacije ne poseduju mikrofona. Za telefoniranje sa takvim mikro-telefonskim kombinacijama, koristite daljinski upravljač ili mikrofona ovog uređaja.

Nokia audio adapter AD-54 poseduje tastere za podešavanje multimedija zvuka koji se koriste za kontrolu jačine zvuka samo pri reprodukciji muzike ili videa.

Kada koristite određena proširenja, kao na primer, Nokia audio adapter AD-54, za podešavanje jačine zvuka u toku poziva, koristite tastere za podešavanje zvuka ovog uređaja.

Produžavanje veka baterije

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth vezu, bežični LAN i veza za paketni prenos podataka ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Da biste produžili autonomiju svog uređaja, isključite Bluetooth vezu kada Vam nije potrebna. Takođe postavite **Veza za paketni pr. na Po potrebi** da bi uređaj koristio vezu za paketni prenos podataka samo ako pokrenete

aplikaciju ili akciju koja zahteva tu vezu. Pogledajte „Paketni podaci“, str. 130.

Da biste zatvorili sve aplikacije koje su pokrenute u pozadini, a Vi ih ne koristite, pritisnite i držite , pa zatim izaberite aplikacije iz liste i pritisnite .

Mape

Pritisnite , pa izaberite **Mape**. Sa eksternim GPS prijemnikom za Bluetooth i **Mape** možete videti svoju trenutnu lokaciju na mapi, pretraživati mape raznih gradova i zemalja, tražiti adrese i druge stvari koje Vas zanimaju, kao i planirati rute sa jedne lokacije na drugu.

Možete da kupite i dodatne servise, kao što su vodiči za gradove i navigacijski servisi sa glasovnim usmeravanjem.

Za više informacija o aplikaciji pogledajte www.nseries.com/support ili lokalni Nokia Web sajt.

Preuzimanje!

Preuzimanje! (mrežni servis) je prodavnica sadržaja za mobilne uređaje koja je na raspolaganju u Vašem uređaju. Preko Interneta možete da pretražujete, preuzimate i na svoj uređaj instalirate sadržaje, kao što su aplikacije i medija datoteke.

Pritisnite , pa izaberite **Preuzimanje!**.

Ovi sadržaji, artikli, su razvrstani po katalozima i folderima koje obezbeđuju različiti provajderi servisa. Neki artikli se plaćaju, ali se najčešće mogu besplatno probno puštati.

Ažurne verzije softvera

Nokia pravi ažurne verzije, dopune, softvera koje mogu nuditi nove funkcionalne mogućnosti, poboljšanje funkcija ili poboljšano funkcionisanje. Ove ažurne verzije možete zatražiti koristeći aplikaciju Nokia Software Updater za PC računare. Da biste ažurirali softver svog uređaja, potrebna Vam je aplikacija Nokia Software Updater i PC računar sa Microsoft Windows 2000 ili XP operativnim sistemom, širokopojasni pristup Internetu i kompatibilni data kabl za povezivanje Vašeg uređaja i PC računara.

Za dodatne informacije, kao i da biste preuzeli aplikaciju Nokia Software Updater, posetite www.nokia.com/softwareupdate ili svoj lokalni Nokia Web sajt.

Ako Vaša mreža podržava bežično ažuriranje softvera, moći ćete da poručujete ažurne verzije preko svog uređaja. Pogledajte „Menadžer uređaja“ i „Ažurne verzije softvera“, str. 82.

 Savet! Da biste proverili verziju softvera u svom uređaju, unesite ***#0000#** u pasivnom režimu.

Muzika

Muzički plejer

Muzički plejer podržava formate datoteka kao što su .aac, .aac+, .eac+, .mp3, .wav i .wma. Muzički plejer možda ne podržava sve funkcije nekog formata datoteke ili sve varijante formata datoteke.

Muzički centar takođe možete koristiti za slušanje epizoda podkastova. Podkasting je metod dostavljanja audio i video sadržaja putem Interneta korišćenjem RSS ili ATOM tehnologije za reprodukciju na mobilnim uređajima ili PC računarima.

Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno.

Produženo izlaganje jakom intenzitetu zvuka može da Vam ošteti sluh. Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

O dodavanju pesmama u uređaj vidite „Prenesite muziku“, str. 23.

Za više informacija u vezi autorskih prava, vidite „Upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima“, str. 100.

Pustite pesmu ili epizodu podkasta

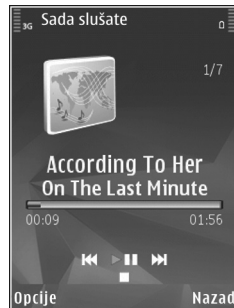

Savet! Da biste otvorili podlogu muzičkog centra multimedija menija, pritisnite . Vidite „Multimedija meni“, str. 16.

- 1 Pritisnite i izaberite **Muzika > Muzički cent.**
- 2 Izaberite **Muzika** ili **Podcasti**.
- 3 Izaberite kategorije da biste otišli do pesme ili epizode podkasta koju želite da čujete.
- 4 Da biste pustili izabranu datoteku ili listu datoteka, pritisnite .

Da biste privremeno zaustavili reprodukciju, napravili pauzu, pritisnite , a da biste je nastavili, pritisnite ponovo . Da biste prekinuli reprodukciju, pritisnite .

Da biste brzo premotavali unapred ili unazad, pritisnite i držite odnosno .

Da biste prešli na narednu stavku, pritisnite ►►. Da biste se vratili na početak stavke, pritisnite ◀◀. Da biste prešli na prethodnu stavku, pritisnite ◀◀ ponovo u roku od 2 sekunde od početka reprodukcije pesme ili podkasta.

Da biste puštanje pesama po slučajnom izboru (◀▶) uključili ili isključili, izaberite **Opcije > Slučajan izbor**.

Da biste ponovili trenutnu stavku (◀◀), sve stavke (▶▶) ili da biste ponavljanje isključili, izaberite **Opcije > Ponovi**.

Ako se reprodukuju podkastovi, reprodukcija slučajnim redosledom i ponavljanje su automatski isključeni.

Za podešavanje jačine zvuka koristite taster za podešavanje jačine zvuka.

Da biste izmenili ton reprodukcije muzike, izaberite **Opcije > Ekvilajzer**.

Da biste izmenili balans kanala, stereo sliku ili da biste pojačali bas tonove, izaberite **Opcije > Podesi zvuk**.

Da biste u toku reprodukcije pratili i vizuelizaciju, izaberite **Opcije > Prikaži vizuelizaciju**.

Da biste se vratili u režim pripravnosti, a plejer ostavili da svira u pozadini, pritisnite taster „završi“ ili, da biste prešli na neku drugu otvorenu aplikaciju, pritisnite i držite .

Muzički meni

Da biste odabrali dodatnu muziku za reprodukciju, u prikazu **Sada slušate** izaberite **Muzika**.

Ovaj meni za muziku pokazuje muziku koja je dostupna u uređaju. Sve pesme prikazuje svu muziku. Da biste videli razvrstane pesme, izaberite **Albumi**, **Izvođači**, **Žanrovi** ili **Kompozitori**. Da biste videli liste (numera) za reprodukciju, izaberite **Liste za reprodukciju**.

Da biste osvežili memoriju nakon što ste svoj uređaj ažurirali izvan Muzičkog centra, izaberite **Opcije > Osveži**.

Liste numera za reprodukciju

Da biste videli i obrađivali liste numera za reprodukciju, u muzičkom meniju izaberite **Liste za reprodukciju**. Naredne liste numera za reprodukciju se automatski pojavljuju: **Najčešće slušano**, **Nedavno reproduk.** i **Nedavno dodato**.

Da biste videli detalje liste numera za reprodukciju, izaberite **Opcije > Detalji liste za reprodukciju**.

Kreirajte listu numera za reprodukciju

- 1 Izaberite **Opcije > Napravi listu numera**.
- 2 Unesite neko ime za listu numera za reprodukciju, pa zatim izaberite **OK**.
- 3 Izaberite **Da** da biste sada dodali pesme ili **Ne** da biste dodali pesme kasnije.

- 4 Ako ste izabrali „Da“, izaberite izvođače da biste pronašli pesme koje želite da uključite u listu numera za reprodukciju. Pritisnite da dodate stavke. Da bi se prikazala lista pesama ispod imena izvođača, pritisnite . Da sakrijete listu pesama, pritisnite .
- 5 Nakon što izvršite svoj izbor, izaberite **Urađeno**.

Kasnije, da biste dodali još pesama u listu numera za reprodukciju, izaberite **Opcije > Dodaj pesme**.

Da biste dodali pesme, albume, izvođače, žanrove i kompozitore u neku listu numera za reprodukciju iz drugih prikaza muzičkog menija, izaberite neku stavku, pa zatim izaberite **Opcije > Dodaj listi za reprod.** > **Sačuvana lista za repr.** ili **Nova lista za reprod.**

Da biste neku pesmu uklonili iz liste numera za reprodukciju, izaberite **Opcije > Ukloni**. Ovim postupkom se pesma ne briše iz uređaja; ona se samo uklanja iz liste numera za reprodukciju.

Da biste promenili redosled pesama u listi numera za reprodukciju, dođite do pesme koju želite da premestite, pa izaberite **Opcije > Pr.redosl.liste**. Da biste pesme „uhvatili“ i „spustili“ na neko drugo mesto, koristite navigator.

Podkasti

Meni „Podkasti“ prikazuje podkaste dostupne u vašem uređaju.

Da biste osvežili kolekciju nakon što ste svoj uređaj ažurirali izvan Muzičkog centra, izaberite **Opcije > Osveži**.

Podkast epizode imaju tri stanja: nikad reprodukovano, delimično reprodukovano i kompletno reprodukovano.

Ukoliko je epizoda delimično reprodukovana, pri narednom puštanju nastaviće od mesta na kome je reprodukovanje prekinuto.

Ukoliko epizoda nikad nije reprodukovana ili je kompletno reprodukovana, reprodukuće se ispočetka.

Kućna mreža sa muzičkim plejerom

Sa UPnP arhitekturom i bežičnom lokalnom mrežom (WLAN) možete kreirati kućnu mrežu kompatibilnih uređaja. Kućna mreža Vam omogućava da reprodukujete sadržaj sačuvan u uređaju Nokia N81 na udaljenom kompatibilnom uređaju. Takođe, sa uređaja Nokia N81 možete kopirati datoteke na kompatibilni UPnP uređaj. Za više informacija vidite „Kućna mreža“, str. 83 i „Kućna mreža sa Galerijom“, str. 55.

Pustite pesmu ili podkast na daljinu

- 1 Pritisnite i izaberite **Muzika > Muzički cent.**
- 2 Izaberite muziku ili podkastove.
- 3 Izaberite kategorije u narednim menijima da biste otišli do pesme ili epizode podkasta koju želite da čujete.
- 4 Izaberite pesmu ili podkast koje želite da čujete i izaberite **Opcije > Pusti > Repr. preko kuć. mreže.**
- 5 Izaberite uređaj na kojem će datoteka biti reprodukovana.

Kopirajte pesme ili podkastove bežično

Da biste medija datoteke kopirali ili preneli sa jednog uređaja na drugi kompatibilni uređaj, kao što je UPnP kompatibilni PC, izaberite datoteku i **Opcije > Kopiraj na kuć. mrežu** ili **Prem. na kućnu mrežu**. Deljenje sadržaja ne mora da bude aktivirano.

Prenesite muziku

Možete da prenosite muziku iz kompatibilnog PC računara ili nekog drugog kompatibilnog uređaja koristeći USB kabl ili Bluetooth povezivanje. U vezi detalja, vidite „Bluetooth povezivanje“, str. 77.

Računarski zahtevi za prenos muzike:

- Microsoft Windows XP operativni sistem (ili noviji)
 - Kompatibilna verzija aplikacije Windows Media Player.
- Više detaljnih informacija o kompatibilnosti aplikacije

Windows Media Player možete naći u odeljku Nokia N81 na Nokia Web sajtu.

- Nokia Nseries PC Suite 6.7 ili novija verzija

Prenesite muziku iz PC računara

Za prenos muzike možete da koristite tri metode:

- Da biste svoj uređaj na PC računaru videli kao eksternu masovnu memoriju na koju možete da prenesete sve vrste datoteka, vezu uspostavite koristeći kompatibilni USB kabl ili Bluetooth povezivanje. Ako koristite USB kabl, izaberite **Prenos podataka** za režim veze.
- Da biste sinhronizovali muziku u Windows Media Player-u, priključite kompatibilni USB kabl, i izaberite **Medija plejer** za režim veze.
- Da biste koristili Nokia Music Manager iz paketa Nseries PC Suite, priključite kompatibilni USB kabl, i izaberite **PC Suite** za režim veze.

Režimi memorijskog uređaja i programa Media player mogu da se koriste samo za datoteke koje su smeštene na memorijsku karticu vašeg uređaja.

Da biste promenili podrazumevani USB režim veze, pritisnite , a zatim izaberite **Alatke > Poveziv. > USB > USB režim**.

Ukoliko muziku prenosite koristeći režime prenosa **Prenos podataka** ili **PC Suite**, morate osvežiti fonoteku u svom uređaju posle ažuriranja izbora pesama u uređaju.

Da biste osvežili fonoteku, pod stavkom **Muzički meni** izaberite **Opcije > Osveži**.

I Windows Media Player i Nokia Music Manager u sklopu paketa Nokia Nseries PC Suite su optimizovani za prenos muzičkih datoteka. Za informacije o prenošenju muzike pomoću aplikacije Nokia Music Manager pogledajte Uputstvo za korisnika paketa Nokia Nseries PC Suite.

Prenos muzike koristeći Windows Media Player

Funkcije sinhronizacije muzike mogu se razlikovati u zavisnosti od verzije aplikacije Windows Media Player. Dodatne informacije potražite u odgovarajućoj pomoći i uputstvima za Windows Media Player.

Ručna sinhronizacija

Nakon što povežete svoj uređaj sa kompatibilnim PC računarom, Windows Media Player započinje ručnu sinhronizaciju ukoliko u Vašem uređaju nema dovoljno slobodne memorije. Kod ručne sinhronizacije, možete da izaberete pesme i liste numera za reprodukciju koje želite da premestite, kopirate ili uklonite.

Kada prvi put povežete svoj uređaj, morate uneti neko ime koje će se koristiti kao ime Vašeg uređaja u Windows Media Player-u.

Da biste preneli ručno sačinjen izbor:

- 1 Nakon što se Vaš uređaj poveže sa Windows Media Player-om, izaberite svoj uređaj u navigacionom oknu ako je priključeno više uređaja.
- 2 Prevucite pesme i albume u okno sa listom za sinhronizaciju. Da biste uklonili pesme i albume, izaberite neku stavku u listi, pa kliknite **Remove from list** (Ukloni iz liste).
- 3 Uverite se da se u oknu sa listom nalaze datoteke koje želite da sinhronizujete i da u uređaju ima dovoljno memorije. Kliknite **Start Sync**. (Započni sinhronizaciju) da biste započeli sinhronizaciju.

Automatska sinhronizacija

Da biste promenili podrazumevanu opciju sinhronizacije u Windows Media Player-u, kliknite strelicu ispod **Sync** (Sinhronizacija), izaberite svoj uređaj, pa zatim kliknite **Set up Sync**. (Postavi sinhronizaciju). Štiklirajte ili poništite štikliranje kućice za izbor **Sync this device automatically** (Sinhronizuj ovaj uređaj automatski).

Ako je kućica za izbor **Sync this device automatically** štiklirana i povežete svoj uređaj, fonoteka u Vašem uređaju će se automatski ažurirati prema listama numera za reprodukciju koje ste izabrali u Windows Media Player-u.

Ako nije izabrana nijedna lista numera za reprodukciju, za sinhronizaciju se bira kompletna fonoteka PC računara. Imajte na umu da fonoteka na Vašem računaru može

sadržati više datoteka nego što ih može stati u uređaj. Za dodatne informacije vidite pomoć u Windows Media Player-u.

Liste numera za reprodukciju u Vašem uređaju se ne sinhronizuju sa onima u Windows Media Player-u.

Nokia muzička prodavnica

U Nokia muzičkoj prodavnici (mrežni servis) možete da tražite, pretražujete i kupujete muziku za preuzimanje u svoj uređaj. Da biste nabavili muziku, prvo morate da se registrujete za servis.

Da biste proverili da li je Nokia muzička prodavnica dostupna za vašu zemlju, posetite music.nokia.com.

Da biste pristupili servisu Nokia Music Store, morate imati važeću Internet pristupnu tačku u uređaju. Za više detalja, vidite „Pristupne tačke“, str. 128.

Da biste otvorili Nokia muzičku prodavnicu, pritisnite , a zatim izaberite **Muzika > Muz. prod.** Na glavnoj strani, izaberite **Pomoć** za dalja uputstva.

 Savet! Da biste pronašli još muzike u raznim kategorijama menija za muziku, u muzičkom plejeru izaberite **Opcije > Pronađi u muzičkoj prod.**

Podešavanja muzičke prodavnice

Od vas će možda biti zatraženo da unesete sledeća podešavanja:

Podraz. pri. tač. – Izaberite pristupnu tačku koja će se koristiti za povezivanje na muzičku prodavnicu.

U muzičkoj prodavnici ćete moći da vršite izmene podešavanja tako što ćete izabrati **Opcije > Podešavanja**.

Nokia muzičkoj prodavnici možete da pristupite i sa svog kompatibilnog računara na sajtu music.nokia.com. Na glavnoj stranici izaberite **Pomoć** da biste dobili dalja uputstva.

Radio

Pritisnite , pa zatim izaberite **Muzika > Radio**.

Kada prvi put otvorite Visual radio, čarobnjak će vam pomoći da memorišete lokalne stanice.

Ovu aplikaciju možete koristiti kao obični FM radio sa automatskim podešavanjem i memorisanjem stanica ili sa paralelnim vizuelnim informacijama koje su u vezi sa radio programom na ekranu, ako podesite stanicu koja nudi servis Visual Radio. Visual Radio servis koristi paketni prenos podataka (mrežni servis). Možete da slušate FM radio i da istovremeno koristite druge aplikacije.

Najnoviju listu stanica koje Visual Radio servis nudi možete videti na [at http://www.visualradio.com](http://www.visualradio.com).

Ako nemate pristup Visual Radio servisu, operatori i radio stanice u Vašoj oblasti možda ne podržavaju Visual Radio.

Da biste proverili raspoloživost servisa i cene, kao i da biste se pretplatili na servis, obratite se svom provajderu servisa.

Dok slušate radio možete normalno da upućujete pozive ili da odgovarate na dolazne pozive. Zvuk iz radija se isključuje u toku aktivnog poziva.

Slušajte radio

Obratite pažnju na to da kvalitet radio programa zavisi od toga koliko određena radio stanica pokriva neku oblast.

FM radio prijemnik koristi drugu antenu, a ne telekomunikacionu antenu bežičnog uređaja. Da bi FM radio ispravno funkcionisao, neophodno je da su na uređaj priključene kompatibilne slušalice ili odgovarajuće proširenje.

Pritisnite , pa zatim izaberite **Muzika > Radio**. Da biste započeli traženje stanica, izaberite ili ili pritisnite i držite medijske tastere ili . Da biste ručno menjali frekvencije, izaberite **Opcije > Ručno podešavanje**.

Ako ste već sačuvali neke radio stanice, da biste prešli na narednu ili na prethodnu sačuvanu stanicu, izaberite ili , ili pritisnite medijske tastere ili .

Pritisnite taster za podešavanje jačine zvuka da biste podesili jačinu zvuka.

Da biste slušali radio preko zvučnika, izaberite **Opcije > Aktiviraj zvučnik**.

 Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno. Produženo izlaganje jakom intenzitetu zvuka može da Vam ošteti sluh. Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste videli dostupne stanice na osnovu lokacije, izaberite **Opcije > Imenik stanica (mrežni servis)**.

Da biste sačuvali trenutno podešenu stanicu u listu stanica, izaberite **Opcije > Sačuvaj stanicu**. Da biste otvorili listu sačuvanih stanica, izaberite **Opcije > Stanice**.

Da biste se vratili u režim pripravnosti i ostavili da FM radio radi u pozadini, izaberite **Opcije > Pusti u pozadini**.

Pratite vizuelni sadržaj

Da biste pratili raspoloživi vizuelni sadržaj za podešenu stanicu, izaberite ili **Opcije > Startuj vizuelni servis**. Ako ID vizuelnog servisa nije sačuvan za tu stanicu, unesite ga ili izaberite **Preuzmi** da biste ga potražili u imeniku stanica (mrežni servis).

Kada je veza sa vizuelnim servisom uspostavljena, ekran prikazuje trenutni vizuelni sadržaj.

Sačuvane stanice

Da biste otvorili listu sačuvanih stanica, izaberite **Opcije > Stanice**.

Da biste slušali neku sačuvanu stanicu, izaberite **Opcije > Stanica > Slušaj**. Da biste pomoću Visual Radio servisa pratili raspoloživi vizuelni sadržaj stanice, izaberite **Opcije > Stanica > Startuj vizuelni servis**.

Da biste promenili informacije o stanici, izaberite **Opcije > Stanica > Izmeni**.

Podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja**, pa zatim nešto od sledećeg:

Početni ton – Izaberite da li će neki ton biti reprodukovano prilikom pokretanja aplikacije.

Autostart servis – Izaberite Da da bi Visual Radio servis automatski bio pokrenut kada izaberete sačuvanu stanicu koja nudi servis Visual Radio.

Pristupna tačka – Izaberite pristupnu tačku koja se koristi za data vezu. Nije Vam potrebna pristupna tačka ako aplikaciju koristite kao obični FM radio.

Trenutni region – Izaberite oblast u kojoj se trenutno nalazite. Ovo podešavanje se prikazuje samo ako prilikom pokretanja aplikacije nije bilo mrežne pokrivenosti.

Nokia Podcasting

Sa aplikacijom Nokia Podcasting možete bežično tražiti, pronalaziti i preuzimati podkastove i pretplaćivati se na njih te reprodukovati, organizovati i deliti audio i video podkastove sa svojim uređajem.

Da biste otvorili Nokia Podcasting, pritisnite **☰**, pa zatim izaberite **Muzika > Podcasting**.

Podešavanja

Pre korišćenja aplikacije Nokia Podcasting podesite svoju vezu i preuzmite podešavanja.

Preporučeni način povezivanja je bežična LAN mreža (WLAN). Proverite kod svog provajdera uslove i cene servisa prenosa podataka pre korišćenja veze. Na primer, plan za neograničeni prenos podataka omogućava prenos velikih količina podataka po ceni mesečne nadoknade.

Da biste tražili bežične LAN mreže koje su na raspolaganju unutar dometa, pritisnite **☰** i izaberite **Alatke > Poveziv. > Men. veza > Raspol. WLAN**.

Da biste kreirali Internet pristupnu tačku u nekoj mreži, izaberite **Opcije > Definiši prist. tačku**.

Podešavanja veze

Da biste izmenili podešavanja mreže, pritisnite i izaberite **Muzika > Podcasting > Opcije > Podešavanja > Veza**. Definišite sledeće:

Primarna pr. tačka – Izaberite pristupnu tačku da biste definisali svoju vezu sa Internetom.

URL servisa pretrage – Definišite servis traženja podkastova koji će biti korišćen u Traži.

Podešavanja preuzimanja

Da biste izmenili podešavanja preuzimanja, pritisnite i izaberite **Muzika > Podcasting > Opcije > Podešavanja > Preuzmi**. Definišite sledeće:

Sačuvaj u – Definišite lokaciju na kojoj želite da čuvate svoje podkaste. Za optimalnu upotrebu prostora za skladištenje preporučujemo memorijsku karticu.

Interval ažuriranja – Definišite koliko često se podkastovi ažuriraju.

Datum sledećeg ažur. – Definišite datum sledećeg automatskog ažuriranja.

Vreme sledećeg ažur. – Definišite vreme sledećeg automatskog ažuriranja.

Automatsko ažuriranje se javlja samo ako je izabrana određena podrazumevana pristupna tačka i ako je aktiviran Nokia Podcasting. Ako Nokia Podcasting nije aktiviran, automatsko ažuriranje se ne aktivira.

Maks. preuzimanje (%) – Definišite veličinu memorije koja se koristi za preuzimanja podkastova.

U slučaju prekoračenja – Definišite šta treba uraditi ako preuzimanja prekorače ograničenje za preuzimanje.

Postavljanje ove aplikacije da automatski preuzima podkaste može da podrazumeva prenos velikih količina podataka preko mreže Vašeg provajdera servisa. Obratite se svom provajderu servisa u vezi informacija o cenama prenosa.

Da biste se vratili na podrazumevana podešavanja, izaberite **Opcije > Vрати podrazum. stanje** u prikazu **Podešavanja**.

Pretraga

Pretraga vam omogućava da pronađete podkaste po ključnoj reči ili naslovu.

Mehanizam za pretraživanje koristi servis za pretraživanje podkasta koji ste podesili u **Podcasting > Opcije > Podešavanja > Veza > URL servisa pretrage**.

Da biste tražili podkaste, pritisnite , izaberite **Muzika > Podcasting > Traži** i unesite željene ključne reči.

 Savet! Pretraga traži naslove podkasta i ključne reči u opisima, a ne u određenim epizodama. Opšte teme, kao što su fudbal ili hip-hop, obično daju bolje rezultate nego konkretan tim ili izvođač.

Da biste se pretplatili na markirani kanal ili kanale i dodali ih u svoj meni **Podcasti**, izaberite **Opcije > Pretplata**.

Neki podkast možete da dodate u svoje podkaste i tako što ćete ga izabrati.

Da biste započeli novu pretragu, izaberite **Opcije > Nova pretraga**.

Da biste otišli na Web sajt podkasta, izaberite **Opcije > Otvori Web stranicu** (mrežni servis).

Da biste videli detalje podkasta, izaberite **Opcije > Opis**.

Da biste izabrani podkast ili podkaste poslali na drugi kompatibilni uređaj, izaberite **Opcije > Pošalji**.

Raspoložive opcije mogu varirati.

Imenici

Imenici vam pomažu da pronađete nove podkast epizode na koje se možete pretplatiti.

Da biste otvorili imenike, pritisnite , a zatim izaberite **Muzika > Podcasting > Imenici**.

Sadržaj imenika se menja. Izaberite folder željenog imenika da biste ga ažurirali (mrežni servis). Kada se boja foldera

promeni, još jednom pritisnite navigator da biste ga otvorili.

Imenici mogu da sadrže najpopularnije podkaste poredane po plasmanu ili tematske foldere.

Da biste otvorili folder sa željenom temom, pritisnite navigator. Pojaviće se lista podkasta.

Da biste se pretplatili na podkast, izaberite naslov i pritisnite navigator. Kada se pretplatite na epizode podkasta, možete da ih dovlačite u meni za podkaste, da upravljate njima i da ih puštate.

Da biste dodali novi imenik ili folder, izaberite **Opcije > Novo > Web imenik** ili **Folder**. Unesite naslov, URL adresu za .opml (Outline Processor Markup Language) i izaberite **Urađeno**.

Da biste izmenili izabrani folder, Web link ili Web imenik, izaberite **Opcije > Izmeni**.

Da biste uvezli .opml datoteku uskladištenu u svom uređaju, izaberite **Opcije > Uvoz OPML datoteke**. Izaberite lokaciju datoteku i uvezite je.

Da biste poslali folder imenika kao multimedijalnu poruku ili posredstvom Bluetooth veze, izaberite folder i **Opcije > Pošalji**.

Kada primite poruku sa .opml datotekom posredstvom Bluetooth veze, otvorite datoteku da biste je sačuvali u **Primljeno** u **Imenici**. Otvorite **Primljeno** da biste

se pretplatili na neki od linkova koje želite da dodate u svoje **Podcasti**.

Preuzimanje

Kada se pretplatite na podcast, u **Imenici**, **Traži** ili tako što ćete uneti URL adresu, možete da upravljate epizodama, preuzimate ih i puštate u **Podcasti**.

Da biste videli podcaste na koje ste se pretplatili, izaberite **Podcasting > Podcasti**. Da biste videli naslove pojedinačnih epizoda (epizoda je konkretna medijska datoteka podcasta), izaberite naslov podcasta.

Da biste započeli prevlačenje, izaberite naslov epizode. Da biste prevukli ili nastavili prevlačenje izabranih ili označenih epizoda, izaberite **Opcije > Preuzmi** ili **Nastavi preuzimanje**. Istovremeno možete da prevučete više epizoda.

Da biste reprodukovali deo podcasta za vreme prevlačenja ili posle delimičnog prevlačenja, izaberite **Podcasti > Opcije > Pusti prikaz**.

Podcasti koji su u celosti prevučeni mogu se naći u folderu **Podcasti**, ali neće biti prikazani dok se ne izvrši osvežavanje muzičke biblioteke.

Raspoložive opcije mogu varirati.

Reprodukovanje podcasta i upravljanje njima

Da biste prikazali raspoložive epizode izabranog podcasta, izaberite **Opcije > Otvori**. Za svaku epizodu videćete format datoteke, veličinu datoteke i vreme postavljanja.

Kada je podcast u celost prevučen, da biste reprodukovali celu epizodu, izaberite **Podcasti > Opcije > Pusti** ili pritisnite i izaberite **Muzika > Muzički plejer > Podcasti**.

Da biste ažurirali izabrani podcast ili markirane podcaste, za novu epizodu izaberite **Opcije > Ažuriraj**.

Da biste obustavili ažuriranje izabranog podcasta ili markiranih podcasta, izaberite **Opcije > Prekini ažuriranje**.

Da biste dodali novi podcast tako što ćete uneti URL podcasta, izaberite **Opcije > Novi podcast**.

Ako niste definisali pristupnu tačku ili ako je u toku veze za paketni prenos podataka od vas bilo zatraženo da unesete korisničko ime i lozinku, obratite se svom provajderu servisa.

Da biste izmenili URL izabranog podcasta, izaberite **Opcije > Izmeni**.

Da biste prevučeni podcast ili markirane podcaste izbrisali iz vašeg uređaja, izaberite **Opcije > Obriši**.

Da biste izabrani podkast ili markirane podkaste poslali na drugi kompatibilni uređaj u vidu .opml datoteka posredstvom multimedijalne poruke ili posredstvom Bluetooth veze, izaberite **Opcije > Pošalji**.

Da biste odjednom ažurirali, izbrisali i poslali grupu izabranih podkasta, izaberite **Opcije > Markiraj/Demarkiraj**, markirajte željene podkaste i izaberite **Opcije** da biste izabrali željenu radnju.

Da biste otvorili Web sajt podkasta (mrežni servis), izaberite **Opcije > Otvori Web stranicu**.

Neki podkasti nude mogućnost interakcije sa autorima putem slanja komentara i glasanja. Da biste se povezali na Internet i da biste to uradili, izaberite **Opcije > Prikaži komentare**.

Kontakti (imenik)

Pritisnite , pa izaberite **Kontakti**. U **Kontakti** možete sačuvati ili izmeniti informacije o kontaktima. Možete i da nekoj kontakt kartici dodelite poseban ton ili melodiju zvona ili minijaturnu sliku. Možete takođe i da kreirate kontakt grupe što Vam omogućava da tekstualne i e-mail poruke šaljete većem broju primalaca istovremeno. Primljene kontakt podatke (vizitkarte) možete da dodajete kontaktima. Kontakt podaci se mogu slati i primati samo od kompatibilnih uređaja.

Da biste videli broj kontakata, grupa kao i količinu raspoložive memorije u **Kontakti**, izaberite **Opcije > Podaci o kontaktima**.

Memorišite i vršite izmene imena i brojeva

- 1 Izaberite **Opcije > Novo ime**.
- 2 Popunite polja koja želite, pa izaberite **Urađeno**.

Da biste vršili izmene kontakt kartica u **Kontakti**, dođite do kontakt kartice koju želite da izmenite, pa izaberite **Opcije > Izmeni**. Željeni kontakt možete da potražite i tako što ćete uneti početna slova imena u polje za pretragu. Na ekranu se prikazuje lista kontakata čija imena počinju tim slovima.

 Savet! Da biste dodavali i vršili izmene kontakt kartica, možete takođe koristiti Nokia Contacts Editor koji se dostupan u sklopu paketa Nokia Nseries PC Suite.

Da biste nekoj kontakt kartici dodali sličicu, otvorite tu kontakt karticu i izaberite **Opcije > Izmeni > Opcije > Dodaj minijaturu**. Kada Vas data kontakt osoba poziva, prikazuje se ta sličica, minijatura.

Da biste preslušali glasovnu komandu dodeljenu nekom kontaktu, izaberite kontakt karticu, pa zatim **Opcije > Pusti glas. komandu**. Vidite „Biranje glasom“, str. 112.

Da biste poslali kontakt informacije, izaberite karticu koju želite da pošaljete i **Opcije > Pošalji vizitkartu > Kao SMS, Kao MMS, Kao e-mail ili Preko Bluetooth veze**. Pogledajte „Poruke“, str. 36 i „Šaljite podatke pomoću Bluetooth veze“, str. 78.

 Savet! Da biste kontakt kartice odštampali preko Bluetooth veze na nekom kompatibilnom štampaču koji podržava BPP (osnovni profil za štampu) profil (kao što je HP Deskjet 450 Mobile Printer ili HP Photosmart 8150), izaberite **Opcije > Štampanje**.

Da biste neki kontakt dodali nekoj grupi, izaberite **Opcije > Dodaj grupi** (prikazuje se samo ako ste već kreirali neku grupu). Vidite „Kreirajte kontakt grupe“, str. 34.

Da biste proverili kojim grupama pripada neki kontakt, izaberite taj kontakt, pa zatim **Opcije > Pripada grupama**.

Da biste obrisali neku kontakt karticu u **Kontakti**, izaberite tu karticu, pa pritisnite **C**.

Primarni brojevi i adrese

Kontakt kartici možete da dodelite primarne, podrazumevane, brojeve i adrese. Tako, kada kontakt ima više brojeva telefona i adresa, možete da pozivate ili šaljete poruke na neki od brojeva ili adresa. Primarni, podrazumevani, broj se koristi kada se koristi glasovno biranje.

- 1 U **Kontakti** izaberite kontakt.
- 2 Izaberite **Opcije > Primarni**.
- 3 Izaberite čemu želite da dodate primarni broj ili adresu, pa izaberite **Dodeli**.
- 4 Izaberite broj ili adresu koju želite da postavite kao primarnu.

U kontakt kartici primarni broj ili adresa su podvučeni.

Kopirajte kontakte

Da biste kopirali pojedinačna imena i brojeve sa SIM kartice u svoj uređaj, pritisnite **⌘**, izaberite **Kontakti > Opcije > SIM kontakti > SIM imenik**, imena koja želite da kopirate, pa zatim **Opcije > Kopiraj u Kontakte**.

Da biste kopirali kontakte u svoju SIM karticu, u **Kontakti**, izaberite imena koja želite da kopirate, pa zatim **Opcije > Kopiraj u SIM imenik** ili **Opcije > Kopiraj > U SIM imenik**. Kopiraju se samo polja kontakt kartice koja podržava Vaša SIM kartica.

 Savet! Svoje kontakte možete da sinhronizujete sa onima u kompatibilnom PC računaru koristeći Nokia Nseries PC Suite programski paket.

SIM imenik i drugi SIM servisi

Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa ili neki drugi subjekat.

Pritisnite **⌘**, pa izaberite **Kontakti > Opcije > SIM kontakti > SIM imenik** da biste videli imena i brojeve uskladištene na SIM kartici. U modulu SIM imenik možete da dodajete, menjate ili kopirate brojeve i kontakte, kao i da iz njega upućujete pozive.

Da biste videli listu brojeva za fiksno biranje, izaberite **Opcije > SIM kontakti > Kontakti fiks. biranja**. Ovo podešavanje se prikazuje samo ako ga SIM kartica podržava.

Da biste sa svog uređaja mogli da pozivate samo izabrane brojeve, izaberite **Opcije > Aktiviraj fiksno bir.** Neophodan Vam je PIN2 kod da biste aktivirali ili deaktivirali fiksno biranje, kao i da biste izvršili izmene kontakata za fiksno biranje. Ukoliko nemate ovaj kod, šifru,

obratite se svom provajderu servisa. Da biste u listu brojeva za fiksno biranje dodali nove brojeve, izaberite **Opcije > Novi SIM kontakt**. Za ove funkcije potreban Vam je PIN2 kod.

Kada koristite **Fiksno biranje**, veze za paketni prenos podataka nisu moguće, osim za slanje tekstualnih poruka preko veze za paketni prenos podataka. U tom slučaju, broj centra za razmenu poruka kao i broj primaoca mora da se nalaze u listi fiksnog biranja.

Kada je aktivirano fiksno biranje, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Dodajte ton zvona kontaktima

Da biste definisali ton zvona za neki kontakt ili za neku grupu, učinite sledeće:

- 1 Pritisnite da biste otvorili neku kontakt karticu ili idite u listu grupa i izaberite neku kontakt grupu.
- 2 Izaberite **Opcije > Ton zvona**. Otvara se lista tonova zvona.
- 3 Izaberite ton zvona koji želite da koristite za dati kontakt ili za članove izabrane grupe. Za dojavu poziva, ton zvona, možete da koristite i neki video snimak.

Kada Vas ta osoba ili član grupe zove, uređaj se oglašava izabranim tonom zvona (ako se broj pozivaoca šalje sa pozivom i ako ga Vaš uređaj prepozna).

Da biste uklonili ton zvona, izaberite **Primarni ton** iz liste tonova zvona.

Kreirajte kontakt grupe

- 1 U **Kontakti** pritisnite da biste otvorili listu grupa.
- 2 Izaberite **Opcije > Nova grupa**.
- 3 Napišite ime za grupu ili koristite podrazumevano ime, pa izaberite **OK**.
- 4 Izaberite grupu, pa zatim **Opcije > Dodaj članove**.
- 5 Dodajte do nekog kontakta, pa pritisnite da biste ga markirali. Da biste dodali više članova, ovaj korak ponovite za svaki kontakt koji želite da dodate.
- 6 Izaberite **OK** da kontakte dodate u grupu.

Da biste promenili ime neke grupe, izaberite **Opcije > Preimenuj**, unesite novo ime grupe, pa izaberite **OK**.

Uklonite članove iz neke grupe

- 1 U listi grupa, izaberite grupu koju želite da izmenite.
- 2 Dodajte do željenog kontakta, pa zatim izaberite **Opcije > Ukloni iz grupe**.
- 3 Izaberite **Da** da biste taj kontakt uklonili iz grupe.

Igre

Vaš Nokia N81 uređaj je kompatibilan sa N-Gage™ igračkim doživljajem. Pomoću aplikacije N-Gage možete preuzimati i igrati kvalitetne igre za više igrača.

Vaš uređaj sadrži bar jednu od ovih aplikacija:

- Istražite aplikaciju N-Gage – Pomoću ove aplikacije za pregled možete dobiti informacije o novim ponudama za N-Gage, isprobati demo verzije igara te preuzeti i instalirati potpunu aplikaciju N-Gage kada postane dostupna
- Aplikacija N-Gage – Potpuno funkcionalna aplikacija vam omogućava pristup kompletnoj N-Gage aplikaciji, koja zamenjuje aplikaciju Discover N-Gage u meniju. Možete naći nove igre, isprobavati ih i kupovati, pronaći druge igrače i imati uvid u rezultate i događaje, časkati itd. Neke funkcije možda neće biti dostupne u trenutku instaliranja softvera na vašem uređaju; na Web lokaciji www.n-gage.com proverite da li ima ažurnih verzija softvera.

Pritisnite , a zatim odaberite **Otkrijte N-Gage** da biste započeli.

Za potpuni N-Gage doživljaj potreban je pristup Internetu sa Vašeg uređaja, preko celularne ili bežične LAN mreže. Obratite se svom provajderu servisa za dodatne informacije o prenosu podataka.

Za dodatne informacije posetite www.n-gage.com.

Poruke

Pritisnite , pa izaberite **Poruke** (mrežni servis).

 Važno: Poruke otvarajte obazrivo. E-mail poruke mogu da sadrže zlonamerni softver ili da na neki drugi način budu štetne za uređaj ili za PC računar.

Multimedijalne poruke mogu da primaju i prikazuju jedino uređaji koji poseduju kompatibilne funkcionalne mogućnosti. Izgled poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog uređaja.

Da biste kreirali novu poruku, izaberite **Nova poruka**.

Poruke sadrži naredne foldere:

 Primljeno – Ovde se čuvaju primljene poruke, osim e-pošte i ćelijskih info poruka. E-mail poruke se čuvaju u Pošt. sanduče.

 Moji folderi – Razvrstajte poruke po folderima.

 Savet! Da biste izbegli ponovno pisanje poruka koje često šaljete, možete da koristite tekstove u folderu Šabloni (Obrasci). Možete i da kreirate i memorišete sopstvene šablone.

 Pošt. sanduče – Povežite se sa svojim udaljenim poštanskim sandučetom da biste preuzeli nove e-mail poruke ili da bez povezanosti na mrežu (oflajn režim) pregledate prethodno preuzete poruke. Pogledajte „E-mail“, str. 44.

 Nacrti – Ovde se čuvaju nacrti poruka koje još nisu poslate.

 Poslato – Ovde se čuvaju poruke koje su poslednje poslate, osim poruka poslatih preko Bluetooth veze. Za promenu broja poruka koje će se čuvati, vidite „Ostala podešavanja“, str. 46.

 Za slanje – Poruke koje čekaju na slanje se privremeno smeštaju u folder „Za slanje“, na primer, kada se uređaj nalazi izvan zone pokrivanja mreže.

 Izveštaji – Možete zahtevati da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi poslatih tekstualnih i multimedijalnih poruka (mrežni servis).

Da biste uneli i svom provajderu servisa poslali servisni zahtev (tzv. USSD komanda), kao što su zahtevi za aktiviranje mrežnih servisa, izaberite **Opcije > Servisni zahtev** u glavnom prikazu **Poruke**.

Info servis (mrežni servis) Vam omogućava da od svog provajdera primete poruke o raznim temama kao što su vremenska prognoza ili stanje u saobraćaju. Za podatke o raspoloživim temama kao i odgovarajućim brojevima tema, obratite se svom provajderu servisa. U glavnom prikazu **Poruke**, izaberite **Opcije > Info servis**.

Info poruke se ne mogu primati u UMTS mrežama. Veza za paketni prenos podataka može da onemogući prijem info poruka.

Pišite tekst

ABC, abc i Abc označavaju koji je režim karaktera izabran. **123** označava numerički režim.

Za prelazak sa unosa slova na unos brojeva i obratno, pritisnite i držite **#**. Pritisnite **#** za prelazak sa jedne vrste slova na druga.

Pritisnite i držite odgovarajući numerički taster da biste uneli neki broj u režimu unosa slova.

 se prikazuje kada tekst pišete tradicionalnim načinom unosa teksta, a kada koristite intuitivni način unosa teksta.

Kod intuitivnog načina unosa teksta, svako slovo možete da unesete samo jednim pritiskom tastera. Intuitivni način unosa teksta se bazira na ugrađenom rečniku u koji i Vi sami možete da dodajete nove reči.

Da biste uključili ili isključili intuitivni način unosa teksta, brzo pritisnite **#** dva puta.

Pišite i šaljite poruke

Pre nego što budete mogli da kreirate neku multimedijalnu poruku ili da napišete e-mail poruku, morate pravilno da podesite parametre veze. Vidite „E-mail podešavanja“, str. 40 i „E-mail“, str. 44.

Bežična komunikaciona mreža može da ograničava veličinu MMS poruka. Ako slika koju poruka sadrži prelazi to ograničenje, uređaj će je eventualno smanjiti kako bi mogla biti poslata kao MMS.

- 1 Izaberite **Nova poruka** i nešto od sledećeg:
Teks. poruka – da biste poslali tekstualnu poruku,
Multimed. poruka – da biste poslali neku multimedijalnu poruku (MMS),
Audio poruka – da biste poslali neku audio poruku (multimedijalna poruka koja sadrži jedan audio snimak),
E-mail – da biste poslali e-mail poruku.
- 2 U polju **Za** pritisnite da biste primaoce ili grupe izabrali među kontaktima, ili ručno unesite broj telefona ili e-mail adresu primaoca. Da biste dodali tačku i zarez (;) koja razdvaja primaoce, pritisnite *****. Broj ili adresu možete i da kopirate iz klipborda (privremene memorije).
- 3 U polje **Pred.** unesite predmet multimedijalne ili e-mail poruke. Da biste promenili polja koja se prikazuju, izaberite **Opcije > Adresna polja**.

- 4 U polje za poruku napišite tekst poruke. Da biste ubacili neki obrazac (šablon), izaberite **Opcije > Ubaci ili Ubaci objekat > Obrazac**.
- 5 Da biste nekoj multimedijalnoj poruci dodali medija objekat, izaberite **Opcije > Ubaci objekat > Sliku, Audio snimak ili Video snimak**.
- 6 Da biste napravili novu sliku ili snimili audio ili video zapis za multimedijalnu poruku, izaberite **Opcije > Ubaci novo > Sliku, Audio snimak ili Video snimak**. Da biste umetnuli novi slajd u poruku, izaberite **Slajd**. Da biste videli kako ta multimedijalna poruka izgleda, izaberite **Opcije > Pogledaj**.
- 7 Da biste e-mail poruci dodali neki prilog, izaberite **Opcije > Ubaci > Sliku, Audio snimak, Video snimak, Beleška ili Drugo** za ostale tipove datoteka. E-mail prilozi su označeni sa .
- 8 Da biste poslali poruku, izaberite **Opcije > Pošalji** ili pritisnite taster za pozivanje.

 Napomena: Vaš uređaj će možda naznačiti da je Vaša poruka poslata na broj za razmenu poruka koji je programiran u uređaju. Vaš uređaj neće naznačiti da li je ta poruka primljena na određenoj strani. Za više detalja u vezi servisa razmene poruka, obratite se svom provajderu servisa.

Vaš uređaj podržava slanje tekstualnih poruka koje prelaze ograničenje broja karaktera za jednu poruku. Duže poruke će biti poslate kao niz od dve ili više poruka. Vaš provajder servisa to može tako i tarifirati. Karakteri koji koriste akcente ili druge znake, kao i karakteri pisama određenih jezika, zauzimaju više prostora i shodno tome ograničavaju broj karaktera koji se može poslati u sklopu jedne poruke.

U sklopu multimedijalne poruke možda nećete moći da šaljete video snimke u .mp4 formatu ili snimke koji prelaze ograničenje veličine multimedijalne poruke u datoj bežičnoj komunikacionoj mreži.

 Savet! Možete da kombinujete slike, video, audio i tekst u neku prezentaciju i da je pošaljete u multimedijalnoj poruci. Započnite sa kreiranjem multimedijalne poruke, pa izaberite **Opcije > Kreiraj prezent.** Ova opcija se prikazuje jedino ako je za Režim kreiranja MMS-a postavljeno **Sa upozorenjima** ili **Slobodno**. Pogledajte „Multimedijalne poruke“, str. 43.

Primljeno – prijem poruka

U folderu **Primljeno**, označava nepročitane tekstualne poruke, označava neprikazanu multimedijalnu poruku, označava nepreslušanu audio poruku, a označava podatke primljene preko Bluetooth veze.

Kada primite neku poruku, u režimu pripravnosti se prikazuje i 1 nova poruka. Da biste tu poruku otvorili, izaberite **Prikaži**. Da biste otvorili poruku u **Primljeno**, dođite do nje i pritisnite . Da biste odgovorili na primljenu poruku, izaberite **Opcije > Odgovori**.

Multimedijalne poruke

 Važno: Poruke otvarajte obazrivo. Objekti multimedija poruke mogu da sadrže zlonamerni softver ili da na neki drugi način budu štetni za uređaj ili PC računar.

Možete primiti i obaveštenje da imate neku multimedijalnu poruku na čekanju u centru za razmenu MMS poruka. Da biste pokrenuli vezu sa paketnim prenosom podataka i preuzeli poruku u svoj uređaj, izaberite **Opcije > Preuzmi**.

Kada otvorite multimedijalnu poruku () , možda ćete videti sliku i poruku. se prikazuje ako poruka sadrži zvuk, a ako poruka sadrži video snimak. Da biste pustili audio ili video komponentu, izaberite odgovarajući indikator.

Da biste videli medija objekte koji se nalaze u multimedijalnoj poruci, izaberite **Opcije > Objekti**.

Ako poruka sadrži neku multimedijalnu prezentaciju, prikazuje se . Da biste pustili tu prezentaciju, izaberite njen indikator.

Podaci i podešavanja

Vaš uređaj može da prima više vrsta poruka koje sadrže podatke, kao što su vizitkarte, tonovi zvona, logotipi operatora, stavke kalendara i e-mail obaveštenja. Takođe, možete da primite i podešavanja u formi konfiguracione poruke od svog provajdera servisa ili od kompanijskog odeljenja za informatiku.

Da biste memorisali podatke iz poruke, izaberite **Opcije**, pa zatim odgovarajuću opciju.

Web servisne poruke

Web servisne poruke su obaveštenja (na primer, glavne vesti) i mogu da sadrže tekstualnu poruku ili neki link. Za informacije o raspoloživosti i pretplati, obratite se svom provajderu servisa.

Poštansko sanduče

E-mail podešavanja

 Savet! Koristite **Čarobnjak podešav.** da definišete podešavanja svog poštanskog sandučeta. Pritisnite i izaberite **Alatke > Alatke > Čarob. pod.**

Da biste mogli da koristite elektronsku poštu (e-mail), potrebna Vam je ispravna Internet pristupna tačka (IAP) i ispravno definisana podešavanja elektronske pošte. Vidite „Pristupne tačke“, str. 128.

Ako izaberete **Pošt. sanduče** u glavnom prikazu **Poruke**, a prethodno niste podesili svoj nalog za e-mail, od vas će biti zatraženo da to učinite. Da biste započeli kreiranje e-mail podešavanja sa vodičem, izaberite **Start**. Vidite i „E-mail“, str. 44.

Potrebno je da imate zasebni e-mail nalog. Pridržavajte se uputstava koja dobijate od svog provajdera elektronske pošte i Internet provajdera.

Kada kreirati novo poštansko sanduče, ime koje mu date zamenjuje **Pošt. sanduče** u glavnom prikazu **Poruke**. Možete imati do šest poštanskih sandučića.

Otvorite poštansko sanduče

Kada otvorite poštansko sanduče u svom uređaju, uređaj Vas pita da li želite da se povežete na mrežno poštansko sanduče (**Povezati se na poštu?**).

Da biste se povezali sa mrežnim poštanskim sandučetom (na serveru) i preuzeli nove e-mail poruke ili njihova zaglavlja, izaberite **Da**. Kada poruke pregledate u onlajn režimu, u stalnoj ste vezi sa udaljenim (mrežnim) poštanskim sandučetom preko veze za prenos podataka.

Da biste pregledali prethodno preuzete e-mail poruke u oflajn režimu, tj. bez povezivanja na mrežu, izaberite **Ne**.

Da biste kreirali novu e-mail poruku, izaberite **Nova poruka > E-mail** u glavnom prikazu za poruke ili **Opcije > Napiši poruku > E-mail** u svom poštanskom sandučetu. Pogledajte „Pišite i šaljite poruke“, str. 37.

Preuzmite e-mail poruke

Ako ste oflajn, tj. niste povezani na mrežu, izaberite **Opcije > Uspostavi vezu** da biste uspostavili vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Izaberite **Opcije > Preuzmi e-mail** i jednu od opcija. Da biste prekinuli vezu, izaberite **Opcije > Raskini vezu**. Ako želite da otvorite neku e-mail poruku, pritisnite .

- 1 Kada je veza sa udaljenim poštanskim sandučetom uspostavljena, izaberite **Opcije > Preuzmi e-mail** i nešto od sledećeg:
 Nove – da biste preuzeli sve nove poruke,
 Izabrane – da biste preuzeli samo one koje ste prethodno markirali,
 Sve – da biste preuzeli sve poruke iz poštanskog sandučeta.
 Da biste prekinuli preuzimanje poruka, izaberite **Obustavi**.
- 2 Ako želite da raskinete vezu i da e-mail poruke čitate u oflajn režimu, izaberite **Opcije > Raskini vezu**.
- 3 Ako želite da otvorite neku e-mail poruku, pritisnite . Ako e-mail poruka nije preuzeta a niste povezani na mrežu (oflajn režim), bićete upitani da li želite da tu poruku preuzmete iz poštanskog sandučeta.

Da biste pogledali priloge u e-mail poruci, otvorite poruku i izaberite polje priloga označeno sa . Ako je ikonica priloga prigušena, to znači da prilog nije preuzet u uređaj; izaberite **Opcije > Preuzmi**.

Automatsko preuzimanje e-mail poruka

Da bi se poruke preuzimale automatski, izaberite **Opcije > E-mail podešavanja > Auto. preuzimanje**. Za više informacija, vidite „Automatsko preuzimanje“, str. 45.

Postavljanje uređaja da automatski preuzima e-mail poruke može da podrazumeva prenos velikih količina

podataka preko mreže Vašeg provajdera servisa. Obratite se svom provajderu servisa za informacije o cenama prenosa.

Obrišite e-mail poruke

Da biste obrisali sadržaj neke e-mail poruke u uređaju, a da je zadržite u udaljenom poštanskom sandučetu, izaberite **Opcije > Obriši**. U **Obriši poruku na:** izaberite **Samo telefon**.

Uređaj prikazuje zaglavlja e-mail poruka u udaljenom poštanskom sandučetu. I kada obrišete sadržaj poruke, zaglavlje e-mail poruke ostaje u Vašem uređaju. Ako želite da uklonite i zaglavlje, prvo morate da e-mail poruku obrišete u udaljenom poštanskom sandučetu, pa da se zatim ponovo povežete sa sandučetom da biste ažurirali stanje.

Da biste obrisali e-mail iz uređaja i iz udaljenog poštanskog sandučeta, izaberite **Opcije > Obriši**. U **Obriši poruku na:** izaberite **Telefon i server**.

Da biste poništili brisanje e-mail poruke sa servera, dodite do poruke koja je markirana za brisanje u toku naredne veze () i izaberite **Opcije > Povrati obrisano**.

Raskinite vezu sa poštanskim sandučetom

Kada ste na mreži (onlajn), da biste prekinuli vezu za prenos podataka sa udaljenim poštanskim sandučetom, izaberite **Opcije > Raskini vezu**.

Preslušavanje poruka

U **Primljeno** možete da slušate audio poruke, poruke pošte, multimedijalne i tekstualne poruke.

Da biste preslušali poruku, izaberite je, a zatim izaberite **Opcije > Slušaj**.

Vidite poruke na SIM kartici

Ako želite da vidite SIM poruke, morate ih iskopirati u neki folder u Vašem uređaju.

- 1 U glavnom prikazu **Poruke**, izaberite **Opcije > SIM poruke**.
- 2 Izaberite **Opcije > Markiraj/Demarkiraj > Markiraj** ili **Markiraj sve** da biste markirali poruke.
- 3 Izaberite **Opcije > Kopiraj**. Otvara se lista foldera.
- 4 Da biste započeli kopiranje, izaberite neki folder pa zatim izaberite **OK**. Da biste videli poruke, otvorite taj folder.

Podešavanja poruka

Popunite sva polja označena kao **Mora biti definis.** ili označena crvenom zvezdicom. Pridržavajte se instrukcija svog provajdera servisa. Podešavanja možete dobiti i od svog provajdera servisa u formi konfiguracione poruke.

Neki ili možda čak i svi centri za razmenu poruka mogu biti već konfigurisani u Vašem uređaju od strane provajdera servisa, pa je moguće da nećete moći da ih menjate, kreirate, vršite njihove izmene ili da ih brišete.

Tekstualne poruke

Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Teks. poruka**, pa zatim neku od narednih opcija:

Centri za poruke – Vidite listu svih centara za razmenu tekstualnih poruka koji su definisani.

Kodni raspored – Da biste koristili konverziju karaktera u drugi kodni raspored, ako je na raspolaganju, izaberite **Redukovana pod**.

Akt. centar za por. – Izaberite koji će se centar koristiti za dostavu tekstualnih poruka.

Prijem izveštaja – Izaberite da li želite da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi Vaših poruka (mrežni servis).

Trajnost poruke – Izaberite koliko će dugo centar za razmenu poruka ponavljati slanje poruke posle prvog neuspelog pokušaja (mrežni servis). Ako je prijemna strana nedostupna u tom periodu, poruka se briše u centru za razmenu poruka.

Poruka poslata kao – Obratite se svom provajderu servisa da biste proverili da li Vaš centar za razmenu poruka može da vrši konverziju tekstualnih poruka u te druge formate.

Preferentna veza – Izaberite vezu koja će se koristiti.

Od. preko ist. centra – Izaberite da li želite da se odgovor na Vašu poruku šalje preko istog centra za razmenu tekstualnih poruka (mrežni servis).

Multimedijalne poruke

Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > MMS poruka**, pa zatim neku od narednih opcija:

Veličina slike – Definišite veličinu slike u multimedijalnoj poruci.

Režim kreiranja MMS-a – Ako izaberete **Sa upozorenjima**, uređaj će Vas upozoravati kada pokušate da pošaljete poruku koju primalac možda ne podržava. Ako izaberete **Ograničeno**, uređaj Vam neće dopustiti da šaljete poruke koje možda nisu podržane. Da se sadržaj ubacuje u poruke bez upozorenja, izaberite **Slobodno**.

Aktivna prist. tačka – Izaberite pristupnu tačku koja će se koristiti kao preferentna veza.

Preuzimanje MMS po. – Izaberite kako želite da primete poruke. Da biste poruke primali automatski u svojoj matičnoj ćelijskoj mreži, izaberite **Aut. u matičnoj mr.**. Kada ste izvan svoje matične mreže, primete obaveštenje da u centru za multimedijalne poruke poruka čeka da bude preuzeta.

Izvan svoje matične ćelijske mreže, slanje i prijem multimedijalnih poruka mogu biti skuplji.

Ako izaberete **Preuzimanje MMS po. > Uvek automatski**, Vaš uređaj automatski aktivira vezu za paketni prenos podataka da bi preuzeo poruku, i kada ste u matičnoj mreži i kada ste izvan nje.

Dopusti anonimne po. – Izaberite da li želite da se odbacuju poruke anonimnih pošiljalaca.

Prijem reklama – Odredite da li želite da primete multimedijalne reklamne poruke.

Prijem izveštaja – Izaberite da li želite da se status poslate poruke prikazuje u dnevniku (mrežni servis).

Bez slanja izveštaja – Izaberite ako želite da Vaš uređaj ne šalje potvrdne izveštaje o prijemu poruka.

Trajnost poruke – Izaberite koliko će dugo centar za razmenu poruka ponavljati slanje poruke posle prvog neuspelog pokušaja (mrežni servis). Ako je prijemna

strana nedostupna u tom periodu, poruka se briše u centru za razmenu poruka.

E-mail

Pritisnite , a zatim izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > E-mail**.

Da biste izabrali koje poštansko sanduče želite da koristite za slanje e-mail poruka, izaberite **Aktivno poštansko s.**, pa zatim i poštansko sanduče.

Da biste iz svog uređaja uklonili neko poštansko sanduče i poruke u njemu, dođite do njega, pa pritisnite .

Da biste kreirali novo poštansko sanduče, izaberite **Opcije > Novo pošt. sanduče**.

Izaberite **Poštanska sandučad**, pa zatim neko poštansko sanduče da biste promenili sledeća podešavanja: **Podešav. veze**, **Korisnička podešav.**, **Podeš. preuzimanja** i **Auto. preuzimanje**.

Podešavanje veze

Da biste izmenili podešavanja prijema e-mail poruka, izaberite **Dolazna pošta** i nešto od sledećeg:

Korisničko ime – Unesite svoje korisničko ime koje ste dobili od provajdera.

Lozinka – Unesite svoju lozinku. Ako ovo polje ostavite prazno, od Vas će se zahtevati lozinka kada pokušate da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče.

Server za prijem – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za prijem Vaše e-mail pošte.

Aktivna prist. tačka – Izaberite neku Internet pristupnu tačku (IAP). Vidite „Pristupne tačke“, str. 128.

Ime pošt. sandučeta – Unesite neko ime za poštansko sanduče.

Tip pošt. sandučeta – Definiše e-mail protokol koji preporučuje Vaš provajder servisa elektronske pošte. Opcije su **POP3** i **IMAP4**. Ovo podešavanje se ne može naknadno menjati.

Bezbednost (portovi) – Izaberite opciju zaštite za veze sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Port – Definišite neki port za datu vezu.

Bezbedna prijava (samo kod POP3 opcije) – Koristite sa POP3 protokolom radi šifrovanja slanja lozinke na udaljeni e-mail server u toku povezivanja na poštansko sanduče.

Da biste izmenili podešavanja slanja e-mail poruka, izaberite **Odlazna pošta** i nešto od sledećeg:

Moja e-mail adresa – Unesite e-mail adresu koju Vam je dao provajder servisa.

Server za slanje – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za slanje Vaše e-mail pošte. Možete da koristite samo

server za odlaznu poštu svog provajdera servisa. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Podešavanja za **Korisničko ime**, **Lozinka**, **Aktivna prist. tačka**, **Bezbednost (portovi)** i **Port** slična su onima u **Dolazna pošta**.

Korisnička podešavanja

Moje ime – Unesite ovde svoje pravo ime. U uređaju primaoca se prikazuje ovo Vaše ime umesto Vaše e-mail adrese, ako taj uređaj podržava ovu funkciju.

Pošalji poruku – Definišite kako se šalje e-mail poruka sa Vašeg uređaja. Izaberite **Odmah** da bi se uređaj povezivao na poštansko sanduče čim izaberete **Pošalji poruku**. Ako izaberete **U toku sled. veze**, e-mail će se slati kada postoji veza sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Pošalji kopiju i sebi – Izaberite da li želite da se kopija e-mail poruke šalje i u Vaše poštansko sanduče.

Sa potpisom – Izaberite da li želite da u svoje e-mail poruke uključite i potpis.

Obav. o nov. e-mailu – Izaberite ako želite da primete obaveštenja (u obliku zvučnog signala, teksta i indikatora pošte) kada se primi nova e-mail poruka.

Podešavanja preuzimanja

Preuzimanje e-maila – Definišite koji se delovi e-mail poruke preuzimaju: **Samo zaglavlja**, **Ograničenje veličine (POP3)** ili **Poruke i prilozi (POP3)**.

Obim preuzimanja – Definišite koliki broj novih e-mail poruka će se preuzimati iz poštanskog sandučeta.

Putanja IMAP4 foldera (samo za IMAP4 opciju) – Definišite putanju za foldere koji će biti prijavljeni („pretplaćeni“).

Pretplate foldera (samo za IMAP4 opciju) – Pretplatite se na druge foldere u udaljenom poštanskom sandučetu iz kojih će se preuzimati poruke.

Automatsko preuzimanje

Obavešt. o e-mailu – Da bi se u Vaš uređaj automatski preuzimala zaglavlja e-mail poruka kada ih primite u svoje udaljeno poštansko sanduče, izaberite **Automatski ažuriraj** ili **Samo u matičnoj m.**

Preuzimanje e-maila – Da bi se u Vaš uređaj, u određeno vreme automatski preuzimala zaglavlja novih e-mail poruka, izaberite **Omogućeno** ili **Samo u matičnoj m.** Definišite kada i koliko često će se poruke preuzimati.

Obavešt. o e-mailu i Preuzimanje e-maila ne mogu biti istovremeno aktivni.

Postavljanje uređaja da automatski preuzima e-mail poruke može da podrazumeva prenos velikih količina podataka preko mreže Vašeg provajdera servisa. Obratite se svom provajderu servisa za informacije o cenama prenosa.

Web servisne poruke

Pritisnite , pa zatim izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Servisna poruka**. Izaberite da li želite da primete servisne poruke. Ako želite da podesite svoj uređaj tako da, kada primi neku servisnu poruku, automatski aktivira pretraživač i započne povezivanje na mrežu radi preuzimanja sadržaja, izaberite **Preuzmi poruke > Automatski**.

Info servis

Za podatke o raspoloživim temama kao i odgovarajućim brojevima tema, obratite se svom provajderu servisa. Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Info servis**, pa zatim neku od narednih opcija:

Prijem – Izaberite da li želite da primete ćelijske info poruke.

Jezik – Izaberite jezik na kojem želite da primete poruke: **Svi**, **Izabrani** ili **Drugi**.

Otkrivanje tema – Izaberite da li će uređaj automatski tražiti brojeve novih tema i memorisati te nove brojeve bez imena tema u listu tema.

Ostala podešavanja

Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Ostalo**, pa zatim neku od narednih opcija:

Sačuvaj poslate por. – Izaberite da li želite da se kopije poslatih tekstualnih, multimedijalnih ili e-mail poruka čuvaju u folderu **Poslato**.

Broj sačuvanih por. – Definišite koliko će se poslatih poruka čuvati u **Poslato**. Kada se ta vrednost dostigne, briše se najstarija poruka.

Aktivna memorija – Izaberite memoriju u kojoj želite da čuvate svoje poruke: **Mem. telefona** ili **Masovna memorija**.

Galerija

Da biste memorisali i organizovali svoje slike, video snimke, audio snimke, liste numera za reprodukciju i linkove za strimovanje sadržaja, ili da biste delili svoje datoteke sa drugim kompatibilnim UPnP uređajima preko bežične LAN mreže, pritisnite , pa izaberite **Galerija**.

 Savet! Da biste otvorili slikovnu podlogu multimedija menija, pritisnite . Vidite „Multimedija meni“, str. 16.

Prikazujte i pretražujte datoteke

Izaberite **Slike i video** , **Numere** , **Lifeblog** , **Audio snimci** , **Link. za striming** , **Prezentacije** ili **Sve datoteke** , pa pritisnite da to otvorite. Sadržaj u folderu **Slike i video** prikazuje se u pejzažnom režimu.

Možete da pretražujete i otvarate foldere, kao i da označavate, kopirate i premeštate stavke u foldere. Takođe, možete da pravite albume, da označavate i kopirate stavke, kao i da ih dodajete u albume.

Da otvorite neku datoteku, pritisnite . Video snimci, .ram datoteke i linkovi za strimovanje sadržaja se otvaraju i reprodukuju u aplikaciji RealPlayer, a muzika i audio

snimci u aplikaciji Muzički cent.. Vidite „RealPlayer“, str. 92 i „Muzički plejer“, str. 20.

Da biste preuzeli slike ili video snimke, u folderu **Slike i video** izaberite ikonu za preuzimanje. Pretraživač se otvara i Vi možete izabrati marker koji želite da koristite za preuzimanje stavki.

Slike i video snimci

Snimljene fotografije i video snimci snimljeni kamerom memorišu se u folderu **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**. Slike i video snimci Vam mogu biti poslani i u multimedijalnoj poruci, kao e-mail prilog ili preko Bluetooth veze. Da biste mogli da pogledate primljenu sliku ili video snimak koristeći aplikacije **Galerija** ili **Real player**, prvo ih morate sačuvati.

Izaberite **Galerija > Slike i video**. Datoteke slika i video snimaka idu jedna za drugom i poredane su po datumu. Prikazuje se broj datoteka.

Kada je slika otvorena, koristite tastere za igru pored ekrana da biste je zumirali. Koeficijent zumiranja se ne pamti trajno.

Da biste izabranu datoteku rotirali ulevo ili udesno, izaberite **Opcije > Rotiraj > Levo ili Desno**.

Da biste izmijenili neku sliku ili video snimak, izaberite **Opcije > Izmeni**. Otvara se editor slika ili video snimaka. Vidite „Montaža video snimaka“, str. 50. Vidite „Menjanje slika“, str. 49.

Da biste pravili autorske video snimke, u galeriji izaberite video snimak, a zatim izaberite **Opcije > Izmeni**. Vidite „Montaža video snimaka“, str. 50.

Da biste odštampani svoje slike na kompatibilnom štampaču ili da biste ih sačuvali za štampanje, izaberite **Opcije > Odštampaj**. Vidite „Štampanje slika“, str. 53. Takođe, možete i da markirate slike za naknadno štampanje u Korpa za štampu u okviru **Galerija**. Vidite „Korpa za štampu“, str. 49.

Da biste dodali sliku ili video snimak u album u galeriji, izaberite **Opcije > Albumi > Dodaj u album**.

Da biste neku sliku upotreбили kao pozadinsku sliku, izaberite je, a zatim izaberite **Opcije > Koristi sliku > Postavi za tapet**.

Da biste obrisali sliku ili video snimak, u aktivnoj traci sa alatkama izaberite **Obriši**. Vidite „Aktivna traka sa alatkama“, str. 48.

Da biste se iz aplikacije **Galerija** vratili na kameru, pritisnite taster za slikanje.

Aktivna traka sa alatkama

U folderu **Slike i video** aktivnu traku sa alatkama možete koristiti kao prečicu za biranje različitih zadataka. Aktivna traka sa alatkama je na raspolaganju samo kada je izabrana neka slika ili video snimak.

U aktivnoj traci sa alatkama, krećite se po stavkama nagore ili nadole, i birajte ih pritiskom na navigator. Koje su opcije na raspolaganju zavisi od trenutnog prikaza, kao i od toga da li ste izabrali sliku ili video snimak. Takođe, možete da definišete i da li se aktivna traka sa alatkama stalno prikazuje na ekranu ili se ona aktivira pritiskom na neki taster.

Ako želite da se aktivna traka sa alatkama prikazuje na ekranu, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**.

Ako želite da se aktivna traka sa alatkama prikazuje samo kada je zatrebate, izaberite **Opcije > Sakrij ikone**. Da biste aktivirali aktivnu traku sa alatkama, pritisnite .

Izaberite neku od narednih opcija:

 da pustite izabrani video snimak

 da pošaljete izabranu sliku ili video snimak

 da postavi izabranu sliku ili video snimak

 da dodate ili da uklonite neku sliku iz Korpe za štampu. Vidite „Korpa za štampu“, str. 49.

 da vidite slike u Korpi za štampu

- da započnete slajd šou svojih slika
- da obrišete izabranu sliku ili video snimak
- da odštampate prikazanu sliku

Opcije koje su na raspolaganju zavise od prikaza u kojem se u tom trenutku nalazite.

Korpa za štampu

Slike možete da markirate za Korpu za štampu, i da ih naknadno štampate na nekom kompatibilnom štampaču ili, ako je na raspolaganju, na nekom kompatibilnom punktu za štampu. Vidite „Štampanje slika“, str. 53. Markirane slike su označene sa u folderu **Slike i video** i u albumima.

Da biste neku sliku markirali za naknadnu štampu, izaberite sliku pa **Dodaj u korpu za štam.** u aktivnoj traci sa alatcima.

Da biste videli slike u Korpi za štampu, izaberite **Prikaži korpu za štam.** iz aktivne trake sa alatcima, ili izaberite u folderu **Slike i video** (na raspolaganju je samo ako ste prethodno dodali neke slike u Korpu za štampu).

Da biste neku sliku uklonili iz Korpe za štampu, izaberite tu sliku u folderu **Slike i video** ili u nekom albumu, pa zatim izaberite **Ukloni iz korpe za štampu** u aktivnoj traci sa alatcima.

Albumi

Uz pomoć albuma možete na lak način da organizujete svoje slike i video snimke. Da biste videli listu albuma, izaberite **Slike i video > Opcije > Albumi > Prikaži albume.**

Da biste u album u galeriji dodali fotografiju ili video snimak, dođite do fotografije ili video snimka i izaberite **Opcije > Albumi > Dodaj u album.** Otvara se lista albuma. Izaberite album u koji želite da dodate fotografiju ili video snimak. Takođe možete da kreirate novi album.

Pritisnite da biste uklonili datoteku iz albuma. Ta datoteka se ne briše iz foldera **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**.

Da biste napravili novi album, u prikazu liste albuma, izaberite **Opcije > Novi album.**

Menjanje slika

Da biste izvršili izmene slike nakon snimanja, ili da biste izvršili izmene slika koje su već sačuvane u aplikaciji **Galerija**, izaberite **Opcije > Izmeni.**

Izaberite **Opcije > Primeni efekat** da se otvori mrežasti prikaz u kojem možete da birate različite opcije izmena koje su označene ikonicama. Slike možete da izrezujete i rotirate, da podešavate osvetljaj, boju, kontrast i rezoluciju, kao i da dodajete efekte, tekst, vinjetu ili okvir.

Izrežite sliku

Da sliku izrežete, izaberite **Opcije > Primeni efekat > Izrezivanje**. Da biste ručno izrezali sliku, izaberite **Ručno** ili neki prethodno definisani odnos dimenzija iz liste. Ako izaberete **Ručno**, u gornjem levom uglu slike videćete krstić. Pomerajte navigator i izaberite površinu koju treba izrezati, pa zatim izaberite **Postavi**. U donjem desnom uglu se pojavljuje još jedan krstić. Ponovo izaberite površinu koju treba izrezati. Da biste podesili prvu izabranu površinu, izaberite **Nazad**. Izabrane površine obrazuju pravougaonik koji formira izrezanu sliku.

Ako ste izabrali neki prethodno definisani odnos dimenzija, izaberite gornji levi ugao površine koju treba izrezati. Koristite navigator da istaknutoj površini promenite dimenzije. Da „zamrznete“ izabranu površinu, pritisnite . Da tu površinu pomerate po slici, takođe koristite navigator. Da izaberete površinu koju treba izrezati, pritisnite .

Smanjite crvenilo

Da biste smanjili crvenilo u očima na nekoj slici, izaberite **Opcije > Primeni efekat > Ukl. ef. crvenog oka**. Dovedite krstić na oko, pa pritisnite . Na ekranu se pojavljuje petlja. Koristite navigator da podesite dimenzije petlje prema oku. Da umanjite crvenilo, pritisnite .

Korisne prečice

Prečice u editoru slika:

- Pritisnite ***** da biste videli sliku na celom ekranu. Ponovo pritisnite ***** da biste se vratili u normalni prikaz.
- Da sliku rotirate u smeru kazaljke na satu ili u suprotnom smeru, pritisnite **3** odnosno **1**.
- Pritisnite **5** ili **0** da biste približili, odnosno udaljili objekat (zum).
- Da se krećete po zumiranoj slici, skrolujte nagore, nadole, ulevo ili udesno.

Montaža video snimaka

Da biste montirali video snimke koji se nalaze u folderu **Galerija** i pravili autorske video snimke, dodite do video snimka i izaberite **Opcije > Izmeni > Spoji, Promeni zvuk, Dodaj tekst ili Rez**. Vidite „Galerija“, str. 47.

Video montažer podržava formate video datoteka .3gp i .mp4 i formate audio datoteka .aac, .amr, .mp3 i .wav. Može se desiti da ne podržava sve funkcije ili sve varijante ovih formata datoteka.

Autorski video snimci automatski se čuvaju u **Slike i video** u **Galerija**. Ovi snimci se čuvaju na memorijijskoj kartici.

Dodavanje slika, video snimaka, zvuka i teksta

Video snimku izabranom u **Galerija** možete da dodate slike, video snimke i tekst i tako kreirate autorske video snimke.

Da biste sliku ili video snimak kombinovali sa izabranim video snimkom, u folderu **Slike** i video izaberite **Opcije > Izmeni > Spoji > Slika** ili **Video snimak**. Izaberite željenu datoteku.

Da biste dodali novi zvučni snimak i zamenili prvobitni zvučni snimak u video snimku, izaberite **Opcije > Izmeni > Promeni zvuk** i zvučni snimak.

Da biste na početak ili kraj video snimka dodali tekst, izaberite **Opcije > Izmeni > Dodaj tekst**, unesite tekst koji želite da dodate i izaberite **OK**. Zatim izaberite gde želite da dodate tekst: **Početak** ili **Kraj**.

Isecanje video snimka

Video snimak možete iseći i dodati oznake za početak i kraj kako biste delove video snimka izbacili. U folderu **Slike** i video izaberite **Opcije > Izmeni > Rez**.

Da biste pustili izabrani video snimak od početka, izaberite **Opcije > Pusti**.

Da biste označili delove video snimka koji su uvršteni u određeni autorski video snimak i definisali početak i kraj za svaki deo, dodite do željenog mesta u video snimku i izaberite **Opcije > Marker „počet.“** ili **Marker „kraj“**. Da biste izmenili početak ili kraj izabranog dela, dodite do željene oznake i pritisnite navigator. Zatim izabranu oznaku možete pomeriti unapred ili unazad.

Da biste uklonili sve oznake, izaberite **Opcije > Ukloni > Sve markere**.

Da biste pregledali taj video snimak, izaberite **Opcije > Pusti markirani deo**. Da biste se kretali po vremenskoj osi, skrolujte ulevo ili udesno.

Da biste zaustavili video snimak, izaberite **Pauza**. Da biste nastavili reprodukovanje video snimka, izaberite **Opcije > Pusti**. Da biste vratili na prikaz za isecanje snimka, izaberite **Nazad**.

Da biste sačuvali izmene i vratili se na **Galerija**, izaberite **Urađeno**.

Montaža video snimaka za slanje

Da biste poslali video snimak, izaberite **Opcije > Pošalji > Kao MMS, Kao e-mail, Preko Bluetooth veze** ili **Objavi na web**. Obratite se svom provajderu servisa u vezi maksimalne dužine multimedijalne poruke koju možete da pošaljete.

Ako želite da pošaljete video snimak koji je veći od maksimalne veličine za multimedijalnu poruku koju dopušta Vaš provajder servisa, možete ga poslati koristeći Bluetooth bežičnu tehnologiju. Vidite „Šaljite podatke pomoću Bluetooth veze“, str. 78. Svoje video snimke možete i da pošaljete na kompatibilni PC korišćenjem Bluetooth veze ili kompatibilnog USB kabla za prenos podataka.

Video snimak možete i da isečete, skratite, za slanje putem multimedijalne poruke. U glavnom prikazu video montažera, izaberite **Opcije > Film > Izmeni za MMS**. Na ekranu se prikazuje trajanje i veličina video snimka. Da biste izmenili veličinu snimka, skrolujte ulevo ili udesno. Kada je snimak veličine koja je odgovarajuća za slanje, izaberite **Opcije > Pošalji kao MMS**.

Ako je Vaš video snimak .mp4 formata, možda nećete moći da ga pošaljete kao multimedijalnu poruku. Da biste promenili format datoteke u koju je sačuvan snimak, dodite do nje u **Galerija** i izaberite **Opcije > Izmeni > Opcije > Podešavanja > Rezolucija > MMS kompatibilno**. Vratite se u glavni prikaz video montažera, izaberite **Opcije > Film > Sačuvaj**, pa unesite neko ime za snimak. Video snimak se memoriše u 3gpp formatu i može se poslati kao multimedijalna poruka. Format datoteke izvornog video snimka se ne menja.

Projekcija slajdova

U aktivnoj traci sa alatka, izaberite **Pokreni projekciju slajdova** () da biste prikazali projekciju slajdova sa slikama na punom ekranu. Projekcija slajdova počinje od izabrane datoteke. Izaberite neku od narednih opcija:

Pauza – da biste napravili pauzu u projekciji slajdova

Nastavi – da biste nastavili projekciju slajdova, ako je napravljena pauza

Kraj – da biste zatvorili projekciju slajdova

Da biste pretraživali slike, pritisnite (prethodna) ili (naredna) (na raspolaganju je jedino kada je opcija **Zumiranje i pomeranje** isključena).

Da biste podesili ritam prikazivanja slajdova, pre početka projekcije, izaberite **Opcije > Projekcija slajdova > Podešavanja > Odlaganje slajda**.

Da se na naredni slajd prelazi glatko, i da galerija povremeno zumira, uvećava i smanjuje slike, izaberite opciju **Zumiranje i pomeranje**.

Da biste projekciji slajdova dodali zvuk, izaberite **Opcije > Projekcija slajdova > Podešavanja**, pa zatim neku od narednih opcija:

Muzika – Izaberite **Uključena** ili **Isključena**.

Pesma – Izaberite muzičku datoteku iz liste.

Za pojačavanje, odnosno smanjivanje jačine zvuka, koristite taster za podešavanje jačine zvuka u svom uređaju.

Prezentacije

Prezentacije služe za prikazivanje SVG (scalable vector graphics) datoteka, kao što su karikature i mape. SVG slike zadržavaju svoj originalni izgled kada se odštampaju kao i kada se prikazuju na ekranima različitih dimenzija i pri različitim rezolucijama.

Da biste prikazali skalabilnu vektorsku grafiku, izaberite **Prezentacije**, idite do slike i izaberite **Opcije > Pusti**.
Da biste napravili pauzu, izaberite **Opcije > Pauza**.

Da biste uvećali, pritisnite **5**. Da biste umanjili, pritisnite **0**.

Da biste sliku rotirali za 90 stepeni u smeru kazaljke na satu ili u -suprotnom smeru, pritisnite **1** ili **3**.
Da biste sliku rotirali 45 stepeni, pritisnite **7** ili **9**.

Za prelazak sa prikaza u punom ekranu na normalni prikaz i obratno, pritisnite *****.

Štampanje slika

Ako želite da štampate slike koristeći **Štampa slike**, izaberite sliku koju želite da štampate, pa zatim opciju štampanja u galeriji, kameri, editoru slika ili slikovniku.

Preko opcije **Štampa slike** štampajte svoje slike koristeći kompatibilni USB kabl za prenos podataka, bežičnu LAN mrežu ili Bluetooth.

Možete samo da odštampate slike koje su u .jpeg formatu. Slike snimljene kamerom automatski se čuvaju u formatu .jpeg.

Da biste štampali na štampaču koji je PictBridge kompatibilan, priključite kabl za prenos podataka pre nego što izaberete opciju štampanja i uverite se da je za režim data kabla postavljeno **Štampa slike** ili **Pitaj pri povezivanju**. Vidite „USB“, str. 81.

Izbor štampača

Kada prvi put koristite opciju **Štampa slike**, prikazuje se lista raspoloživih kompatibilnih štampača nakon što izaberete sliku. Izaberite neki štampač. Taj štampač se postavlja kao podrazumevani štampač.

Ako ste povezali neki PictBridge kompatibilni štampač pomoću kompatibilnog Nokia kabla, taj štampač se automatski prikazuje.

Ako podrazumevani štampač nije na raspolaganju, prikazuje se lista raspoloživih uređaja za štampanje.

Da biste promenili podrazumevani štampač, izaberite **Opcije > Podešavanja > Podrazumevani štampač**.

Prikaz izgleda štampe

Nakon što izaberete štampač, izabrane slike se prikazuju u prethodno definisanim izgledima štampe. Da biste promenili izgled štampe, pritisnite ili za kretanje po izgledima štampe koji su na raspolaganju za izabrani štampač. Ako slike ne mogu da stanu na jednu stranicu, pritisnite ili da se prikažu dodatne stranice.

Podešavanja štampe

Opcije koje su na raspolaganju se razlikuju i zavise od mogućnosti koje nudi izabrani uređaj za štampu.

Da biste postavili podrazumevani štampač, izaberite **Opcije > Podrazumevani štampač**.

Ako želite da izaberete dimenzije papira, izaberite **Veličina papira**, veličinu papira sa liste i **OK**. Izaberite **Obustavi** da biste se vratili na prethodni prikaz.

Mrežna štampa

Koristeći aplikaciju **Mrežno štampanje** možete da preko mreže (onlajn) naručujete štampanje svojih snimaka i dostavu fotografija direktno na kuću ili na neku prodavnicu u kojoj ih možete preuzeti. Takođe, možete da naručujete i različite proizvode sa naštampanom izabranom slikom, recimo šolje ili podloge za miša. Dostupnost proizvoda zavisi od provajdera servisa.

Da biste mogli da koristite **Mrežno štampanje**, neophodno je da je instalirana konfiguraciona datoteka za bar jedan servis štampanja. Te datoteke se mogu dobiti od provajdera servisa štampanja koji podržavaju **Mrežno štampanje**.

Za više informacija o aplikaciji pogledajte www.nseries.com/support ili lokalni Nokia Web sajt.

Delite onlajn

Pomoću aplikacije **Mrežno deljenje** možete deliti svoje slike i video snimke u kompatibilnim onlajn albumima, mrežnim dnevnicima (weblog) ili drugim kompatibilnim onlajn uslugama deljenja na Webu. Možete sadržaj postavljati na neki server ili servis, memorisati nedovršene poruke kao nacрте i nastaviti sa pisanjem kasnije, a možete i prikazati sadržaj svojih albuma. Vrste podržanih sadržaja zavise od provajdera servisa.

Da biste koristili **Mrežno deljenje**, morate se pretplatiti na taj servis kod nekog provajdera servisa onlajn deljenja slika i kreirati novi nalog. Obično se na taj servis možete pretplatiti na Web strani provajdera servisa. Za informacije o pretplaćivanju na servis obratite se provajderu servisa. Za dodatne informacije o kompatibilnim provajderima servisa, vidite strane podrške proizvoda na adresi www.nseries.com/support ili na lokalnom Nokia Web sajtu.

Za više informacija o aplikaciji pogledajte www.nseries.com/support ili lokalni Nokia Web sajt.

Kućna mreža sa Galerijom

Sa UPnP arhitekturom i bežičnom lokalnom mrežom (WLAN) možete kreirati kućnu mrežu kompatibilnih uređaja. Kućna mreža Vam omogućava da vidite sadržaj sačuvan na uređaju Nokia N81 sa udaljenog kompatibilnog uređaja. Takođe možete kopirati datoteke između uređaja Nokia N81 i kompatibilnog UPnP uređaja. Za više informacija vidite „Kućna mreža“, str. 83 i „Kućna mreža sa muzičkim plejerom“, str. 22.

Prikažite medija datoteke koje se nalaze u Vašem uređaju

Da biste izabrali slike, video i audio zapise koji se nalaze u Vašem uređaju i prikazali ih na nekom drugom uređaju kućne mreže, kao što je kompatibilni TV prijemnik, uradite sledeće:

- 1 U **Galerija** izaberite sliku, video ili audio snimak.
- 2 Izaberite **Opcije > Prikaži preko kuć. mrež.**
- 3 Izaberite neki kompatibilni uređaj na kojem će se prikazivati medija datoteka. Slike se prikazuju i na Vašem uređaju i na drugom kućnom mrežnom uređaju, a video i audio snimci se prikazuju samo na drugom kućnom mrežnom uređaju.

Da biste slike sačuvane u **Galerija** štampali preko **Kućni medij** na UPnP kompatibilnom štampaču, izaberite opciju štampanja u **Galerija**. Vidite „Štampanje slika“, str. 53. **Delj. sadržaja** ne mora da bude aktivirano.

Da biste tražili datoteke prema različitim kriterijumima, izaberite **Opcije > Nađi**. Da biste razvrstali pronađene datoteke, izaberite **Opcije > Razvrstaj**.

Kopirajte medija datoteke

Da biste kopirali ili preneli medija datoteku iz svog uređaja u drugi kompatibilni uređaj, recimo UPnP kompatibilni PC računar, izaberite datoteku u Galerija pa zatim izaberite **Opcije > Premesti i kopiraj > Kopiraj na kuć. mrežu** ili **Prem. na kućnu mrežu**. Delj. sadržaja ne mora da bude aktivirano.

Da biste kopirali ili preneli datoteke sa drugog uređaja na svoj uređaj, izaberite datoteku na drugom uređaju pa **Opcije > Kopiraj na > memoriju telefona** ili **Masovna memorija**. Delj. sadržaja ne mora da bude uključeno.

Kamera

Vaša Nokia N81 ima dve kamere, kameru visoke rezolucije na zadnjoj strani uređaja (glavna kamera u pejzažnom režimu) i kameru niže rezolucije na prednjoj strani (sekundarna kamera u portretnom režimu). Za snimanje fotografija i video zapisa možete da koristite obe kamere.

Vaš uređaj podržava rezoluciju slike od 1600 x 1200 piksela kada se koristi glavna kamera. Rezolucija slika u ovom uputstvu može da izgleda drugačije.

Slike i video snimci se automatski memorišu u folderu **Slike i video** u okviru Galerija. Kamere daju fotografije u .jpeg formatu zapisa. Video snimci se beleže u MPEG4 formatu sa oznakom tipa datoteka .mp4, ili u 3GPP formatu kada je oznaka tipa datoteke .3gp (kvalitet **Deljenje**). Pogledajte „Podešavanja videa“, str. 65.

Možete takođe da šaljete fotografije i video snimke u multimedijalnoj poruci, kao prilog e-mail poruke, preko Bluetooth ili bežične LAN veze. Takođe ih možete i postavljati, slati u svoj kompatibilni onlajn album, album na mreži. Vidite „Delite onlajn“, str. 54.

Snimanje fotografija

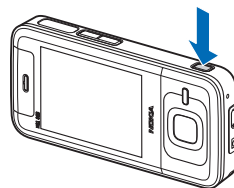
Kada snimate fotografije, imajte na umu sledeće:

- Da se aparat ne bi pomerao, držite ga obema rukama.

- Kvalitet digitalno zumirane slike je slabiji od kvaliteta nezumirane slike.
- Kamera prelazi u režim štednje baterije ako u određenom vremenu ne pritisnete nijedan taster. Pritisnite da biste nastavili sa snimanjem.

Da biste snimili fotografiju, uradite sledeće:

- 1 Da biste aktivirali glavnu kameru, pritisnite i držite . Ako se kamera nalazi u režimu **Video režim**, izaberite **Prebaci u režim za slike** u aktivnoj traci sa alatcima.
- 2 Da napravite snimak glavnom kamerom, pritisnite . Ne pomerajte aparat dok se snimak ne sačuva.

Da biste uvećali ili umanjili (zumirali) prikaz, koristite taster za podešavanje jačine zvuka na uređaju.

Da biste podesili osvetljenje i boje pre snimanja slika i videa, krećite se navigatorom po aktivnoj traci sa alatcima. Vidite „Podešavanje boje i osvetljenja“, str. 61. Memorisanje snimljene slike može da potraje duže ako ste promenili vrednosti zumiranja ili podešavanje osvetljenja i boja.

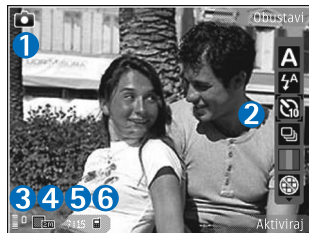
Da biste aktivirali prednju kameru, izaberite **Opcije > Koristi sek. fotoaparat**. Da napravite snimak, pritisnite . Da biste približili ili udaljili objekat (zum), pritisnite ili .

Da biste kameru ostavili otvorenu u pozadini a Vi koristili druge aplikacije, pritisnite . Da biste se vratili na kameru, pritisnite i držite .

Indikatori fotoaparata

Na tražilu fotoaparata (kamera u režimu pravljenja pojedinačnih snimaka) se prikazuje sledeće:

- 1 Indikator trenutnog režima slikanja.
- 2 Aktivna traka sa alatnama. Vidite „Aktivna traka sa alatnama“, str. 58.
- 3 Indikator napunjenosti baterije.
- 4 Indikator rezolucije slike prikazuje da li je kvalitet slike **Štampa 2M** – visok, **Štampa 1M** – srednji ili **MMS 0,3M** – nizak.
- 5 Brojač slika pokazuje procenjeni broj slika koje možete snimiti koristeći trenutno odabrani kvalitet slike

i trenutno aktivnu memoriju (brojač se ne prikazuje kada se pravi snimak).

- 6 Indikatori memorije uređaja () i memorijske kartice () prikazuju gde se memorišu slike.

Aktivna traka sa alatnama

Aktivna traka sa alatnama Vam pruža prečice do raznih stavki i podešavanja, pre i nakon pravljenja fotografskog snimka ili snimanja video zapisa. Dodite do neke stavke i izaberite je pritiskom na . Možete da definišete da li se aktivna traka sa alatnama prikazuje ili ne na ekranu.

Ako želite da se aktivna traka sa alatnama prikazuje na ekranu pre i posle pravljenja fotografskog ili video snimka, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**. Da bi se aktivna traka sa alatnama videla samo kada je zatrebate, izaberite **Opcije > Sakrij ikone**. Na ekranu se prikazuju samo indikatori režima snimanja i napunjenosti baterije. Da biste aktivirali aktivnu traku sa alatnama, pritisnite . Traka sa alatnama se prikazuje 5 sekundi.

Pre pravljenja fotografskog ili video snimka, u aktivnoj traci sa alatnama izaberite:

da izaberete scenu, ambijent,

da aktivirate režim rada sa blicem (samo u režimu fotografisanja).

da aktivirate samookidač (samo u režimu fotografisanja). Vidite „I Vi na slici – samookidač“, str. 62.

 da aktivirate režim pravljenja više uzastopnih snimaka, sekvenca (samo u režimu fotografisanja). Vidite „Pravljenje više uzastopnih slika“, str. 62.

 da izaberete neki kolor efekat, koloritet

 da prikazete ili sakrijete matricu tražila (samo za slike)

 da podesite balans bele boje

 da podesite kompenzaciju ekspozicije (samo u režimu fotografisanja).

 da podesite svetlosnu osetljivost (samo u režimu fotografisanja)

 da prelazite iz režima video u režim fotografisanje i obratno,

Ikonice se menjaju i označavaju trenutni status podešavanja ili parametra.

Opcije koje su na raspolaganju zavise od režima snimanja i prikaza u kojem se trenutno nalazite.

Vidite opcije aktivne trake sa alatkama i u „Nakon pravljenja fotografskog snimka“, str. 59, „Nakon snimanja videa“, str. 65 i „Aktivna traka sa alatkama“, str. 48 u Galerija.

Nakon pravljenja fotografskog snimka

Nakon što napravite fotografski snimak, iz aktivne trake sa alatkama (prikazuje se jedino ako je za **Prikaži snimljenu sliku** izabrano **Uključi** u podešavanjima kamere za pravljenje fotografija) izaberite:

- Ako ne želite da sačuvate sliku, izaberite **Obrisi**.
- Da biste poslali sliku, pritisnite taster za pozivanje ili izaberite **Pošalji**. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 36, „Bluetooth povezivanje“, str. 77 i „Delite onlajn“, str. 54. Ova opcija nije dostupna tokom aktivnog poziva. Sliku možete da pošaljete i pozivaocu u toku aktivnog poziva. Izaberite **Pošalji pozivaocu** (na raspolaganju je jedino u toku aktivnog poziva).
- Da biste slike markirali za Korpu za štampu radi naknadnog štampanja, izaberite **Dodaj u korpu za štampu**.
- Da biste poslali sliku u kompatibilni onlajn album, izaberite **Objaviti na ...** (dostupno samo ako ste podesili nalog za kompatibilni onlajn album. Vidite „Delite onlajn“, str. 54).

Da biste tu sliku koristili kao pozadinsku sliku u režimu aktivne pripravnosti, izaberite **Opcije > Postavi za tapet**.

Da biste sliku postavili kao sliku za identifikaciju poziva nekog kontakta, izaberite **Opcije > Postavi za sl. kontakta**.

Podešavanja kamere za pravljenje fotografija

Postoje dve vrste podešavanja za snimanje statičnih slika kamerom: podešavanja na aktivnoj traci sa alatkama i glavna podešavanja. Da biste koristili podešavanja aktivne trake sa alatkama, vidite „Podešavanje boje i osvetljenja“, str. 61. Nakon

što zatvorite kameru, podešavanja aktivne trake sa alatka se vraćaju na podrazumevane vrednosti, ali glavni parametri ostaju isti dok ih ponovo ne promenite.

Da biste promenili glavna podešavanja, izaberite **Opcije > Podešavanja** i nešto od sledećeg:

Kvalitet slike – Štampa 2M – visok (rezolucija 1600 x 1200), **Štampa 1M – srednji** (rezolucija 1152 x 864) ili **MMS 0,3M – nizak** (rezolucija 640 x 480). Ako želite da šampate tu sliku, izaberite **Štampa 2M – visok** ili **Štampa 1M – srednji**. Da sliku pošaljete preko MMS servisa, izaberite **MMS 0,3M – nizak**.

Ove rezolucije su na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Dodaj u album – Izaberite da li želite da sačuvate sliku u određenom albumu u galeriji. Ako izaberete **Da**, otvara se lista raspoloživih albuma.

Prikaži snimljenu sliku – Izaberite **Uključi** ako želite da vidite snimljenu sliku posle slikanja, ili **Isključi** ako želite da odmah nastavite sa daljim slikanjem.

Primarno ime slike – Definišite primarno, podrazumevano, ime za slike.

Prošireni digitalni zum (samo glavna kamera) – **Uključi**. (kontinualni) dopušta ravnomerne i kontinualne korake zumiranja kod digitalnog zuma i proširenog digitalnog zuma, **Uključen** (pauziran) dopušta zaustavljanje

zumiranja u određenom koraku kod digitalnog zuma i proširenog digitalnog zuma, a **Isključen** dopušta ograničeno zumiranje uz zadržavanje rezolucije slike.

Ton snimanja – Izaberite ton koji će se čuti kada napravite snimak.

Aktivna memorija – Izaberite gde će se memorisati slike koje pravite

Vrati podeš. kamere – Izaberite **Da** da povratite podrazumevana podešavanja kamere.

Blic

Blic je na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Blic koristite na bezbednom rastojanju. Ne koristite blic na ljude i životinje na kratkim rastojanjima. Nemojte zaklanjati blic u toku fotografisanja.

Kamera ima LED blic za snimanja pod slabim osvetljenjem. Za fotoaparati, kameru u režimu pravljenja pojedinačnih snimaka, na raspolaganju su sledeći režimi blica: **Automatski** (⚡), **Red.crv.očiju** (👁), **Forsiran** (⚡) i **Isključen** (🔇).

Da biste promenili režim blica, u aktivnoj traci sa alatka izaberite željeni režim blica.

Podlašavanje boje i osvetljenja

Da biste omogućili da kamera tačnije reprodukuje boje i osvetljenje, ili da biste svojim fotografijama i video snimcima dodali efekte, navigatorom se krećite po aktivnoj traci sa alatima i izaberite neku od sledećih opcija:

Balans belog – Iz liste izaberite trenutne uslove, izvor, osvetljenja. Ovime se omogućava da kamera tačnije reprodukuje boje.

Ujednačavanje ekspozicije (samo slike) – Ako snimate taman objekat na veoma svetloj pozadini, podesite ekspoziciju na +1 ili čak na +2 da biste kompenzovali pozadinsku svetlinu. Za svetle objekte na tamnoj pozadini koristite vrednosti -1 ili -2.

Režim blica – Izaberite željeni režim blica. Vidite „Blic“, str. 60.

Ton boje – Izaberite neki kolor efekat iz liste.

Osetljivost na svetlo (samo slike) – Povećajte svetlosnu osetljivost pri slabom svetlu da biste izbegli neoštre ili previše tamne slike. Veća osetljivost može povećati zrnastost slika.

Prikaz na ekranu se menja u zavisnosti od izabranih parametara tako da možete da vidite kako ta promena utiče na fotografije ili video snimke.

Koja su podešavanja na raspolaganju zavisi od toga koja je kamera izabrana.

Parametri se vraćaju na svoje podrazumevane vrednosti kad zatvorite kameru.

Kada izaberete novu scenu (ambijent), podešavanja boje i osvetljenja se menjaju u vrednosti koje odgovaraju toj sceni. Vidite „Scene“, str. 61. Podešavanja parametara možete da, po potrebi, izmenite i nakon što izaberete neku scenu, ambijent.

Scene

Scene (ambijenti) Vam pomažu da pronađete prava podešavanja boje i osvetljenja za trenutni ambijent. Parametri svake scene su postavljeni za određeni stil i ambijent.

Scene su na raspolaganju samo za glavnu kameru.

U aktivnoj traci sa alatima, izaberite neku od narednih opcija:

Video scene

Automatski (A) (podrazumevano) i **Noć** (C)

Scene slika

Automatski (A) (podrazumevano), **Defin. korisnik** (i), **Portret** (P), **Pejzaž** (L), **Noć** (C) i **Portret (noć)** (N).

Kod fotografisanja, podrazumevana scena je **Automatski**.

Da sopstvenu scenu podesite prema određenom ambijentu, dođite do **Defin. korisnik**, pa izaberite **Opcije > Promeni**. U sceni koju definiše korisnik možete da podesite različite

parametre osvetljenja i boje. Da biste kopirali parametre neke druge scene, izaberite **Na osnovu režima scena**, a zatim izaberite i željenu scenu.

Pravljenje više uzastopnih slika

Režim više snimaka, sekvenca, je na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Da biste podesili kameru tako da pravi šest ili više snimaka u nizu (ukoliko je na raspolaganju dovoljno memorije), u aktivnoj traci sa alatkama izaberite **Više snimaka > Odjed.** da se načini šest snimaka ili vremenski period za pravljenje snimaka. Broj snimaka koji će se napraviti zavisi od raspoložive memorije.

Da napravite šest snimaka, pritisnite . Da prekinete dalje pravljenje snimaka, fotografisanje, pritisnite **Obustavi**. Da napravite više od šest uzastopnih snimaka, pritisnite i držite . Da prekinete snimanje, pustite taster. Broj snimaka koji će se napraviti zavisi od raspoložive memorije.

Da biste koristili opciju snimanja uz određeni vremenski interval između snimaka, izaberite **Više snimaka** i postavite vremenski interval. Da počnete snimanje, pritisnite . Da prekinete snimanje pre isteka vremena, pritisnite ponovo .

Nakon završenog snimanja, slike se prikazuju na ekranu u obliku matrice. Da biste videli neku sliku, pritisnite da je otvorite. Ukoliko ste koristili opciju

vremenskog perioda pravljenja snimaka, na ekranu se prikazuje poslednji napravljeni snimak.

Režim više uzastopnih snimaka možete da koristite i sa samookidačem. Kada koristite samookidač, maksimalni broj slika je šest.

Da se vratite na tražilo za pravljenje uzastopnih snimaka, pritisnite .

Da biste isključili režim pravljenja uzastopnih snimaka, u aktivnoj traci sa alatkama izaberite **Više snimaka > Jedan snimak**.

I Vi na slici – samookidač

Samookidač je na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Koristite samookidač da biste odložili pravljenje snimka, kako biste i Vi sami mogli da uđete u kadar. Da biste postavili kašnjenje samo-okidača, u aktivnoj traci sa alatkama izaberite **Samookidač > 2 sekunde, 10 sekundi ili 20 sekundi**. Da biste aktivirali samookidač, izaberite **Aktiviraj**. Aparat pišti dok tajmer odbrojava vreme. Kamera pravi snimak po isteku podešenog vremena kašnjenja.

Da biste isključili **Samookidač**, u aktivnoj traci sa alatkama izaberite **Samookidač > Isključen**.

 Savet! U aktivnoj traci sa alatkama izaberite **Samookidač > 2 sekunde** da biste umirili ruke pre pravljenja snimka.

Saveti za snimanje dobrih fotografija

Kvalitet slike

Koristite odgovarajući **kvalitet slike**. Kamera ima tri nivoa kvaliteta slike (**Štampa 2M – visok**, **Štampa 1M – srednji** ili **MMS 0,3M – nizak**). Koristite podešavanje **Visoki** da biste bili sigurni da će kamera dati najbolji raspoloživ kvalitet slike. Međutim, nemojte zaboraviti da bolji kvalitet slike zahteva veći skladišni prostor. Za MMS poruke i priloge e-mail poruka može biti neophodno da koristite podešavanje **MMS 0,3M – nizak**. Kvalitet možete definisati u **Opcije > Podešavanja**.

Pozadina

Koristite **jednostavnu pozadinu**. Kod fotografisanja portreta i drugih slika na kojima se nalaze neke osobe nastojte da se objekat vašeg fotografisanja ne nalazi ispred pretrpane, složene pozadine koja može da odvuče pažnju od objekta. Ako ovi uslovi ne mogu biti zadovoljeni, pomerite kameru ili objekat fotografisanja. Da biste dobili bolji portret, približite kameru objektu.

Dubina

Kada fotografišete pejzaže, dodajte svojoj fotografiji pozadinu tako što ćete u prednji plan postaviti neke objekte. Ako je objekat u prednjem planu previše blizu kamere, na fotografiji može izgledati mutno.

Osvetljenje

Promena izvora, količine i smera svetla može drastično da promeni izgled fotografije. Evo nekih tipičnih ambijenata u pogledu osvetljenja:

- **Izvor svetla je iza objekta.** Nastojte da se predmet vašeg fotografisanja ne nalazi ispred jakog izvora svetla. Ako se izvor svetla nalazi iza predmeta fotografisanja ili je vidljiv na ekranu, dobijena fotografija može da ima slab kontrast, da bude tamna ili da ima neželjene svetlosne efekte.
- **Bočno osvetljenje.** Jako bočno svetlo daje snažan efekat, ali može biti previše izraženo i rezultovati suviše oštrim kontrastom.
- **Izvor svetla ispred objekta.** Blještava sunčeva svetlost može dovesti do toga da osoba koja se fotografiše žmirka. Takođe i kontrast može biti suviše oštar.
- **Optimalno osvetljenje** srećemo u situacijama kada ima dovoljno difuznog, blagog svetla, na primer, kada je vreme vedro sa malo oblaka ili kada je dan sunčan, a objekat fotografisanja se nalazi u senci drveća.

Snimanje video snimaka

- 1 Da biste aktivirali glavnu kameru, pritisnite i držite . Ako se kamera nalazi u režimu Režim za slike, izaberite **Prebaci u video režim** u aktivnoj traci sa alatcima.
- 2 Pritisnite da biste počeli snimanje. U portretnom režimu, za snimanje koristite navigator. Prikazuje se crvena ikonica snimanja i čuje se tonski signal, što označava da je snimanje započelo.
- 3 Izaberite **Stop** da biste prekinuli snimanje. Video snimak se automatski memoriše u folder **Slike i video** aplikacije **Galerija**. Vidite „Galerija“, str. 47. Maksimalna dužina video snimka zavisi od raspoložive memorije.

Da biste napravili pauzu, privremeno prekinuli snimanje, u bilo kom trenutku, pritisnite **Pauza**. Ikona pauza () trepće na ekranu. Snimanje videa se automatski prekida ako je snimanje privremeno zaustavljeno, a nijedan taster nije pritisnut tokom jednog minuta. Izaberite **Nastavi** da biste nastavili snimanje.

Da biste uvećali ili umanjili (zumirali) objekat, pritisnite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja. U portretnom režimu pritisnite ili da biste približili odnosno udaljili objekat (zum).

Da biste podesili osvetljenje i boje pre snimanja videa, krećite se navigatorom po aktivnoj traci sa alatcima. Vidite „Podešavanje boje i osvetljenja“, str. 61 i „Scene“, str. 61.

Da biste aktivirali prednju kameru, izaberite **Opcije > Koristi sek. fotoapar.**

Indikatori snimanja videa

Na tražilu se prikazuje sledeće:

- 1 Indikator trenutnog režima slikanja.
- 2 Indikator isključenog tona.
- 3 Aktivna traka sa alatcima, po kojoj možete da se krećete pre snimanja da biste izabrali različite stavke i podešavanja (traka sa alatcima se tokom snimanja ne prikazuje). Vidite „Aktivna traka sa alatcima“, str. 58.
- 4 Indikator napunjenosti baterije.
- 5 Indikator video kvaliteta označava da li je kvalitet video zapisa **Visok**, **Normalan** ili **Deljenje**.
- 6 Tip datoteke video snimka.
- 7 Ukupno raspoloživo vreme snimanja videa. U toku snimanja, indikator dužine trenutnog video snimka takođe prikazuje proteklo i preostalo vreme.
- 8 Indikatori memorije uređaja () i memorijske kartice () pokazuju gde se memorišu video snimci.

Da bi se prikazivali svi indikatori na tražilu, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**. Izaberite **Sakrij ikone** da se prikazuju samo indikatori video statusa, a u toku snimanja, raspoloživo vreme snimanja, zum traka za vreme zumiranja i selekcion tasteri.

Nakon snimanja videa

Nakon što napravite video snimak, iz aktivne trake sa alatkama (prikazuje se jedino ako je za **Prikaži snimljeni video** izabrano **Uključi u Podešavanja videa**) izaberite:

- Da biste odmah prikazali video snimak koji ste upravo napravili, izaberite **Pusti**.
- Ako ne želite da sačuvate video snimak, izaberite **Obriši**.
- Da biste poslali video snimak pomoću multimedijalne poruke, e-mail poruke ili Bluetooth veze, pritisnite taster za pozivanje ili izaberite **Pošalji**. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 36, „Bluetooth povezivanje“, str. 77 i „Delite onlajn“, str. 54. Ova opcija nije dostupna tokom aktivnog poziva. U multimedijalnoj poruci možda nećete moći da šaljete video snimke sačuvane u formatu .mp4. Video snimak možete da pošaljete i pozivaocu u toku aktivnog poziva. Izaberite **Pošalji pozivaocu**.
- Da biste postavili video snimak u kompatibilni onlajn album, izaberite **Objaviti na ...** (dostupno samo ako ste podesili nalog za kompatibilan onlajn album. Vidite „Delite onlajn“, str. 54).

Podešavanje videa

Postoje dve vrste podešavanja za video rikorder: **Konfig. videa** i glavna podešavanja. U vezi podešavanja **Konfig. videa**, vidite „Podešavanje boje i osvetljenja“, str. 61. Nakon što zatvorite kameru, parametri podešavanja se vraćaju na podrazumevane vrednosti, ali glavni parametri ostaju isti dok ih ponovo ne promenite. Da biste promenili glavna podešavanja, izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih kategorija:

Kvalitet videa – Postavite kvalitet video snimka na **Visok** (najbolji kvalitet za dugotrajnu upotrebu i reprodukovanje na kompatibilnom TV-u, PC računaru ili nekom prenosnom uređaju), **Normalan** (standardni kvalitet za reprodukovanje na Vašem uređaju) ili **Deljenje** (ograničena veličina video snimka za slanje putem multimedijalne poruke). Ako želite da gledate video snimak na kompatibilnom televizoru ili PC računaru, izaberite **Visok** video kvalitet, koji je QVGA rezolucije (320x240) u .mp4 formatu datoteke. Da biste video snimak mogli da šaljete putem MMS servisa, izaberite **Deljenje** (QCIF rezolucija, .3gp format datoteke). Veličina video snimka snimljenog koristeći opciju **Deljenje** je ograničena na 300 kB (traje približno 20 sekundi) tako da se kompatibilnim uređajima može slati kao multimedijalna poruka.

Snimanje zvuka – Izaberite **Bez zvuka** ako ne želite da snimate zvuk.

Dodaj u album – Izaberite da li želite da dodate napravljeni video snimak u određeni album u aplikaciji Galerija. Izaberite **Da** da biste otvorili listu raspoloživih albuma.

Prikaži snimljeni video – Izaberite da li želite da se na ekranu prikaže prva sličica snimljenog videa kada prekinete snimanje. Izaberite **Pusti** u aktivnoj traci sa alatkana (glavna kamera) ili **Opcije > Pusti** (sekundarna kamera) da prikazete video snimak.

Primarno ime videa – Definišite primarno, podrazumevano, ime video snimaka.

Aktivna memorija – Definišite primarnu memorijsku jedinicu.

Vrati podeš. kamere – Izaberite **Da** da povratite podrazumevana podešavanja kamere.

Pritisnite , pa izaberite **Web** (mrežni servis).

 Prečica: Da biste startovali **Web** pretraživač, pritisnite i držite **0** u pasivnom režimu (režimu pripravnosti).

Koristeći **Web** pretraživač možete da prikazujete Web strane na Internetu pisane u HTML jeziku onako kako su izvorno kreirane. Takođe možete da prikazujete i Web strane koje koriste XHTML (extensible hypertext markup language) ili WML (wireless markup language) jezik, a koje su posebno kreirane za mobilne uređaje.

Koristeći **Web** možete da uvećavate ili umanjujete (zumirate) strane, da koristite **Mini mapa** i opšti prikaz da biste se kretali po stranama, da čitate Web izvode (feeds) i Web dnevnik (blogs), da strane memorišete kao markere (bookmark oznake) i da u svoj uređaj preuzimate sadržaje.

Raspoloživost servisa, način plaćanja i cene proverite kod svog provajdera servisa. Provajderi će vam takođe dati i uputstva o korišćenju svojih servisa.

Da biste mogli da koristite **Web** pretraživač, potrebna Vam je neka pristupna tačka za povezivanje na Internet. Pogledajte „Pristupne tačke“, str. 128.

Pretražujte Web

Da biste pretraživali neku stranu, u prikazu markeri izaberite neki marker, ili ručno unesite njenu adresu u polje (). Zatim pritisnite .

Da otvorite linkove i da vršite izbor, pritisnite .

Da biste uneli adresu nove strane koju želite da posetite, izaberite **Opcije > Idi na Web adresu**.

 Savet! Da biste posetili neku Web stranu koju ste memorisali kao marker u prikazu markeri, u toku pretraživanja, pritisnite **1**, pa zatim izaberite neki marker.

Da biste preuzeli najnoviji sadržaj strane sa servera, izaberite **Opcije > Opcije pretraživ. > Ažuriraj**.

Da biste adresu trenutne strane memorisali kao marker, izaberite **Opcije > Sačuvaj kao marker**.

Da biste koristeći vizuelnu istoriju za pregledanje snimaka strana koje ste posetili tokom trenutne sesije pretraživanja, izaberite **Nazad** (dostupno je ukoliko **Lista istorije** je uključeno u podešavanjima pretraživača i ukoliko trenutna strana nije prva koju ste posetili). Da biste otišli na neku prethodno posećenu stranu, izaberite tu stranu.

Da biste u toku pretraživanja memorisali neku stranu, izaberite **Opcije > Alatk**e > **Sačuvaj stranicu**.

Stranu možete sačuvati i potražiti je kasnije, kada ste oflajn. Takođe, ove memorisane strane možete i da grupišete u foldere. Da biste pristupili stranama koje ste sačuvali, izaberite **Opcije > Markeri > Sačuvane stranice**.

Da biste otvorili podlistu komandi ili opcija trenutno otvorene strane, izaberite **Opcije > Servisne opcije** (ukoliko to podržava Web strana).

Prečice u toku pretraživanja

- Pritisnite **1** da biste otvorili svoje markere.
- Pritisnite **2** da biste potražili ključne reči na trenutnoj strani.
- Pritisnite **3** da biste se vratili na prethodnu stranu.
- Pritisnite **5** da Vam se prikaže lista svih otvorenih prozora.
- Pritisnite **C** da biste zatvorili trenutni prozor, ako su otvorena dva ili više prozora.
- Pritisnite **8** da Vam se prikaže kompletna trenutna strana. Pritisnite ponovo **8** da biste uvećali prikaz i videli željeni deo strane.
- Pritisnite **9** da biste uneli neku novu Web adresu.
- Pritisnite **0** da biste se vratili na početnu stranu.
- Da biste približili, odnosno udaljili objekat (zum), pritisnite ***** ili **#**.

Traženje teksta

Da biste tražili ključne reči na trenutnoj Web strani, izaberite **Opcije > Nađi > Tekst**, pa zatim unesite neku ključnu reč. Da biste se vratili na predhodno pronađeno, pritisnite . Da biste prešli na naredno pronađeno, pritisnite .

 Savet! Ključne reči možete da tražite i u okviru jedne stranice tako što ćete pritisnuti **2**.

Traka sa alatkama u pretraživaču

Koristeći traku sa alatkama, možete da birate najčešće korišćene funkcije pretraživača. Da biste otvorili traku sa alatkama, pritisnite i držite na nekom praznom delu Web strane. Da biste se kretali po traci sa alatkama, pritisnite ili , a da biste nešto izabrali, pritisnite .

U traci sa alatkama, izaberite neku od narednih opcija:

- **Često korišćeni linkovi**, da biste videli listu Web adresa koje često posećujete,
- **Opšti prikaz stranice**, da Vam se prikaže kompletna trenutna strana,
- **Nađi**, da biste potražili ključne reči na trenutnoj strani,
- **Ažuriraj**, da biste osvežili sadržaj strane,
- **Pretplata na Web izvode**, (ako je na raspolaganju), da biste videli listu Web izvoda koji su na raspolaganju na datoj Web strani, kao i da se pretplatite na neki Web izvod.

Preuzimanje i kupovina sadržaja

Možete da preuzimate stavke kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, teme i video snimci. Ove stavke mogu biti besplatne ili ih kupujete. Preuzete stavke obrađuju njima odgovarajuće aplikacije u Vašem uređaju; na primer, preuzeta fotografija može da bude sačuvana u Galerija.

 Važno: Instalirajte i koristite isključivo aplikacije i drugi softver iz pouzdanih izvora, kao što su aplikacije koje nose Symbian Signed oznaku ili koje su zadovoljile Java Verified™ testiranje.

- 1 Ako želite da preuzmete neku stavku, izaberite odgovarajući link.
- 2 Izaberite odgovarajuću opciju da biste kupili datu stavku, recimo, „Kupi“.
- 3 Pažljivo pročitajte sve informacije.
Da biste nastavili sa preuzimanjem, izaberite **Prihvati**.
Da biste obustavili preuzimanje, izaberite **Obustavi**.

Kad počnete sa preuzimanjem, prikazuje se lista tekućih i dovršenih preuzimanja iz sesije pretraživanja koja je u toku. Da biste tu listu videli, izaberite **Opcije > Preuzimanja**. U listi dođite do neke stavke i izaberite **Opcije** da biste obustavili trenutno aktivna preuzimanja, da biste otvorili, sačuvali ili izbrisali dovršena preuzimanja.

Mini mapa

Mini mapa Vam pomaže da se krećete po Web stranama koje sadrže mnoštvo informacija. Kada je **Mini mapa** uključena u podešavanjima pretraživača, a krećete se po obimnoj Web strani, **Mini mapa** se otvara i daje opšti prikaz Web strane koju pretražujete. Za kretanje po **Mini mapa** pritiskajte , , ili . Kada pronađete željeno mesto, prestanite sa skrolovanjem (kretanjem); **Mini mapa** se gubi i ostajete na izabranom segmentu.

Da biste uključili prikaz **Mini mapa**, izaberite **Opcije > Podešavanja > Opšte > Mini mapa > Uključen**.

Opšti prikaz strane

Kada pretražujete neku Web stranu koja sadrži veliku količinu informacija, možete da koristite opšti prikaz strane da biste videli koje se sve informacije nalaze na datoj strani.

Da bi Vam se prikazao opšti prikaz trenutne strane, pritisnite **8**. Da biste pronašli željeni deo na strani, pritiskajte , , ili . Pritisnite ponovo **8** da biste uvećali prikaz i videli željeni deo strane.

Web izvodi (feeds) i dnevници (blogs)

Web izvodi su xml datoteke na Web stranicama koje koriste autori i čitaoci Web dnevnika i organizacije koje distribuiraju vesti za deljenje najnovijih vesti ili tekstova,

na primer, izvoda sa vestima. Dnevnici (Blogs) ili Web dnevnici (weblogs) su dnevници na Internetu. Najveći broj Web izvoda koristi RSS i ATOM tehnologije, protokole. Web izvodi se najčešće nalaze na Web, Blog i Wiki stranama.

Web pretraživač automatski otkriva da li neka Web strana sadrži Web izvode. Da biste se pretplatili na Web izvode, izaberite **Opcije > Pretplata**. Da biste videli Web izvode na koje ste pretplaćeni, u prikazu „markeri“ izaberite **Web izvodi**.

Da biste ažurirali neki Web izvod, izaberite ga, pa zatim izaberite **Opcije > Osveži**.

Da biste definisali kako će se Web izvodi ažurirati, izaberite **Opcije > Podešavanja > Web izvodi**. Vidite „Podešavanja“, str. 71.

Bezbednost veze

Ako je ikonica bezbedne veze prikazana u toku veze, prenos podataka između ovog uređaja i Internet mrežnog prolaza ili servera je šifrovan.

Ikonica sigurnosti (zaštite) ne označava da je prenos podataka između mrežnog prolaza i servera na kojem se nalazi sadržaj (ili mesta na kojem se nalazi traženo) bezbedan. Provajder servisa štiti prenos podataka između mrežnog prolaza i servera sa sadržajem.

Za neke servise, recimo za bankarske servise, mogu biti potrebni bezbednosni sertifikati. Na ekranu uređaja će se prikazati obaveštenje ako identitet servera ili

mrežnog prolaza nije autentičan ili ako ne posedujete ispravan sigurnosni sertifikat u svom uređaju. Za detaljnije informacije se obratite svom provajderu servisa. Vidite i deo „Rad sa sertifikatima“, str. 123 za dodatne informacije o sertifikatima i detaljima sertifikata.

Prikaz markera

Prikaz markera Vam omogućava da Web adrese birate iz neke liste ili iz kolekcije markera u folderu **Automatski markeri**. URL adresu Web strane koju želite da posetite možete i da unesete direktno u polje (.

 označava početnu stranu definisanu za podrazumevanu pristupnu tačku.

URL adrese možete da memorišete kao markere u toku pretraživanja Interneta. I adrese koje primite u sklopu poruke možete da memorišete kao markere, kao i da šaljete memorisane markere.

Da biste tokom pretraživanja pristupili prikazu markeri, pritisnite **1** ili izaberite **Opcije > Markeri**.

Da biste izmenili detalje nekog markera, kao što je njegov naziv, izaberite **Opcije > Menadžer markera > Izmeni**.

U prikazu markeri možete i da otvarate ostale foldere pretraživača. Web pretraživač Vam omogućava da u toku pretraživanja memorišete Web strane. U folderu **Sačuvane strane** možete da u oflajn režimu, tj. kada niste povezani na Internet, prikazujete sadržaje memorisanih strana.

Web pretraživač takođe vodi i evidenciju Web strana koje ste posetili tokom pretraživanja. U folderu **Auto. markeri** možete da vidite listu posećenih Web strana.

U **Web izvodi** možete da vidite memorisane linkove (veze) do Web izvoda i dnevnika na koje ste se pretplatili. Web izvodi se najčešće nalaze na Web stranama velikih novinskih agencija, na ličnim Web dnevnicima, mrežnim komunama koje nude najnovije vesti i rezimee članaka. Web izvodi koriste RSS i ATOM tehnologije, protokole.

Raskinite vezu

Da biste raskinuli vezu i tu stranu pratili u oflajn režimu, izaberite **Opcije > Alatk**e > **Raskini vezu**, a da biste raskinuli vezu i zatvorili pretraživač, izaberite **Opcije > Izadi**.

Pritiskom na taster „završi“ veza se ne raskida, već se pretraživač samo postavlja u pozadinu.

Da biste obrisali informacije i podatke koje mrežni server prikuplja o Vašim posetama raznim Web stranama, izaberite **Opcije > Obriši podatke privat**. > **Obriši „kolačice“**.

Pražnjenje keš memorije

Informacije i servisi kojima pristupate čuvaju se u keš memoriji vašeg aparata.

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju. Da biste obrisali keš memoriju, izaberite **Opcije > Obriši podatke privat**. > **Obriši keš**.

Podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja** pa zatim nešto od sledećeg:

Opšta podešavanja

Pristupna tačka – Promenite podrazumevanu pristupnu tačku. Vidite „Veza“, str. 127. Neke ili možda čak i sve pristupne tačke mogu već biti konfigurisane u Vašem uređaju od strane provajdera servisa, pa je moguće da nećete moći da ih menjate, kreirate, vršite njihove izmene ili da ih brišete.

Početna strana – Definišite početnu stranu.

Mini mapa – Uključite ili isključite prikaz **Mini mapa**. Vidite „Mini mapa“, str. 69.

Lista istorije – Da biste u toku pretraživanja mogli selekcionim tasterom **Nazad** da vidite listu strana koje ste posetili u toku te sesije pretraživanja, uključite opciju **Lista istorije**.

Sigurnosna upozor. – Sakrijte ili prikažite sigurnosna upozorenja.

Java/ECMA skript – Omogućite ili onemogućite korišćenje skriptova.

Podešavanja strane

Učitaj sadržaj – Izaberite da li želite da preuzimate slike i druge objekte u toku pretraživanja. Ako izaberete **Samo tekst**, kasnije u toku pretraživanja da biste preuzeli slike i objekte, izaberite **Opcije > Alatke > Preuzmi slike**.

Veličina ekrana – Izaberite prikaz **Pun ekran** ili normalan prikaz pomoću liste **Opcije**.

Prim. kodni raspored – Ako se slovni znakovi ne prikazuju ispravno, izaberite drugi kodni raspored koji odgovara jeziku trenutne strane.

Veličina slova – Definišite veličinu karaktera koja će se koristiti za prikaz Web strana.

Blokiraj iskačuće – Dopustite ili sprečite automatsko otvaranje različitih „iskačućih“ prozora u toku pretraživanja.

Auto. pon. učitavanje – Ako želite da se Web strane automatski osvežavaju u toku pretraživanja, izaberite **Uključeno**.

Podešavanja privatnosti

Automatski markeri – Omogućite ili onemogućite automatsko sakupljanje markera. Ako želite da se nastavi memorisanje posećenih Web strana u folder **Auto. markeri**, ali da folder sakrijete iz prikaza markeri, izaberite **Sakrij folder**.

Čuvanje podat. forme – Ukoliko ne želite da se podaci koje unosite u razne obrasce na Web stranama memorišu i koriste prilikom naredne posete tim stranama, izaberite **Isključeno**.

Kolačići – Omogućite ili onemogućite primanje i slanje „kolačića“.

Podešavanja Web izvoda

Automatsko ažuriranje – Definišite da li želite ili ne da se Web izvodi ažuriraju automatski, koliko često želite da se oni ažuriraju i koju vezu treba koristiti. Postavljanje ove aplikacije da automatski preuzima Web izvode može da podrazumeva prenos velikih količina podataka preko mreže Vašeg provajdera servisa. Obratite se svom provajderu servisa u vezi informacija o cenama prenosa.

Prist. tačka za auto. ažur. (dostupan samo kada je uključeno **Automatsko ažuriranje**) – Promenite pristupnu tačku tako da se automatski ažurira.

Alatke

Menadžer datoteka

Da biste pretraživali datoteke i foldere, pritisnite i izaberite **Alatke > Men. dat.**. Otvara se prikaz memorije uređaja (). Pritisnite da biste otvorili prikaz memorijske kartice ().

Da biste našli neku datoteku, izaberite **Opcije > Nađi**, pa zatim i memorijsku jedinicu u kojoj želite da je tražite. Unesite tekst kriterijuma pretrage koji odgovara imenu datoteke.

Da biste videli vrste podataka koje imate u uređaju, kao i koliko memorije pojedine vrste podataka zauzimaju, izaberite **Opcije > Detalji o memoriji**. Količina slobodne memorije se prikazuje u okviru **Slobodna mem.**

Malo memorije – oslobodite memoriju

Mnoge funkcionalne mogućnosti ovog uređaja koriste memoriju uređaja za skladištenje podataka. Uređaj će vas obavestiti kad je memorija pri kraju.

Da biste oslobodili memoriju uređaja, prenesite podatke na kompatibilni PC.

Da biste uklonili podatke i oslobodili memoriju, koristite **Menadžer dat.** da biste obrisali datoteke koje Vam više nisu potrebne, ili pređite u odgovarajuću aplikaciju. Na primer, možete ukloniti:

- Poruke u folderima modula **Poruke** i preuzete e-mail poruke u poštanskom sandučetu,
- Sačuvane Web strane,
- Kontakt podatke,
- Napomene, beleške kalendara,
- Aplikacije koje se prikazuju u **Menadžer ap.** a koje Vam nisu potrebne,

Alatka „Memorijska kartica“

Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Alatke > Memorija**.

Da biste napravili rezervnu kopiju sadržaja memorije svog uređaja na kompatibilnoj memorijskoj kartici (ako je na raspolaganju), izaberite **Opcije > Kopiraj mem. telefona**. Uređaj će Vas obavestiti ako na memorijskoj kartici nema dovoljno slobodne memorije za pravljenje rezervne kopije.

Da biste rekonstruisali podatke iz kompatibilne memorijske kartice u memoriju uređaja, izaberite **Opcije > Rekonst. sa mas. mem..**

Kada se memorijska kartica ponovo formatira, svi podaci na njoj se trajno gube. Neke memorijske kartice se isporučuju već formatirane, a neke zahtevaju formatiranje. Konsultujte se sa prodavcem da li je potrebno da formatirate memorijsku karticu pre njene upotrebe.

Da biste formatirali memorijsku karticu, izaberite **Opcije > Formatizuj mas. mem..** Izaberite **Da** da to potvrdite.

Glasovne komande

Glasovne komande možete da koristite za upravljanje svojim uređajem. Za više informacija o naprednim glasovnim komandama koje podržava Vaš uređaj, vidite „Biranje glasom“, str. 112.

Da biste aktivirali napredne glasovne komande za pokretanje aplikacija ili profila, morate da otvorite aplikaciju **Gl. komande** i njen folder **Profili**. Pritisnite , a zatim izaberite **Alatke > Alatke > Gl. komande > Profili**; uređaj kreira glasovne oznake za aplikacije i profile. Da biste koristili funkcionalnu mogućnost naprednih glasovnih komandi, pritisnite i držite desni selekcion taster i izgovorite glasovnu komandu. Glasovna komanda je naziv aplikacije (odnosno profila) prikazane u listi.

Da biste u listu dodali još aplikacija, izaberite **Opcije > Nova aplikacija**. Da biste dodali drugu glasovnu komandu koja se može koristiti za pokretanje aplikacije, dođite do nje, izaberite **Opcije > Promeni komandu**, pa zatim unesite novu glasovnu komandu u vidu teksta. Izbegavajte dugačke nazive, skraćene nazive i akronime.

Da biste čuli sintetizovanu glasovnu komandu, izaberite **Opcije > Preslušaj**.

Da biste promenili podešavanja glasovne komande, izaberite **Opcije > Podešavanja**. Da biste isključili sintisajzer koji reprodukuje prepoznate glasovne komande na odabranom jeziku, izaberite **Sintasajzer > Isključeno**. Da biste stečeno „znanje“ prepoznavanja glasova vratili u prvobitno stanje, na primer, kada se promeni glavni korisnik uređaja, izaberite **Ukloni mod. za glas**.

Povezivanja

Bežična LAN mreža

Vaš uređaj podržava bežično povezivanje na lokalne računarske mreže (bežična LAN mreža). Koristeći bežičnu LAN mrežu svoj uređaj možete povezivati na Internet kao i sa kompatibilnim uređajima koji poseduju mogućnost bežičnog LAN umrežavanja. Za informacije o upotrebi Vašeg uređaja sa drugim kompatibilnim UPnP uređajima preko bežične LAN mreže, vidite „Kućna mreža sa Galerijom“, str. 55 i „Kućna mreža sa muzičkim plejerom“, str. 22.

Da biste mogli da koristite bežični LAN, na trenutnoj lokaciji mora da je na raspolaganju bežična LAN mreža i Vaš uređaj mora da bude povezan na tu bežičnu LAN mrežu.

U nekim zemljama, kao u Francuskoj, postoje ograničenja upotrebe bežične LAN mreže. Za više informacija se obratite svojim lokalnim vlastima.

Upotreba funkcija koje koriste bežični LAN, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Vaš uređaj podržava naredne funkcionalne mogućnosti bežične LAN mreže:

- IEEE 802.11b/g standard
- Radna frekvencija od 2,4 GHz
- Metode krypto zaštite: WEP (wired equivalent privacy, privatnost ekvivalentna onoj u ožičenim mrežama) sa enkripcionim ključevima dužine do 128 bita, WPA (Wi-Fi zaštićeni pristup) i 802.1x. Ove funkcionalne mogućnosti se mogu koristiti jedino ako ih podržava računarska mreža.

Bežične LAN veze

Da biste mogli da koristite bežični LAN, u bežičnoj LAN mreži morate da kreirate neku Internet pristupnu tačku (IAP). Ovu pristupnu tačku koristite za aplikacije za koje je potrebna veza sa Internetom. Vidite „WLAN pristupne tačke“, str. 77.

Važno: Uvek omogućite jednu od raspoloživih metoda kriptovanja kako biste povećali bezbednost svoje bežične LAN veze. Korišćenje kriptovanja umanjuje rizik neovlašćenog pristupa Vašim podacima.

Bežična LAN veza se uspostavlja kada kreirate data vezu preko Internet pristupne tačke bežične LAN mreže.

Aktivna bežična LAN veza se zatvara kada zatvorite poslednju aplikaciju koja koristi tu vezu. Da biste istovremeno zatvorili sve veze, vidite „Menadžer veza“, str. 81.

Bežični LAN možete da koristite u toku govornog poziva ili u toku veze sa paketnim prenosom podataka. U jednom momentu možete biti povezani samo na jednu pristupnu tačku bežične LAN računarske mreže, ali istu Internet pristupnu tačku može da koristi više aplikacija.

Kada uređaj koristi profil Oflajn, i dalje možete da upotrebljavate bežični LAN (ako je na raspolaganju). Uvek se pridržavajte svih primenljivih propisa o bezbednosti kada se povezujete na bežičnu LAN mrežu i kada je koristite.

 Savet! Da biste videli jedinstvenu MAC (Media Access Control) adresu svog uređaja kojom se on identifikuje u mreži, u režimu pripravnosti unesite ***#62209526#**.

WLAN čarobnjak

WLAN čarobnjak Vam pomože da se povežete na neku bežičnu LAN mrežu kao i da upravljate svojim bežičnim LAN vezama.

WLAN čarobnjak prikazuje status Vaših bežičnih LAN veza u režimu aktivne pripravnosti. Da biste videli opcije koje su na raspolaganju, dođite u red u kojem je prikazan status, pa pritisnite .

Ako pretraga pronade bežične LAN mreže i prikaže se, na primer, **WLAN mreža pronađena**, da biste automatski kreirali IAP tačku i pokrenuli Web pretraživač koristeći tu IAP tačku, izaberite status, **Pokreni pretr. Web**a i mrežu.

Ako izaberete neku štićenu bežičnu LAN mrežu, od Vas će se tražiti da unesete odgovarajuće pristupne lozinke. Da biste se povezali na neki skrivenu mrežu, morate da unesete ispravno ime mreže (SSID, identifikator skupa servisa). Da biste kreirali novu pristupnu tačku za skrivenu WLAN mrežu, izaberite **Novi WLAN**. Veza se automatski testira posle unosa neophodnih podataka.

Ako ste povezani na bežičnu LAN mrežu, prikazuje se ime IAP tačke. Da biste pokrenuli Web pretraživač preko te IAP tačke, izaberite status, a zatim opciju **Nastavi sa pretraž. Web**a. Da biste prekinuli vezu u bežičnoj LAN mreži, izaberite status, a zatim opciju **Prekini WLAN vezu**.

Ako je pretraga (skeniranje) bežičnih LAN mreža isključena, i niste povezani ni na jednu bežičnu LAN mrežu, prikazuje se **WLAN skeniranje je isklj.** Da biste pokrenuli skeniranje i traženje dostupnih bežičnih LAN mreža, idite na red koji pokazuje status i pritisnite .

Da biste započeli traženje dostupnih bežičnih LAN mreža, izaberite status, a zatim opciju **Potraži WLAN**. Da biste isključili skeniranje bežičnih LAN mreža, izaberite status, a zatim opciju **WLAN skeniranje je isklj.**

Da biste iz menija pristupili WLAN čarobnjaku, pritisnite i izaberite **Alatke > WLAN Čarob.**

WLAN pristupne tačke

Da biste tražili bežične LAN mreže koje su na raspolaganju unutar dometa, pritisnite pa izaberite **Alatke > WLAN Čarob.**

Izaberite **Opcije**, pa zatim nešto od sledećeg:

Razdvoji WLAN mreže – da filtrirate bežične LAN mreže u listi pronađenih mreža. Izabrane mreže se filtriraju kada aplikacija sledeći put potraži bežične LAN mreže.

Detalji – da pogledate detalje mreže prikazane u listi. Ako izaberete aktivnu vezu, prikazuju se detalji o toj vezi.

Definiši pristup. tačku – da kreirate IAP tačku u bežičnoj LAN mreži

Izmeni pristupnu tačku – da uredite detalje postojeće IAP tačke

Za kreiranje IAP tačaka možete takođe koristiti **Men. veza.**

Radni režimi

Postoje dva radna režima (arhitekture) bežične LAN mreže: infrastrukturni i adhoc.

U infrastrukturnom radnom režimu omogućene su dve vrste komunikacija: bežični uređaji su međusobno povezani preko pristupne tačke bežične LAN mreže, ili su bežični uređaji povezani sa ožičenom LAN mrežom preko pristupne tačke bežične LAN mreže.

U adhoc režimu rada, uređaji međusobno direktno šalju i primaju podatke. U vezi načina kreiranja Internet pristupne tačke za adhoc mrežu, vidite „Pristupne tačke“, str. 128.

Bluetooth povezivanje

Možete se povezati bežično sa ostalim kompatibilnim uređajima koristeći Bluetooth. Kompatibilni uređaji uključuju mobilne telefone, računare i dodatke kao što su slušalice i kompleti za kola. Bluetooth povezivanje možete da koristite za slanje slika, video snimaka, muzike, audio snimaka i beleški, a možete i bežično da se povežete sa kompatibilnim PC računarom (na primer, da biste prenosili datoteke), ili kako biste štampali slike koristeći opciju **Štampanje slika**. Vidite „Štampanje slika“, str. 53.

Potrebno je da se dva uređaja nalaze na međusobnom rastojanju od najviše 10 metara (33 stope), mada vezu mogu ometati prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji.

Ovaj uređaj je usklađen sa Bluetooth Specifikacijama verzija 2.0, koje podržavaju sledeće načine rada: Advanced Audio Distribution Profile, Basic Imaging Profile, Dial-up Networking Profile, File Transfer Profile, Generic Object Exchange Profile, Generic Access Profile, Hands-Free Profile, Headset Profile, Object Push Profile i Serial Port Profile. Da biste osigurali saradnju sa drugim uređajima

koji podržavaju Bluetooth vezu, koristite proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj model. Proverite sa proizvođačem dotičnog uređaja njegovu kompatibilnost sa ovim uređajem.

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth veze. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth vezu ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Ne možete da koristite Bluetooth vezu kad je aparat zaključan. Za detaljnije informacije o zaključavanju aparata vidite „Telefon i SIM kartica“, str. 121.

Podešavanje

Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Bluetooth**. Kada aplikaciju otvorite prvi put, od vas se traži da definišete ime za svoj aparat.

Izaberite neku od narednih opcija:

Bluetooth – Da biste se bežično povezali sa drugim kompatibilnim uređajem, najpre postavite Bluetooth vezu na **Uključeno**, a zatim uspostavite vezu. Da biste isključili Bluetooth povezivanje, izaberite **Isključeno**.

Prikazivanje mog tel. – Da biste omogućili da drugi Bluetooth uređaji pronađu Vaš uređaj, izaberite **Vidljiv**

svima. Da biste postavili vremenski period posle kojeg se status prikazivanja (vidljivost) menja u „skriven“, izaberite **Definišite period**. Da biste svoj uređaj „sakrili“ od drugih uređaja, izaberite **Skriven**.

Ime mog telefona – Izmenite ime koje se prikazuje drugim Bluetooth uređajima.

Režim eksterni SIM – Da biste omogućili da drugi uređaj, recimo kompatibilni komplet za automobil, može da koristi SIM karticu u Vašem uređaju za priključivanje na komunikacionu mrežu, izaberite **Uključen**. Za više informacija, vidite „Režim eksterni SIM“, str. 80.

Bezbednosni saveti

Kada ne koristite Bluetooth povezivanje, izaberite **Bluetooth > Isključeno** ili **Prikazivanje mog tel. > Skriven**. Ovako ćete bolje kontrolisati ko može preko Bluetooth povezivanja pronaći vaš uređaj i povezati se s njim.

Nemojte vršiti uparivanje sa nepoznatim uređajima, niti prihvatati zahteve za povezivanje sa njima. Na ovaj način možete bolje da zaštitite svoj uređaj od štetnog sadržaja.

Šaljite podatke pomoću Bluetooth veze

Istovremeno može biti aktivno više Bluetooth veza. Na primer, ukoliko ste povezani sa kompatibilnim

slušalicama, istovremeno možete da prenosite datoteke u neki drugi kompatibilni uređaj.

U vezi indikatora Bluetooth povezivanja, vidite „Osnovni indikatori“, str. 77.

 Savet! Da biste poslali tekst preko Bluetooth veze, otvorite **Beleške**, napišite tekst, pa zatim izaberite **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**.

- 1 Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi ono što želite da pošaljete. Na primer, da biste poslali sliku drugom kompatibilnom uređaju, otvorite aplikaciju **Galerija**.
- 2 Izaberite željenu stavku, pa zatim **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**. Na ekranu počinju da se pojavljuju Bluetooth uređaji koji se nalaze unutar radnog dometa.

Ikonice uređaja: računar, telefon, audio ili video uređaj i drugi uređaj.

Da biste prekinuli traženje uređaja, izaberite **Stop**.

- 3 Izaberite uređaj sa kojim želite da se povežete.
- 4 Ako drugi uređaj zahteva uparivanje pre nego što se podaci mogu preneti, čuje se tonski signal i od Vas se zahteva da unesete lozinku.

Vidite „Uparivanje uređaja“, str. 79.

- 5 Kad se veza uspostavi, prikazuje se obaveštenje **Šalju se podaci**.

 Savet! Pri traženju uređaja, neki uređaji mogu da prikazuju samo jedinstvene adrese (adrese uređaja).

Da biste saznali jedinstvenu adresu svog uređaja, u pasivnom režimu ukucajte ***#2820#**.

Uparivanje uređaja

Da biste sproveli uparivanje sa kompatibilnim uređajima i videli uparene uređaje, u glavnom prikazu aplikacije **Bluetooth**, pritisnite .

Pre uparivanja, napravite sopstvenu lozinku (dužine 1 do 16 cifara) i dogovorite se sa vlasnikom drugog uređaja da koristite istu lozinku. Uređaji koji nemaju korisnički interfejs imaju fabrički podešenu lozinku. Lozinka se koristi samo jednom.

- 1 Da biste sproveli uparivanje sa nekim uređajem, izaberite **Opcije > Novi upareni uređaj**. Na ekranu počinju da se pojavljuju Bluetooth uređaji koji se nalaze unutar radnog dometa.
- 2 Izaberite uređaj i unesite lozinku. Ista lozinka mora biti otkucana i na drugom uređaju.

Neka audio proširenja (dodatna oprema) se automatski povezuju sa Vašim uređajem nakon uparivanja. Ako to nije slučaj, dođite do tog proširenja, pa zatim izaberite **Opcije > Uspostavi vezu**.

U pretrazi za uređajima upareni uređaji su označeni sa .

Da biste neki uređaj postavili za „ovlašćen“ ili „neovlašćen“, dođite do njega pa izaberite neku od sledećih opcija:

Post. kao ovlašćen – Veza Vašeg uređaja i ovog uređaja se može uspostaviti bez Vašeg znanja. Nije potrebna nikakva posebna saglasnost ni autorizacija. Ovaj status koristite za sopstvene uređaje, na primer za svoje kompatibilne slušalice ili za računar, kao i za uređaje koji pripadaju poverljivim osobama. označava ovlašćene uređaje u prikazu uparenih uređaja.

Post. kao neovlaš. – Zahtevi za povezivanje od strane ovog uređaja uvek se moraju prvo prihvatiti.

Da biste poništili neko uparivanje, dođite do odgovarajućeg uređaja i izaberite **Opcije > Obriši**. Ako želite da poništite sva uparivanja, izaberite **Opcije > Obriši sve**.

Primite podatke pomoću Bluetooth veze

Kada primate podatke koristeći Bluetooth povezivanje, čuje se tonski signal i pojavljuje se upit da li želite da prihvatite poruku. Ako prihvatite, prikazuje se i stavka se stavlja u folder **Primljeno** aplikacije **Poruke**. Poruke primljene putem Bluetooth veze su označene sa . Pogledajte „Primljeno – prijem poruka“, str. 39.

Režim eksterni SIM

Da biste koristili režim eksterne SIM kartice sa kompatibilnim kompletom za automobil, uključite

Bluetooth povezivanje i u svom uređaju omogućite korišćenje režima eksterne SIM kartice. Vidite „Podešavanja“, str. 78. Pre aktiviranje ovog režima rada, dva uređaja moraju da se upare i da se uparivanje inicira sa drugog uređaja. Pri uparivanju, koristite 16-cifrenu lozinku, i drugi uređaj postavite za „ovlašćen“. Vidite „Uparivanje uređaja“, str. 79. Na drugom uređaju aktivirajte režim eksterne SIM kartice.

Kada je režim eksterne SIM kartice uključen u Vašem uređaju, u režimu pripravnosti se prikazuje **Eksterna SIM**. Veza sa bežičnom komunikacionom mrežom je isključena, što pokazuje indikator u indikatorskom polju jačine signala i ne možete koristiti servise SIM kartice koji zahtevaju pokrivanje celularne komunikacione mreže.

Kada se ovaj mobilni uređaj nalazi u režimu eksterne SIM kartice, za upućivanje i za primanje poziva možete da koristite jedino neko povezano kompatibilno proširenje, kao što je automobilski komplet. U ovom režimu se Vašim bežičnim uređajem neće moći upućivati nikakvi pozivi, osim poziva broja službe pomoći koji je programiran u njemu. Da biste svojim uređajem mogli da upućujete pozive, prvo morate da napustite režim eksterne SIM kartice. Ako je uređaj zaključan, prvo ga otključajte tako što ćete uneti šifru blokade.

Da biste izašli iz režima eksterne SIM kartice, pritisnite taster „napajanje“, pa zatim izaberite **Izaći iz ekster. SIM**.

Menadžer veza

Data veze

Pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Men. veza > Akt. data veze**. U prikazu aktivnih veza možete da vidite otvorene veze za prenos podataka (data veze): data pozivi () , brzi data pozivi () , paketne veze za prenos podataka () i bežične LAN veze () .

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od funkcionalnih mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, i tako dalje.

Da biste završili neku vezu, izaberite **Opcije > Raskini vezu**. Da biste zatvorili sve trenutno otvorene veze, izaberite **Opcije > Raskini sve veze**.

Da biste videli detalje neke veze, izaberite **Opcije > Detalji**. Koji se detalji prikazuju zavisi od tipa veze.

Bežična LAN mreža

Da biste tražili dostupne LAN mreže u dometu, pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Men. veza > Raspol. WLAN**.

Prikaz raspoloživih bežičnih LAN-ova prikazuje listu bežičnih LAN mreža unutar dometa, njihove mrežne režime (Infrastrukturna ili Adhok) i indikator jačine

signala. označava kriptovane mreže, a označava da li Vaš uređaj ima neku aktivnu vezu u mreži.

Da biste videli detalje neke mreže, izaberite **Opcije > Detalji**.

Da biste kreirali Internet pristupnu tačku u nekoj mreži, izaberite **Opcije > Definiši prist. tačku**.

USB

Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Poveziv. > USB**.

Da biste podesili uređaj tako da pita za svrhu povezivanja uvek kada se USB kabl priključi, izaberite **Pitaj pri povezivanju > Da**.

Ako je **Pitaj pri povezivanju** isključeno, ili ako želite da režim promenite u toku aktivne veze, izaberite **USB režim**, pa zatim neku od narednih opcija:

Medija plejer – da biste sinhronizovali muziku sa Windows Media Player-om. Vidite „Prenos muzike koristeći Windows Media Player“, str. 24.

PC Suite – da biste koristili Nokia PC aplikacije kao što su Nokia Nseries PC Suite, Nokia Lifeblog i Nokia Software Updater.

Prenos podataka – da biste razmenjivali podatke sa kompatibilnim PC računarom.

Štampa slike – da biste štampali slike na kompatibilnom štampaču. Vidite „Štampanje slika“, str. 53.

Povezivanja sa PC računarom

Svoj uređaj možete da koristite sa velikim brojem kompatibilnih aplikacija za povezivanje sa PC računarom i za data komunikacije. Koristeći programski paket Nokia Nseries PC Suite možete, recimo, da prenosite slike iz svog uređaja u kompatibilni PC računar i obratno.

Uvek kreirajte vezu na PC računaru ako želite da ga sinhronizujete sa svojim uređajem.

Menadžer uređaja

Ažurne verzije softvera

Možete da vidite i ažurirate trenutnu verziju softvera Vašeg uređaja i da proverite datum mogućih prethodnih ispravki (mrežni servis).

Pritisnite i izaberite **Alatke > Alatke > Men. uređ.**

Da biste proverili ima li dostupnih ažurnih verzija softvera, izaberite **Opcije > Potraži ažurnu verziju**. Izaberite Internet pristupnu tačku kada se to od Vas zatraži.

Ako je ispravka dostupna, prikazuje se informacija o njoj. Izaberite **Prihvati** da biste prihvatili preuzimanje te ispravke ili **Obustavi** da biste otkazali preuzimanje. Preuzimanje može potrajati nekoliko minuta. Uređaj možete koristiti tokom preuzimanja.

Preuzimanje novih verzija softvera može da podrazumeva prenos velikih količina podataka preko mreže Vašeg provajdera servisa. Obratite se svom provajderu servisa u vezi informacija o cenama prenosa.

Pre nego što pristupite ažuriranju, proverite da li je baterija uređaja dovoljno puna ili je priključite na punjač.

 Upozorenje: Kada instalirate ažurnu verziju softvera, svoj uređaj ne možete da koristite ni za upućivanje hitnih poziva sve dok se instaliranje ne završi i uređaj restartuje. Obavezno napravite rezervne kopije podataka pre prihvatanja instaliranja ažurne verzije.

Kada se preuzimanje završi, izaberite **Da**, a zatim **Prihvati** da biste instalirali novu verziju ili **Ne** da biste je instalirali kasnijem korišćenjem **Opcije > Instaliraj ažurnu ver.** Instalacija može potrajati nekoliko minuta.

Uređaj ažurira softver i restartuje se. Da biste dovršili ažuriranje, izaberite **OK**. Kada Vam to bude zatraženo, izaberite Internet pristupnu tačku. Vaš uređaj šalje serveru status ažurne verzije softvera.

Da biste pogledali podešavanja profila servera koja se koriste za ažuriranje softvera, izaberite **Opcije > Podešavanja**.

Profili servera

Pritisnite , izaberite **Alatke > Alatke > Men. uređ.**, a zatim pritisnite . Profile servera i različita konfiguraciona podešavanja možete primati od

svog provajdera servisa ili od službe za informatiku svoje firme. Ova konfiguraciona podešavanja mogu da sadrže podešavanja veze, kao i druga podešavanja koja koriste aplikacije u Vašem uređaju.

Dođite do nekog profila servera, izaberite **Opcije** pa zatim neku od narednih opcija:

Počni konfiguraciju – da se povežete na server i primite konfiguraciona podešavanja za svoj uređaj.

Novi profil servera – da kreirate novi profil servera.

Da biste izbrisali profil servera, dođite do njega i pritisnite **C**.

Kućna mreža

Vaš uređaj je kompatibilan sa UPnP arhitekturom. Koristeći hardversku WLAN pristupnu tačku ili WLAN ruter (usmerivač), možete formirati kućnu mrežu i na nju povezati kompatibilne UPnP uređaje koji podržavaju bežičnu LAN mrežu, kao što su Nokia N81, kompatibilni PC računar, kompatibilni štampač, kompatibilni audio sistem ili TV prijemnik, odnosno kompatibilni audio sistem ili TV prijemnik opremljen kompatibilnim bežičnim multimedijama prijemnikom.

Za korišćenje WLAN (bežična lokalna mreža) funkcije uređaja Nokia N81 u kućnoj mreži, neophodna je radna konfiguracija kućne bežične LAN mreže, kao i da drugi ciljni uređaji budu UPnP kompatibilni i povezani na istu kućnu mrežu.

Kućna mreža koristi podešavanja i parametre zaštite bežične LAN veze. Funkcionalne mogućnosti kućne mreže u infrastrukturnoj bežičnoj LAN mreži koristite preko hardverske WLAN pristupne tačke sa aktiviranom kriptom zaštitom.

Medija datoteke koje su sačuvane u **Galerija** možete da delite sa ostalim UPnP kompatibilnim uređajima koristeći kućnu mrežu. Da biste upravljali **Kućna mreža** podešavanjima, pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Kućni medij > Podešavanja**. Kućnu mrežu možete da koristite i da biste prikazivali, puštali, kopirali ili štampali kompatibilne medija datoteke iz **Galerija**. Vidite „Prikazujte i delite medija datoteke“, str. 85.

 Važno: Uvek omogućite jednu od raspoloživih metoda kriptovanja kako biste povećali bezbednost svoje bežične LAN veze. Korišćenje kriptovanja umanjuje rizik neovlašćenog pristupa Vašim podacima.

Vaš uređaj se povezuje na kućnu mrežu samo ako prihvatite zahtev za povezivanje od nekog drugog kompatibilnog uređaja ili ako u **Galerija** izaberete opciju za pregledanje, reprodukciju, štampanje ili kopiranje medijskih datoteka na uređaj Nokia N81.

Važne bezbednosne informacije

Kada konfigurirate svoju bežičnu LAN kućnu mrežu, aktivirajte (omogućite) neki metod kriptom zaštite u hardverskoj pristupnoj tački, a zatim i u ostalim

uređajima koji će se povezivati na kućnu mrežu. Za detalje, pogledajte dokumentaciju tih uređaja. Sve lozinke držite u tajnosti i na bezbednom mestu, dalje od uređaja.

Kako se prikazuju i menjaju podešavanja Internet pristupne tačke bežične LAN mreže u Vašem uređaju vidite u odeljku „Pristupne tačke“, str. 128.

Ako koristite adhoc režim rada da biste kreirali kućnu mrežu kompatibilnih uređaja, aktivirajte neku od metoda kripto zaštite u okviru opcije **Režim zaštite WLAN-a** tokom konfigurisanja Internet pristupne tačke. Ovime se smanjuje mogućnost da se neko neželjen priključi toj adhoc mreži.

Vaš uređaj Vas obaveštava kada neki drugi uređaj pokušava da se poveže sa njime ili da se poveže na kućnu mrežu. Nemojte prihvatati zahteve za povezivanje od nepoznatih uređaja.

Ako bežično LAN povezivanje koristite u nekoj mreži koja je bez kripto zaštite, isključite deljenje Nokia N81 datoteka sa drugim uređajima ili nemojte deliti privatne medija datoteke. Da biste promenili podešavanja deljenja, vidite „Home media podešavanja“, str. 84.

Home media podešavanja

Da biste medijske datoteke mogli da delite sa drugim UPnP kompatibilnim uređajima preko bežične LAN mreže, prvo morate da konfigurirate svoju kućnu Internet pristupnu

tačku bežične LAN mreže, a zatim da konfigurirate i aplikaciju **Kućni medij** Vidite „Bežična LAN mreža“, str. 75 i podešavanja bežične LAN mreže u „Pristupne tačke“, str. 128.

Opcije koje se odnose na funkciju **Kućna mreža** u aplikacijama nisu dostupne dok se ne konfiguriraju podešavanja **Kućna mreža**.

Kada aplikaciji Home media pristupite prvi put, otvara se čarobnjak za konfigurisanje i pomaže Vam da definišete Home media podešavanja za svoj uređaj. Kada čarobnjak budete želeli da koristite drugom prilikom, izaberite **Opcije > Pokreni čarobnjak** i pratite uputstva koja se prikazuju na ekranu.

Da biste kompatibilni PC računar povezali u kućnu mrežu, neophodno je da u PC računaru instalirate odgovarajući softver sa DVD-ROM diska koji ste dobili sa uređajem.

Konfigurisanje podešavanja

Da biste konfigurisali aplikaciju Home media, izaberite **Alatke > Poveziv. > Kućni medij > Podešavanja**, a zatim neku od narednih opcija:

Pr.tačka kućne mreže – Izaberite **Uvek pitaj** ako želite da Vas uređaj pita za pristupnu tačku kućne mreže kod svakog povezivanja na kućnu mrežu, **Kreiraj novo** da biste definisali novu pristupnu tačku koja će se automatski koristiti kada koristite **Kućni medij** ili **Prazno**. Ako u Vašoj kućnoj mreži nije aktivirana funkcija zaštite bežične LAN

mreže, primićete bezbednosno upozorenje. Možete nastaviti, pa naknadno aktivirati zaštitu bežične LAN mreže, ili možete prekinuti sa definisanjem pristupne tačke i aktivirati zaštitu bežične LAN mreže. Vidite „Bežični LAN“ u „Pristupne tačke“, str. 128.

Ime uređaja – Unesite neko ime za svoj uređaj pod kojim će se prikazivati ostalim kompatibilnim uređajima kućne mreže.

Poděšavanje deljenja i definisanje sadržaja

Izaberite **Alatke > Poveziv. > Kućni medij > Deli sadržaj**.

Delj. sadržaja – Dopustite ili zabranite deljenje medija datoteka sa kompatibilnim uređajima. Nemojte aktivirati **Delj. sadržaja** pre nego što konfigurirate sva ostala podešavanja. Ako aktivirate **Delj. sadržaja**, ostali UPnP kompatibilni uređaji u kućnoj mreži mogu da prikazuju i kopiraju datoteke koje ste izabrali u folderima **Slike i video** i **Muzika**.

Slike i video i Muzika – Izaberite medija datoteke za deljenje sa drugim uređajima ili prikažite status deljenja za stavke **Slike i video i Muzika**. Da biste ažurirali sadržaj foldera, izaberite **Opcije > Osveži sadržaj**.

Prikazujte i delite medija datoteke

Ako je **Delj. sadržaja** aktivirano u Vašem uređaju, ostali kompatibilni uređaji kućne mreže mogu da prikazuju i kopiraju medija datoteke koje ste izabrali za deljenje

u okviru **Deli sadržaj**. Ako ne želite da ostali uređaji imaju pristup Vašim datotekama, isključite **Delj. sadržaja**. Čak i kada je **Delj. sadržaja** u Vašem uređaju isključeno, Vi možete da prikazujete i kopirate medija datoteke koje se nalaze u nekom drugom uređaju kućne mreže ako je to taj uređaj dopustio.

Za više informacija vidite „Kućna mreža sa Galerijom“, str. 55 i „Kućna mreža sa muzičkim plejerom“, str. 22.

Bežična tastatura

Da biste podesili Nokia bežičnu tastaturu ili neku drugu kompatibilnu bežičnu tastaturu koja podržava Bluetooth Human Interface Devices (HID) profil, za rad sa ovim uređajem, koristite aplikaciju **Bežična tast**. Ova tastatura Vam omogućava udobnije unošenje teksta preko kompletne QWERTY konfiguracije za potrebe tekstualnih i e-mail poruka i stavki kalendara.

- 1 Aktivirajte Bluetooth povezivanje u svom uređaju.
- 2 Uključite tastaturu.
- 3 Pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Bežična tast**.
- 4 Izaberite **Opcije > Nađi tastaturu** da biste započeli pretragu uređaja sa mogućnošću Bluetooth povezivanja.
- 5 U listi izaberite ovu tastaturu, pa zatim pritisnite da je povežete.

- 6 Da biste tastaturu uparili sa svojim uređajem, unesite neku lozinku po svom izboru (1 do 9 cifara) u svom uređaju, pa zatim i istu šifru na tastaturi. Da biste uneli cifre lozinke, potrebno je da prvo pritisnete taster **Fn**.
- 7 Ako se zatraži da unesete raspored tastature, izaberite ga iz liste u svom uređaju.
- 8 Kada se pojavi ime tastature, njen status se menja u **Tastatura je povezana**, zelena indikatorska lampica na tastaturi sporo bljeska i tastatura je spremna za korišćenje.

Za detalje u vezi rada i održavanja tastature, vidite njeno uputstvo za korisnika.

Sinhronizacija

Aplikacija **Sinhroniz.** Vam omogućava usaglašavanje sadržaja Vaših beleški, kalendara ili kontakata sa različitim aplikacijama tipa kalendar i adresar na nekom kompatibilnom PC računaru ili na Internetu.

Podešavanja sinhronizacije možete da primite i kao specijalnu tekstualnu poruku. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 39.

U glavnom prikazu **Sinhroniz.** možete videti različite profile sinhronizacije. Profil sinhronizacije sadrži potrebna podešavanja da biste mogli da sinhronizujete podatke

u svom uređaju sa podacima eksterne baze podataka na nekom serveru ili u nekom kompatibilnom uređaju.

- 1 Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Sinhroniz.**
- 2 Izaberite profil sinhronizacije i **Opcije > Sinhronizuj.** Da biste sinhronizaciju prekinuli pre njenog završetka, izaberite **Obustavi**.

Aplikacije

Sat

Pritisnite , pa zatim izaberite **Aplikacije > Sat**. Da biste videli svoje aktivirane i neaktivirane alarme, pritisnite . Da biste postavili novi alarm, izaberite **Opcije > Postavi alarm bez pon..** Kada je alarm aktiviran, prikazuje se .

Brzi alarmi se podešavaju za naredna 24 sata i ne mogu se ponavljati.

Da biste isključili zvučni alarm, izaberite **Stop**.
Da biste alarm prekinuli na 5 minuta, izaberite **Odloži**.

Ako je u vreme podešeno za alarm uređaj isključen, on će se uključiti i oglasiti alarmom. Ako izaberete **Stop**, uređaj pita da li želite da ga aktivirate za telefoniranje. Izaberite **Ne** da uređaj isključite ili **Da** da biste mogli da pozivate i primete pozive. Nemojte birati opciju **Da** kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Da biste obustavili naredni alarm, izaberite **Aplikacije > Sat > Opcije > Ukloni alarm**.

Da biste dodali novi alarm, izaberite **Aplikacije > Sat**, pritisnite , a zatim izaberite **Opcije > Novi alarm**. Ako je potrebno, definišite da li će se ponavljati.

Da biste promenili podešavanja sata, izaberite **Aplikacije > Sat > Opcije > Podešavanja**. Podesite vreme i datum, definišite formate vremena i datuma, tip časovnika ili ton alarma. Pod **Radni dani** izaberite radne dane za opcije ponavljanja.

Da biste dozvolili da mreža mobilnog telefona ažurira podatke o vremenu, datumu i časovnoj zoni u Vašem uređaju (mrežni servis), izaberite **Aplikacije > Sat > Opcije > Podešavanja > Vreme od oper. mreže > Autom. ažuriranje**.

Svetski sat

Da biste otvorili prikaz „Svetski sat“, izaberite **Sat** i dva puta pritisnite . U prikazu „Svetski sat“ možete da pratite vremena u raznim gradovima. Da biste u listu dodali gradove, izaberite **Opcije > Dodaj grad**. U listu možete dodati najviše 15 gradova.

Da biste postavili svoj trenutni grad, dođite do njega pa izaberite **Opcije > Postavi za trenutni grad**.

Grad se prikazuje u glavnom prikazu „Sat“, a vreme u vašem uređaju se menja prema tom odabranom gradu. Proverite da li je vreme tačno i da li odgovara vašoj časovnoj zoni.

Kalkulator

Pritisnite , pa zatim izaberite **Aplikacije > Kalkulator**.

Napomena: Preciznost ovog kalkulatora je ograničena i on je namenjen samo za jednostavne proračune.

Beleške

Da biste pisali beleške, pritisnite , pa izaberite **Aplikacije > Beleške**.

Menadžer aplikacija

Pritisnite , pa zatim izaberite **Aplikacije > Men. aplik.**. U svoj uređaj možete da instalirate dva tipa aplikacija i softvera:

- J2ME™ aplikacije bazirane na Java™ tehnologiji sa oznakama tipa datoteke .jad ili .jar ().
- Druge aplikacije i softver pogodan za Symbian operativni sistem (). Te instalacione datoteke imaju .sis oznaku tipa datoteke. Instalirajte samo softver koji je namenjen za model Nokia N81. Proizvođači softvera često navode zvanični broj modela ovog proizvoda: Nokia N81-3.

Instalacione datoteke mogu biti prenete u Vaš uređaj iz kompatibilnog računara, preuzete u toku pretraživanja

ili poslate u sklopu multimedijalne poruke, kao prilog e-mail poruke ili putem Bluetooth veze. Da biste neku aplikaciju instalirali u svoj uređaj, koristite modul Nokia Application Installer iz paketa Nokia Nseries PC Suite.

Instaliranje aplikacija i softvera

 označava neku .sis aplikaciju, označava neku Java aplikaciju, označava da aplikacija nije kompletno instalirana, a označava da je aplikacija instalirana na memorijskoj kartici.

 Važno: Instalirajte i koristite isključivo aplikacije i drugi softver iz pouzdanih izvora, kao što su aplikacije koje nose Symbian Signed oznaku ili koje su zadovoljile Java Verified™ testiranje.

Pre instaliranja, obratite pažnju na sledeće:

- Da biste videli tip aplikacije, broj verzije, poreklo ili proizvođača aplikacije, izaberite **Opcije > Vidi detalje**.
Da biste prikazali detalje sigurnosnog sertifikata aplikacije, u **Sertifikati** izaberite **Vidi detalje**. Vidite „Rad sa sertifikatima“, str. 123.
- Ako instalirate datoteku koja sadrži ažuriranje ili ispravku postojeće aplikacije, prvobitno stanje možete da povratite jedino ako posedujete prvobitnu instalacionu datoteku ili kompletnu rezervnu kopiju uklonjenog softverskog paketa. Da biste vratili

prvobitnu verziju aplikacije, uklonite aplikaciju i ponovo je instalirajte iz originalne instalacione datoteke ili rezervne kopije-.

- Za instaliranje Java aplikacija neophodna je odgovarajuća .jar datoteka. Ako je nema, uređaj će tražiti da je preuzmete. Ako nije definisana pristupna tačka za datu aplikaciju, tražiće se da je izaberete. Za preuzimanje .jar datoteke možda će biti potrebno da unesete korisničko ime i lozinku za pristup serveru. Ove podatke ćete dobiti od isporučioča ili proizvođača aplikacije.
- 1 Da biste našli neku instalacionu datoteku, pritisnite , pa zatim izaberite **Aplikacije > Men. aplik..** Alternativno, pretražite memoriju uređaja ili memorijsku karticu u **Men. dat.** ili otvorite poruku **Poruke > Primljeno** koja sadrži instalacionu datoteku.
 - 2 U **Men. aplik.**, izaberite **Opcije > Instaliraj**. U ostalim aplikacijama, dođite do instalacione datoteke, pa pritisnite da biste započeli instaliranje. U toku instaliranja uređaj prikazuje informacije o napredovanju instaliranja. Kada instalirate neku aplikaciju koja nema digitalni potpis ili sertifikat, uređaj Vam prikazuje odgovarajuće upozorenje. Nastavite sa instaliranjem samo ako ste sigurni u poreklo i sadržaj date aplikacije.

Da biste startovali neku instaliranu aplikaciju, nađite je u meniju, pa pritisnite . Ukoliko za aplikaciju nije definisan neki podrazumevani folder, ona je instalirana u folder **Aplikacije**.

Da biste videli koji su softverski paketi instalirani ili uklonjeni i kada, izaberite **Opcije > Vidi protokol**.

Važno: Vaš uređaj podržava postojanje samo jedne antivirusne aplikacije. Postojanje više od jedne aplikacije sa antivirusnom funkcijom može da utiče na performanse i rad, ili da dovede do prestanka funkcionisanja ovog uređaja.

Nakon što instalirate aplikacije memorijsku karticu, instalacione datoteke (.sis) ostaju u memoriji ovog uređaja. Te datoteke mogu da zauzmu veliku količinu memorije i da Vam onemoguće memorisanje drugih datoteka. Da biste očuvali dovoljnu količinu memorije, koristeći paket Nokia Nseries PC Suite napravite rezervne kopije instalacionih datoteka na kompatibilnom PC računaru, zatim koristeći menadžer datoteka uklonite te instalacione datoteke iz memorije uređaja. Vidite „Menadžer datoteka“, str. 73. Ukoliko je .sis datoteka prilog neke poruke, obrišite tu poruku u prijemnom folderu aplikacije Poruke.

Uklonite aplikacije i softver

Dođite do nekog softverskog paketa, pa izaberite **Opcije > Ukloni**. Izaberite **Da** da to potvrdite.

Ako softver uklonite, možete ga ponovo instalirati jedino ako posedujete prvobitni softverski paket ili rezervnu kopiju uklonjenog paketa. Ako uklonite softverski paket, više nećete moći da otvarate dokumenta napravljena u njemu.

Ako se neki drugi softverski paket oslanja na uklonjeni paket, on može prestati da funkcioniše. Pogledajte dokumentaciju instaliranog softverskog paketa za više detalja.

Podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja**, pa zatim nešto od sledećeg:

Instalacija softvera – Izaberite da li se može instalirati Symbian softver koji nije verifikovan digitalnim potpisom.

Onlajn provera sert. – Izaberite da biste proverili onlajn sertifikate pre instaliranja neke aplikacije.

Primarna Web adresa – Postavite podrazumevanu adresu koja se koristi za proveru onlajn sertifikata.

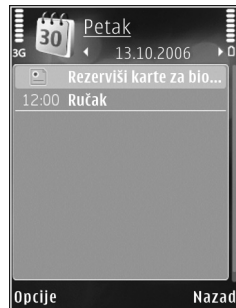
Neke Java aplikacije mogu da zahtevaju da pošaljete poruku ili da se povežete na mrežu preko određene

pristupne tačke da biste mogli da preuzmete dodatne podatke ili komponente. U glavnom prikazu **Men. aplik.** dođite do neke aplikacije, pa izaberite **Opcije > Otvori** da biste promenili podešavanja koja se odnose na datu aplikaciju.

Kalendar

Pritisnite i izaberite **Aplikacije > Kalendar**. Da biste dodali novi slog (stavku) kalendara, dođite do željenog datuma, izaberite **Opcije > Nova stavka**, pa zatim nešto od sledećeg:

- Sastanak** – da Vas telefon podseti na sastanak zakazan za određeni datum i vreme.
Podsetnik – da unesete neku opštu belešku za neki dan.
Godišnjica – da Vas podseća na rođendane ili neke posebne datume (stavke se ponavljaju svake godine).
Obaveza – da Vas podseća na neku obavezu koju treba izvršiti do određenog datuma.
- Popunite sledeća polja.
 Da biste postavili alarm,

izaberite **Alarm > Uključi**, pa zatim unesite **Vreme alarma i Datum alarma**.

Da biste dodali opis sastanka, izaberite **Opcije > Dodaj opis**.

3 Da biste tu stavku sačuvali, izaberite **Urađeno**

 Prečica: U dnevnom, sedmičnom ili mesečnom prikazu kalendara, pritisnite neki taster (**1 - 0**). Otvara se stavka tipa „sastanak“ i ono što unosite se upisuje u polje **Predmet**. U prikazu „obaveze“, otvara se stavka tipa napomena o obavezi.

Kada Vas kalendar upozorava alarmom, izaberite **Tišina** da isključite alarm. Tekst podsetnice će ostati prikazan na ekranu. Da biste prekinuli alarm, izaberite **Stop**. Da biste privremeno prekinuli alarm, izaberite **Odloži**.

Svoj kalendar možete da sinhronizujete sa kalendarom u kompatibilnom PC računaru koristeći programski paket Nokia Nseries PC Suite. Kada kreirate neku stavku kalendara, postavite i željenu opciju za **Sinhronizacija**.

Prikazi kalendara

Izaberite **Opcije > Podešavanja** da biste promenili dan kojim počinje sedmica ili prikaz koji se pojavljuje kad otvorite kalendar.

Da biste prešli na određeni datum, izaberite **Opcije > Idi na datum**.

Da skočite na današnji dan, pritisnite **#**.

Za prelazak na mesečni, sedmični, dnevni ili prikaz obaveza, pritisnite *****.

Da biste poslali napomenu kalendara na neki kompatibilni uređaj, izaberite **Opcije > Pošalji**.

Ako drugi uređaj nije UTC (Coordinated Universal Time, usaglašeno univerzalno vreme) kompatibilan, vremenska informacija primljene stavke kalendara se možda neće ispravno prikazati.

Da biste izmenili kalendar, izaberite **Opcije > Podešavanja > Ton al. Kalendara, Primarni pregled, Sedmica počinje u i Naslov sed. pregleda**.

Organizujte svoje stavke kalendara

Da biste istovremeno obrisali više stavki, pređite u mesečni prikaz, pa izaberite **Opcije > Obriši stavku > Do datuma ili Sve stavke**.

Da biste neku obavezu označili kao izvršenu, dodite do nje u listi obaveza, pa zatim izaberite **Opcije > Označi kao završ..**

Diktafon

Da biste snimili govorne podsetnice, pritisnite , pa zatim izaberite **Aplikacije > Mediji > Diktafon**. Da biste

snimili telefonski razgovor, otvorite **Diktafon** u toku govornog poziva. U toku snimanja, obe strane čuju tonski signal na svakih 5 sekundi.

RealPlayer

Pritisnite i izaberite **Aplikacije > Mediji > RealPlayer**. Koristeći program **RealPlayer**, možete bežično strimovati medija datoteke bez prethodnog memorisanja u uređaj ili reprodukovati video snimke sačuvane u uređaju.

RealPlayer podržava datoteke sa ekstenzijama .3gp, .mp4 i .rm. Međutim, **RealPlayer** možda ne podržava sve formate datoteka ili sve varijante formata.

U pejsažnom prikazu za upravljanje plejerom koristite tastere za medije.

Pustite video snimke

- 1 Da biste pustili neku sačuvanu medija datoteku, izaberite **Opcije > Otvori**, a zatim neku od sledećih opcija:
Prethodni snimci – da biste pustili jednu od poslednjih šest datoteka reprodukovanih u programu **RealPlayer**.
Sačuvani snimak – da biste pustili neku datoteku koju ste sačuvali u folderu **Galerija**.
- 2 Dodite do neke datoteke, pa pritisnite navigator da biste je reprodukovali.

Za podešavanje jačine zvuka koristite taster za podešavanje jačine zvuka.

Bežično strimujete sadržaj

Mnogi provajderi servisa će zahtevati da koristite Internet pristupnu tačku (IAP) za svoju podrazumevanu pristupnu tačku. Drugi provajderi dopuštaju korišćenje WAP pristupne tačke.

U **RealPlayer** možete da otvarate samo URL adrese tipa `rtsp://`. Međutim, **RealPlayer** će reprodukovati .ram datoteku ukoliko otvorite http vezu do nje u pretraživaču.

Da biste bežično strimovali sadržaj, izaberite neki link za strimovanje sadržaja koji je sačuvan u **Galerija**, koji se nalazi na nekoj Web strani ili koji ste primili kao tekstualnu ili kao multimedijalnu poruku.

Pre nego što se započne strimovanje živog sadržaja, aparat se povezuje na dati sajt i počinje sa učitavanjem sadržaja. U vašem uređaju čuva se samo link na sadržaj.

Podešavanja RealPlayer-a

Podešavanja **RealPlayer** možete da primite i od provajdera servisa u formi specijalne poruke. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 39. Za detaljnije informacije obratite se svom provajderu servisa.

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**, pa zatim nešto od sledećeg:

Video – da biste podesili kontrast videa ili da biste podesili da **RealPlayer** automatski ponavlja reprodukovanje video snimaka.

Striming – za ispravna podešavanja obratite se svom provajderu.

Adobe Flash Player

Da biste videli, reprodukovali i interaktivno radili sa kompatibilnim fleš datotekama kreiranim za mobilne uređaje, pritisnite , pa izaberite **Aplikacije** > **Mediji** > **Flash Player**. Dodite do neke Flash datoteke i pritisnite .

IM – instant poruke

Pritisnite i izaberite **Aplikacije** > **Mediji** > **Ćaskanje**.

Ćaskanje (mrežni servis) Vam omogućava komunikaciju sa drugim osobama putem razmene instant (trenutnih) poruka, kao i uključivanje u tematske diskusione forume (grupe za ćaskanje). Postoje razni provajderi servisa koji nude servere za ćaskanje na koje se možete prijavljivati nakon što se registrujete na odgovarajući servis ćaskanja (IM servis). Podržane funkcionalne mogućnosti se razlikuju od provajdera do provajdera.

Izaberite **Konverzacije** da biste započeli ili nastavili konverzaciju sa nekim IM korisnikom, **Kontakti za čas.** da biste kreirali, izmenili ili prikazali status prijave svojih kontakata za ćaskanje, **Grupa za čas.** da biste započeli ili nastavili grupnu konverzaciju sa više kontakata za ćaskanje, ili **Snimljena čas.** da biste videli neku prethodnu sesiju ćaskanja koju ste sačuvali.

Primitite podešavanja ćaskanja

Da biste pristupili servisu koji želite da koristite, morate sačuvati njegova podešavanja. Ova podešavanja možete primiti kao specijalnu tekstualnu poruku od operatera mreže ili provajdera koji nudi servis ćaskanja. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 39. Podešavanja možete da unesete i ručno. Vidite „Podešavanja servera za ćaskanje“, str. 96.

Povežite se na neki server za ćaskanje

- 1 Da biste se povezali na aktivni server za ćaskanje, otvorite **Ćaskanje**, pa izaberite **Opcije** > **Prijava**. U vezi promene aktivnog servera za ćaskanje i memorisanja novih servera za ćaskanje, vidite „Podešavanja servera za ćaskanje“, str. 96.
- 2 Unesite svoj identifikator (ID) korisnika i lozinku, a zatim pritisnite da biste se prijavili. ID korisnika

i lozinku za server za časkanje dobijate od svog provajdera.

3 Da biste se odjavili, izaberite **Opcije > Odjava**.

Izmenite svoja podešavanja časkanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja > Preference**, pa zatim nešto od sledećeg:

Korisnički nadimak (prikazuje se samo ako dati server podržava grupe za časkanje) – Da biste uneli svoj nadimak, izaberite **Da**.

Prikaži moju dostup. – Da biste omogućili da drugi vide da li ste „onlajn“, izaberite **Svima**.

Dopusti poruke od: – Da biste dopustili poruke od svih korisnika, izaberite **Svih**.

Dopusti pozivnice od: – Da biste dopustili pozivnice samo od svojih kontakata za časkanje, izaberite **Samo od ko. za čas.** Pozivnice za časkanje šalju kontakti koji žele da se pridruže njihovim grupama.

Razvrstaj kont. za čas. – Izaberite kako će se Vaši kontakti razvrstavati: **Po abecedi** ili **Po onlajn statusu**.

Osvežavanje dostup. – Da biste izabrali kako se ažuriraju informacije o tome da li su Vaši kontakti za časkanje „onlajn“ ili „oflajn“, izaberite **Automatsko** ili **Ručno**.

Oflajn kontakti – Izaberite da li će se kontakti za časkanje koji su „oflajn“ prikazivati u listi kontakata za časkanje.

Boja svoje poruke – Izaberite boju za instant poruke koje ste Vi poslali.

Boja primljene poruke – Izaberite boju za instant poruke koje ste primili.

Ton instant poruke – Promenite ton koji se čuje kada primite novu instant poruku.

Tražite grupe za časkanje i korisnike

Da biste tražili grupe, u prikazu **Grupa za čas.** izaberite **Opcije > Traži**. Pretragu možete da vršite prema **Ime grupe**, **Tema** i **Članovi** (ID korisnika).

Da biste tražili korisnike, u prikazu **Kontakti za čas.** izaberite **Opcije > Novi kontakt za čas.** > **Traži na serveru**. Pretragu možete da vršite prema **Korisničko ime**, **Identifikator kor.**, **Telefonski broj** i **E-mail adresa**.

Pridružite se grupama za časkanje

Prikaz **Grupa za čas.** daje listu grupa za časkanje koje ste sačuvali ili kojima ste trenutno priključeni.

Da biste se pridružili nekoj sačuvanoj grupi za časkanje, pritisnite .

Da biste se pristupili grupi za ćaskanje koja nije na ovoj listi, ali za koju znate ID grupe, izaberite **Opcije > Prik. se novoj grupi**.

Da biste napustili grupu za ćaskanje, izaberite **Opcije > Napusti grupu za ćas.**

Ćaskanje

Nakon što se pridružite nekoj grupi za ćaskanje, možete da pratite poruke koje se u njoj razmenjuju kao i da šaljete svoje poruke.

Da biste poslali poruku, napišite tekst u polju editora poruka, pa zatim pritisnite .

Da biste poslali privatnu poruku nekom od učesnika, izaberite **Opcije > Pošalji privatnu po..**

Da biste odgovorili na privatnu poruku koja Vam je poslata, izaberite tu poruku, pa zatim **Opcije > Odgovori**.

Da biste kontakte za ćaskanje koji su „onlajn“ pozvali da se pridruže grupi za ćaskanje, izaberite **Opcije > Pošalji pozivnicu**.

Da biste sprečili primanje poruka od određenih učesnika, izaberite **Opcije > Opcije blokiranja**.

Snimate ćaskanja

Da biste snimili poruke koje su razmenjene u toku neke konverzacije, ili dok ste priključeni nekoj grupi za ćaskanje,

izaberite **Opcije > Snimi ćaskanje**. Da biste prekinuli snimanje, pritisnite **Opcije > Prekini snimanje**. Da biste videli snimljena ćaskanja, u glavnom prikazu, izaberite **Snimljena ćask..**

Pratite i započnite konverzacije

Prikaz **Konverzacije** daje listu individualnih učesnika konverzacija koje su trenutno u toku u kojima Vi učestvujete. Konverzacije koje su u toku se automatski zatvaraju kada izađete iz **Ćaskanje**.

Da biste pratili neku konverzaciju, dođite do nekog učesnika, pa zatim pritisnite .

Da biste nastavili konverzaciju, napišite svoju poruku, pa zatim pritisnite .

Da biste se vratili u listu konverzacija, a da konverzaciju ne zatvorite, izaberite **Nazad**. Da biste konverzaciju zatvorili, izaberite **Opcije > Završi konverzaciju**.

Da biste započeli novu konverzaciju, izaberite **Opcije > Nova konverzacija**.

Da biste nekog učesnika konverzacije sačuvali su svoje kontakte za ćaskanje, izaberite **Opcije > Dodaj u kont. za ćask.**

Da se šalju automatski odgovori na dolazne poruke, izaberite **Opcije > Uključi aut. odgovor**. Poruke još uvek možete da primате.

Kontakti za časkanje

U prikazu **Kontakti za čas.** možete da sa servera preuzimate liste kontakata za časkanje, ili da u listu kontakata dodajete nove kontakte za časkanje. Kada se prijavite na server, sa servera se automatski preuzima prethodno korišćena lista kontakata za časkanje.

Podešavanja servera za časkanje

Izaberite **Opcije > Podešavanja**. Ova podešavanja možete primiti kao specijalnu tekstualnu poruku od operatera mreže ili provajdera koji nudi servis časkanja. Svoj identifikator (ID) korisnika i lozinku dobijate od provajdera servisa kada se registrujete za taj servis. Ako ne znate svoj ID korisnika i lozinku, obratite se svom provajderu servisa.

Serveri – Vidite listu svih definisanim servera za časkanje.

Primarni server – Promenite server za časkanje na koji želite da se povežete.

Tip prijave za čas. – Da biste se automatski prijavljivali kada startujete **Časkanje**, izaberite **Pri pokretanju**.

Da biste u svoju listu servera za časkanje dodali novi server, izaberite **Serveri > Opcije > Novi server**. Unesite naredna podešavanja:

Ime servera – ime servera za časkanje

Aktivna prist. tačka – pristupna tačka koju želite da koristite za taj server

Web adresa – URL adresa servera za časkanje

Identifikator kor. – Vaš identifikator (ID) korisnika

Lozinka – Vaša lozinka

Nokia Lifeblog

Da biste pokrenuli aplikaciju Lifeblog u svom uređaju, pritisnite i izaberite **Aplikacije > Mediji > Lifeblog > Opcije > Otvori**.

Lifeblog je kombinacija softvera za mobilne uređaje i PC računare koja vodi multimedijalni dnevnik o stavkama koje sakupljate pomoću svog uređaja. Lifeblog organizuje fotografije, video snimke, zvuke, tekstualne poruke, multimedijalne poruke i weblog zapise hronološkim redom, tako da ih možete pregledati, pretraživati, deliti, objavljivati i praviti njihove rezervne kopije. I Nokia Lifeblog PC i Nokia Lifeblog mobile Vam omogućavaju da svoje objekte šaljete ili da ih postavljate na mrežni dnevnik da bi ih i drugi videli.

Lifeblog mobile automatski vodi evidenciju o Vašim multimedijalnim stavkama. Koristite Lifeblog u svom uređaju da biste pretraživali stavke, da biste ih slali drugima ili da biste ih objavljivali na Webu. Povežite svoj

uređaj sa kompatibilnim PC računarom koristeći USB data kabl ili Bluetooth povezivanje da biste prenosili i sinhronizovali stavke u svom uređaju i na kompatibilnom PC računar.

Lifelog PC omogućava jednostavno pretraživanje i traženje stavki koje prikupite koristeći svoj uređaj. Pritiskom na jedan taster, koristeći USB kablovsku vezu ili Bluetooth povezivanje, možete prenositi svoje omiljene fotografije, video snimke, tekstove i multimedijalne poruke nazad u svoj uređaj.

Radi arhiviranja, rezervnu kopiju svoje Nokia Lifelog baze podataka možete praviti na čvrstom disku, kompatibilnom CD ili DVD disku, kompatibilnom prenosivom disku ili na kompatibilnom mrežnom disku. Pored toga, svoje objekte možete i da objavljujete u svom mrežnom dnevniku (weblog).

Za više informacija o weblog uslugama i njihovoj kompatibilnosti sa aplikacijom Nokia Lifelog, posetite **www.nokia.com/lifelog** ili pritisnite taster F1 u samoj Nokia Lifelog PC aplikaciji da biste otvorili Nokia Lifelog Help.

Instaliranje u Vaš PC

Morate instalirati Nokia Lifelog PC (obezbeđeno na DVD-ROM disku) na kompatibilan PC računar pre upotrebe.

Da biste Nokia Lifelog instalirali u kompatibilni PC, potrebno vam je sledeće:

- 1 GHz Intel Pentium ili ekvivalentan procesor, 128 MB RAM-a
- 400 MB slobodnog prostora na disku (ako se moraju instalirati Microsoft DirectX i Nokia Nseries PC Suite)
- Grafika rezolucije 1024x768 sa 24-bitnom paletom boja
- Grafička kartica sa 32 MB memorije
- Microsoft Windows 2000 ili Windows XP

Da biste instalirali Lifelog u svoj PC:

- 1 Stavite DVD-ROM disk koji ste dobili uz uređaj.
- 2 Instalirajte Nokia Nseries PC Suite (uključuje i drajvere za Nokia komunikacijski kabl za USB kablovske veze).
- 3 Instalirajte Lifelog za PC.

Ako Microsoft DirectX 9.0 već nije instaliran u Vašem PC računaru, instaliraće se zajedno sa aplikacijom Lifelog.

Povežite svoj uređaj sa PC računarom

Da biste povezali svoj uređaj sa kompatibilnim PC-jem pomoću kompatibilnog USB kabla:

- 1 Uverite se da ste već instalirali Nokia Nseries PC Suite (dostupan na DVD-ROM disku).
- 2 Spojite USB kabl sa uređajem i sa PC računarom. Za **USB režim** treba da je postavljeno PC Suite. Kada svoj uređaj prvi put nakon instaliranja Nokia Nseries

PC Suite povežete sa PC računarom, računar će instalirati odgovarajući drajver za Vaš uređaj. To može malo potrajati.

3 Pokrenite aplikaciju Lifeblog PC.

Da biste povezali svoj uređaj sa kompatibilnim PC računarom pomoću Bluetooth bežične tehnologije:

- 1 Uverite se da je u Vašem PC računar u već instaliran Nokia Nseries PC Suite.
- 2 Proverite da li ste već uparili svoj uređaj i PC računar pomoću Bluetooth bežične veze preko opcije **Get Connected** (Poveži se) iz paketa Nokia Nseries PC Suite (dostupno na DVD-ROM disku). Za više informacija o paketu Nokia Nseries PC Suite pogledajte uputstva dostupna na stranim za podršku proizvođača Nokia N81 na www.nokia.com/support ili lokalnom Nokia sajtu. Za više informacija o Bluetooth povezivanju, vidite uputstvo za svoj uređaj.
- 3 Aktivirajte Bluetooth vezu na uređaju i na PC računar.

Kopirajte objekte

Da biste iskopirali nove ili izmenjene objekte iz svog uređaja u PC, i da biste kopirali izabrane objekte iz PC-ja u uređaj:

- 1 Povežite svoj uređaj sa PC računarom.
- 2 Pokrenite aplikaciju Lifeblog na računaru.

- 3 U aplikaciji Lifeblog PC izaberite **File** (datoteka) > **Copy from phone and to Phone** (Kopiraj iz telefona i u telefon).

Novi objekti se iz Vašeg uređaja kopiraju u PC računar. Objekti u prikazu **To Phone** (U telefon) na Vašem računaru se kopiraju u uređaj.

Pretražujte „Vremenska linija“ i „Omiljeno“

Kada u svom uređaju pokrenete Lifeblog, otvara se prikaz **Vremenska linija** i prikazuje Vaše multimedijalne sadržaje. Da biste otvorili svoje sačuvane omiljene sadržaje, izaberite **Opcije > Prikaz „Omiljenog“**.

Kada pokrenete Lifeblog na svom računaru, imate nekoliko načina za kretanje po prikazima **Vremenska linija** i **Omiljeno**. Najbrži način je da pomerate ručicu klizača napred-nazad, brzo ili sporo. Drugi načini su: da kliknete na vremensku liniju da biste izabrali datum, da upotrebite funkciju **Go to date**, ili da koristite tastere sa strelicama.

Postavljajte na Web

Da biste delili svoje najbolje Lifeblog stavke sa drugima, pošaljite ih na svoj mrežni dnevnik (weblog) na Internetu kako bi ih i drugi mogli videti.

Najpre morate da kreirate nalog na kompatibilnom weblog servisu, da kreirate jedan ili više weblogova koje ćete koristiti kao odredište za svoje poruke i da dodate taj weblog nalog u Nokia Lifeblog. Preporučeni weblog servis za Nokia Lifeblog je TypePad kompanije Six Apart, na adresi www.typepad.com.

Na svom uređaju, da biste dodali weblog nalog u Lifeblog, izaberite **Opcije > Podešavanja > Web dnevnik**. Na PC-ju, izmenite naloge u prozoru **Blog account manager** (Menadžer blog naloga).

Da biste objekte sa svog uređaja objavili na Webu, uradite sledeće:

- 1 U **Vremenska linija** ili **Omiljeno** izaberite objekte koje želite da objavite na Web-u.
- 2 Izaberite **Opcije > Objavi na Web-u**.
- 3 Ako ovu funkciju koristite prvi put, Lifeblog će preuzeti weblog listu sa weblog servera.
- 4 Otvoriće se dijalog za objavljivanje (slanje) webloga. Izaberite weblog koji želite da koristite iz liste **Objavi u:**. Ako ste napravili nove weblogove, da biste ažurirali weblog listu, izaberite **Opcije > Osveži. liste Web dn.**
- 5 Unesite naslov i natpis za poslati objekat. Takođe možete da napišete i dužu priču ili opis u telu tekstualnog polja.
- 6 Kada je sve spremno, izaberite **Opcije > Pošalji**.

Da biste objekte sa svog računara objavili na Webu, uradite sledeće:

- 1 U **Vremenska linija** ili **Omiljeno** izaberite objekte (najviše 50) koje želite da objavite na Webu.
- 2 Izaberite **File > Post to the Web....** Otvara se prozor **Post to the Web**.
- 3 Unesite naslov i natpis za poslati objekat. Takođe možete da napišete i dužu priču ili opis u telu tekstualnog polja.
- 4 Izaberite weblog koji želite da koristite u **Post to:** listi.
- 5 Kada je sve spremno, kliknite dugme **Send**.

Uvezite objekte iz drugih izvora

Pored .jpeg slika koje se nalaze u Vašem uređaju, u Lifeblog možete da uvezete i .jpeg slike kao i .3gp i .mp4 video snimke, .amr audio datoteke i .txt tekstualne datoteke iz drugih izvora (kao što su CD, DVD ili folderi na čvrstom disku).

Da biste uvezli stavke sa kompatibilnog računara na Lifeblog za PC, uradite sledeće:

- 1 U **Vremenska linija** ili **Omiljeno** izaberite **File > Import from PC....** Otvara se prozor **Import**.
- 2 Pretražite listu da biste pronašli sliku, video, audio ili tekstualnu datoteku sa liste ili idite u druge foldere da biste našli datoteku koju želite da uvezete.

Koristite listu **Look in** da biste pretražili druge diskove ili uređaje.

- 3 Izaberite folder, datoteku ili više datoteka. Njihov sadržaj možete pogledati u oknu **Prikaz:**.
- 4 Kliknite na **Otvori** da biste uvezli folder (uključujući i potfoldere) ili izabrane datoteke.

Upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima

Vlasnici sadržaja koriste razne tehnologije upravljanja autorskim pravima nad digitalnim delima (DRM) da bi zaštitili svoju intelektualnu svojinu, uključujući i autorska prava. Ovaj uređaj koristi razne tipove DRM softvera za pristupanje DRM zaštićenim sadržajima. Ovim uređajem možete pristupati sadržajima koji su zaštićeni po WMDRM 10, OMA DRM 1.0 i OMA DRM 2.0. U slučaju da određeni DRM softver ne uspeva da zaštiti sadržaj, vlasnici sadržaja mogu zahtevati da se povuče mogućnost pristupa novim DRM zaštićenim sadržajima tim DRM softverom. Povlačenje može takođe i da onemogućiti obnavljanje tog DRM zaštićenog sadržaja koji se već nalazi u Vašem uređaju. Povlačenje tog DRM softvera ne utiče na korišćenje sadržaja zaštićenih drugim tipovima DRM zaštite, niti na korišćenje sadržaja koji nisu DRM zaštićeni.

Sadržaj zaštićen tehnologijom upravljanja autorskim pravima nad digitalnim delima (DRM) ima odgovarajući ključ za aktiviranje koji definiše Vaša prava korišćenja tog sadržaja.

Ako se u Vašem uređaju nalazi sadržaj zaštićen po OMA DRM, da napravite rezervnu kopiju i ključa za aktiviranje i samog sadržaja, koristite funkciju pravljenja rezervne kopije u paketu Nokia Nseries PC Suite. Druge metode prenosa podataka ne mogu da prenesu ključeve za aktiviranje koji se moraju rekonstruisati zajedno sa sadržajem da biste mogli da nastavite da koristite sadržaj zaštićen po OMA DRM nakon formatiranja memorije uređaja. Ključeve za aktiviranje je potrebno rekonstruisati i u slučaju da se datoteke u Vašem uređaju oštete.

Ako se u Vašem uređaju nalazi sadržaj zaštićen po WMDRM, i ključevi za aktiviranje i sam sadržaj će biti izgubljeni kada se formatira memorija uređaja. Ključeve za aktiviranje i sam sadržaj možete izgubiti i u slučaju da se datoteke u Vašem uređaju oštete. Gubitak ključeva za aktiviranje ili gubitak samog sadržaja ograničava ponovno korišćenje tog sadržaja u Vašem uređaju. Za detaljnije informacije se obratite svom provajderu servisa.

Neki ključevi za aktiviranje sadržaja mogu da budu vezani za određenu SIM karticu, i tako zaštićenom sadržaju se može pristupati jedino ako je ta SIM kartica ubačena u uređaj.

Da biste videli ključeve za aktiviranje sadržaja koji se nalaze u Vašem uređaju, pritisnite , izaberite **Aplikacije > Mediji > Ključevi**, a zatim nešto od sledećeg:

Važeći ključevi – Vidite ključeve koji se odnose na jednu ili više medija datoteka, kao i ključeve čiji period važenja još nije započeo.

Nevažeći ključ. – Vidite ključeve koji nisu važeći; vremenski period korišćenja medija datoteke je istekao ili u uređaju postoji zaštićena medija datoteka bez ključa za aktiviranje.

Ne koriste se – Vidite ključeve za aktiviranje medija datoteka koje ne postoje u uređaju.

Da biste dokupili vreme za korišćenje ili produžili vremenski period korišćenja neke medija datoteke, izaberite **Opcije > Pribavi novi ključ**.

Da biste videli detaljne informacije, kao što su period važnosti kao i mogućnost slanja date datoteke, dođite do odgovarajućeg ključa za aktiviranje sadržaja, pa zatim pritisnite .

Adobe Reader

Koristeći Adobe Reader možete na ekranu svog uređaja da čitate .pdf dokumenta.

Ova aplikacija je optimizovana za prikazivanje sadržaja .pdf dokumenata na mobilnim telefonskim aparatima i drugim mobilnim uređajima i nudi samo ograničene funkcionalne mogućnosti u odnosu na verziju za PC računare.

Da biste otvorili dokumente, pritisnite , a zatim izaberite **Aplikacije > Kancelarija > Adobe PDF**. U prikazu datoteka se daju skorašnje datoteke. Da biste otvorili neki dokument, dođite do njega, pa zatim pritisnite .

Upotrebite **Men. dat.** za pretraživanje i otvaranje dokumenata uskladištenih u vašem uređaju.

Dodatne informacije

Za dodatne informacije, posetite www.adobe.com.

Za razmenu pitanja, sugestija i informacija o ovoj aplikaciji, posetite korisnički forum „Adobe Reader for Symbian OS“ na adresi <http://adobe.com/support/forums/main.html>.

Konvertor

Da biste izvršili konverziju jedne u drugu mernu jedinicu, pritisnite , pa izaberite **Aplikacije > Kancelarija > Konvertor**.

Konvertor je ograničene preciznosti i može doći do grešaka u zaokruživanju.

- 1 U polju **Vrsta** izaberite kategoriju mera koju želite da koristite.
- 2 U prvom polju **Jedinica** izaberite jedinicu mere koju želite da konvertujete. U narednom polju **Jedinica** izaberite jedinicu mere u koju želite da izvršite konverziju.
- 3 U prvom polju **Količina** unesite vrednost koju želite da konvertujete. Drugo polje **Količina** se automatski menja i prikazuje konvertovanu vrednost.

Podేశavanje osnovne valute i kursa

Izaberite **Vrsta > Valuta > Opcije > Kursevi valuta**.

Pre nego što budete mogli da sprovedite konverzije valuta, morate izabrati osnovnu valutu i kurs. Kurs osnovne valute je uvek 1.

Napomena: Kada promenite osnovnu valutu, morate da unesete nove kurseve valuta pošto se svi prethodno uneti poništavaju.

Personalizujte svoj uređaj

Da biste personalizovali svoj uređaj, izaberite jednu od sledećih opcija:

- U vezi korišćenja ekrana pasivnog režima za brzi pristup najčešće korišćenim aplikacijama, vidite „Dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost)“, str. 106.
- Kako se menja pozadinska slika pasivnog režima, vidite u „Promenite izgled svog uređaja“, str. 105.
- Da tonove zvona prilagodite svom ukusu i potrebama, vidite „Profili – podešavanje tonova“, str. 103, kao i „Dodajte ton zvona kontaktima“, str. 34.
- Ako želite da promenite prečiće dodeljene različitim pritiskanjima navigatora kao i levog i desnog tastera za izbor (selekcionog tastera) u pasivnom režimu (pripravnosti), vidite „Pasivni režim“, str. 120.
- Da biste promenili sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, pritisnite i izaberite **Aplikacije > Sat > Opcije > Podešavanja > Vrsta sata > Analogni ili Digitalni**.
- Da biste pozdravnu poruku promenili u neku sliku ili animaciju, pritisnite , pa izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija > Ekran > Dobrodošlica ili logo**.
- Da biste izmenili izgled prikaza menija, u glavnom meniju izaberite **Opcije > Promeni prikaz menija**.

- Da biste preuredili glavni meni, u glavnom meniju izaberite **Opcije > Premesti, Premesti u folder ili Novi folder**. Aplikacije koje ređe koristite možete da premestite u foldere, a one koje koristite češće možete da premestite u glavni meni.
- Da biste uredili podloge multimedija menija, pritisnite i izaberite **Opcije > Rasporedi pločice**.

Profili – podešavanje tonova

Da biste podesili i prilagodili tonove zvona, tonove upozorenja na poruku i ostale tonove za različite situacije, okruženja i grupe pozivalaca, pritisnite i izaberite **Alatke > Profili**.

Da biste promenili profil, izaberite **Alatke > Profili**, neki profil i **Opcije > Aktiviraj**. Profil možete da promenite i pritiskom na u pasivnom režimu (pripravnosti). Dodite do profila koji želite da aktivirate, pa izaberite OK.

 Savet! Da biste se prebacivali iz opšteg profila u profil bez tonskih odziva, pritisnite i držite **#**.

Da biste izmenili profil, pritisnite , a zatim izaberite **Alatke > Profili**. Dodite do željenog profila, pa zatim izaberite **Opcije > Personalizuj**. Dodite do parametra

koji želite da promenite i pritisnite da biste otvorili moguće opcije. Tonove uskladišteni na memorijskoj kartici označeni su sa .

Kada izaberete ton sa liste, veza **Preuzim. melodija** (mrežni servis) otvara listu markera. Možete izabrati neki marker (adresu) i povezati se na neku Web stranu da biste preuzeli tonove.

Ako želite da se kada uređaj zazvoni izgovori ime pozivaoca, izaberite **Opcije > Personalizuj**, pa za opciju **Izgovori ime poziv.** postavite **Uključeno**. Ime pozivaoca mora da bude sačuvano u **Kontakti**.

Da biste kreirali novi profil, izaberite **Opcije > Kreiraj novi**.

Oflajn profil

Profil Oflajn omogućava da koristite uređaj bez povezivanja na telekomunikacionu mrežu. Kada aktivirate Oflajn profil, veza sa bežičnom komunikacionom mrežom se prekida, što je označeno sa u delu gde se prikazuje indikator jačine signala. Prijem i predaja RF signala su prekinuti. Ako pokušate da pošaljete poruke, one se smeštaju u folder „Za slanje“ za naknadno slanje.

Kada je aktiviran profil Oflajn, svoj uređaj možete da koristite bez (U)SIM kartice.

 Važno: Kada je postavljen profil (način rada) „oflajn“, ne možete da upućujete niti da primite pozive,

niti možete da koristite druge funkcije koje zahtevaju pokrivanje celularnom mrežom. Ipak može biti moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u Vašem uređaju. Da biste obavili bilo kakav poziv, neophodno je da aktivirate telefonsku funkciju tako što ćete promeniti način rada. Ako je uređaj zaključan, unesite šifru blokade.

Kada je aktiviran Oflajn profil, još uvek možete da koristite bežičnu LAN mrežu da, recimo, čitate svoje e-mail poruke ili da koristite Internet. Uvek se pridržavajte svih odgovarajućih propisa o bezbednosti kada se povezujete na bežičnu LAN mrežu i kada je koristite. Vidite „Bežična LAN mreža“, str. 75. Takođe možete da koristite i Bluetooth povezivanje dok je aktiviran Oflajn profil. Vidite „Bluetooth povezivanje“, str. 77.

Da izađete iz Oflajn profila, pritisnite taster „napajanje“, pa izaberite neki drugi profil. Uređaj ponovo uspostavlja bežične komunikacije (pod uslovom da je signal dovoljne jačine).

3-D tonovi

Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Alatke > 3-D tonovi**. Pomoću **3-D tonovi** možete da omogućite trodimenzionalne zvučne efekte za tonove zvona. Ne podržavaju svi tonovi zvona 3-D efekte.

Da biste omogućili 3-D efekte, izaberite **Efekti 3-D tonova zvona > Uključeno**.

Da biste promenili 3-D efekat koji se primenjuje za dati ton zvona, izaberite **Putanja zvuka**, pa zatim i željeni efekat. Da biste izmenili taj efekat, izaberite jednu od sledećih opcija:

Brzina putanje zvuka – Skrolujte ulevo ili udesno da biste podesili brzinu prostiranja zvuka iz jednog pravca u drugi. Ovo podešavanje nije na raspolaganju za sve tonove zvona.

Reverberacija – Izaberite tip eha.

Dopler efekat – Izaberite **Uključeno** da bi tonovi zvona zvučali viši kada ste bliže svome uređaju, odnosno dublji kada ste udaljeniji od njega. Kada prilazite uređaju, ton zvona izgleda kao da postaje viši, a kada se od njega udaljavate, ton izgleda kao da je dublji. Doplerov efekat nije dostupan za sve trajektorije zvuka.

Da biste preslušali ton zvona sa 3-D efektom, izaberite **Opcije > Pusti ton**.

Ako omogućite 3-D tonove, a ne izaberete nijedan 3-D efekat, na ton zvona će se primenjivati proširenje sterea.

Da biste podesili jačinu zvuka tona zvona, izaberite **Alatke > Profili > Opcije > Personalizuj > Jačina zvona**.

Promenite izgled svog uređaja

Da biste promenili izgled ekrana, recimo tapet i ikonice, pritisnite i izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija > Teme**.

Da biste promenili temu koja se koristi za sve aplikacije u Vašem uređaju, izaberite **Teme > Opšte**.

Da biste prikazali neku temu pre nego što je aktivirate, izaberite **Opcije > Prikaz**. Da biste aktivirali tu temu, izaberite **Opcije > Postavi**. Aktivirana tema je označena sa ✓.

Teme na memorijskoj kartici označene su sa .

Da biste promenili izgled menija, izaberite **Teme > Prik. menija**.

Da biste otvorili vezu pretraživača i preuzeli dodatne teme, u **Opšte** ili u **Prik. menija**, izaberite **Preuzimanje tema** (mrežni servis).

Važno: Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Da biste uredili tapet, izaberite **Teme > Tapet** da biste izmenili pozadinsku sliku na ekranu za dopunjeni pasivni režim (režim aktivne pripravnosti).

Dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost)

Ekran aktivne pripravnosti prikazuje indikatore statusa, vidžete, prikaz trenutno reprodukovane stavke i pretraživanje.

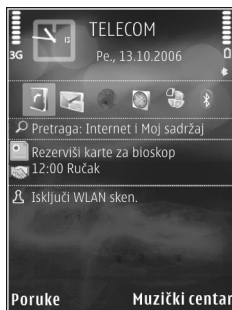
Da biste dopunjeni pasivni režim (aktivnu pripravnost) uključili ili isključili, pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija > Pasivni režim > Dop. pasivni.**

Dodite do neke aplikacije ili do neke stavke, pa pritisnite .

Standardne prečice navigatora u pasivnom režimu se ne mogu koristiti kada je aktiviran dopunjeni pasivni režim.

Da biste promenili podrazumevane prečice aplikacija, pritisnite , pa izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija > Pasivni režim > Apl. dop. pas. režima.**

Neke prečice su možda fiksne i ne možete ih menjati.

Uputite poziv

Govorni pozivi

- 1 U pasivnom režimu, ukucajte telefonski broj uključujući i pozivni broj područja. Da biste obrisali neki broj, pritisnite **C**.
Za međunarodne pozive, pritisnite ***** dva puta da biste uneli znak **+** (zamenjuje karakteristični pozivni broj za izlazak u međunarodni saobraćaj), unesite pozivni broj države, pozivni broj područja (po potrebi izostavite nulu) i telefonski broj pretplatnika.
- 2 Pritisnite taster „pozovi” da biste pozvali broj.
- 3 Pritisnite taster „završi” da biste prekinuli vezu (ili odustali od uspostavljanja veze). Pritisak na taster „završi” uvek prekida poziv, čak i ako je neka druga aplikacija aktivna.

Da biste podesili jačinu zvuka u toku poziva, koristite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja. Možete da koristite i navigator. Ako ste jačinu zvuka podesili na **Isključti zvuk**, prvo izaberite **Uk. mik**.

Da biste uputili poziv iz modula **Kontakti**, pritisnite **☎** i izaberite **Kontakti**. Dođite do željenog imena, ili unesite početna slova imena u polje za pretragu. Prikazuje se lista odgovarajućih kontakata. Da biste pozivali, pritisnite taster „pozovi”.

Kontakte sa svoje SIM kartice morate prvo da kopirate u modul **Kontakti** da biste mogli da uputite poziv iz kontakata. Vidite „Kopirajte kontakte”, str. 33.

Da biste iz pasivnog režima pozvali neki od skorije pozivanih brojeva, pritisnite taster „pozovi”. Dođite do željenog broja, pa pritisnite taster „pozovi”.

Da biste drugom učesniku u vezi poslali sliku ili video kao multimedijalnu poruku, izaberite **Opcije > Pošalji MMS** (samo u UMTS mrežama). Pre slanja možete da izmenite poruku ili da promenite primaoca. Pritisnite taster „pozovi” da biste poslali datoteku na neki kompatibilni uređaj (mrežni servis).

Da biste poslali DTMF tonske sekvence, kao na primer lozinke, izaberite **Opcije > Pošalji DTMF**. Unesite DTMF string ili dođite do njega pretraživanjem liste **Kontakti**. Da biste uneli znak za čekanje (**w**) ili za pauzu (**p**), pritisnite ***** potreban broj puta. Izaberite **OK** da biste poslali tonsku sekvencu. DTMF tonske sekvence možete da dodate u polja **Telefonski broj** ili **DTMF** neke kontakt kartice.

Da biste aktivni govorni poziv stavili na čekanje i odgovorili na drugi dolazni poziv, izaberite **Opcije > Zadrži**. Za prelazak sa jedne veze na drugu, izaberite **Opcije > Prebaci**. Da biste povezali aktivni poziv i zadržane pozive, a da pri tom sebe isključite iz veze, izaberite **Opcije > Spoj**.

 Savet! Kada imate samo jedan aktivni poziv, da biste ga stavili na čekanje, pritisnite taster „pozovi“. Da biste aktivirali taj poziv, pritisnite ponovo taster „pozovi“.

U toku aktivnog poziva, da biste zvuk usmerili sa slušalice na zvučnik, izaberite **Opcije > Aktiviraj zvučnik**. Ako ste povezali kompatibilne slušalice (mikro-telefonsku kombinaciju) preko Bluetooth povezivanja, da biste zvuk usmerili na slušalice, izaberite **Opcije > Aktiviraj hendsfri**. Da biste se vratili na slušalicu, izaberite **Opcije > Aktiviraj slušalicu**.

 Upozorenje: Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste završili aktivni poziv i odgovorili na poziv koji je na čekanju, izaberite **Opcije > Zameni**.

Ako imate više aktivnih poziva, da biste ih sve raskinuli, izaberite **Opcije > Završi sve pozive**.

Mnoge opcije koje možete koristiti u toku govornog poziva su mrežni servisi.

Za informacije o konferencijskim pozivima i biranju glasom pogledajte obimnije uputstvo za korisnike na strani www.nokia.com/support ili na lokalnom Nokia Web sajtu.

Internet pozivi

Uz servis Internet pozivi (mrežni servis) možete upućivati i primati pozive preko Interneta.

Da biste uputili ili primili Internet poziv, Vaš uređaj mora biti povezan na servis Internet poziva.

Pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Internet tel..**

Da biste se povezali na servis Internet poziva, Vaš uređaj mora biti u dometu mreže neke veze, kao što je pristupna tačka bežične LAN mreže.

 Važno: Uvek omogućite jednu od raspoloživih metoda kriptovanja kako biste povećali bezbednost svoje bežične LAN veze. Korišćenje kriptovanja umanjuje rizik neovlašćenog pristupa Vašim podacima.

U nekim zemljama, kao u Francuskoj, postoje ograničenja upotrebe bežične LAN mreže. Za više informacija se obratite svojim lokalnim vlastima.

Raspoložive pristupne tačke variraju u zavisnosti od provajdera servisa.

Da biste se povezali na servis Internet poziva, izaberite raspoloživu mrežu veze sa liste i pritisnite . Sačuvane mreže, koje su označene sa ★, prikazane su prve na listi. Da biste obustavili uspostavljanje veze, izaberite **Obustavi**.

Kada se uspešno povežete na servis, možete sačuvati korišćenu bežičnu LAN mrežu kao poznatu pristupnu tačku.

Izaberite **Opcije**, pa zatim nešto od sledećeg:

Poveži se sa servisom – da uspostavite vezu sa servisom, kada postoji servis Internet poziva i pogodna raspoloživa mreža veze.

Raskini vezu sa serv. – da okončate vezu sa servisom Internet poziva.

Promeni servis – da izaberete servis Internet poziva za odlazme pozive, ukoliko je uređaj povezan sa više servisa. Ova opcija je prikazana samo ako postoji više od jednog raspoloživog konfigurisanog servisa.

Konfiguriši servis – da konfigurišete nove servise. Ova opcija se prikazuje samo ako postoje servisi koji nisu konfigurisani.

Sačuvaj prist. tačku – da sačuvate mrežu preko koje ste trenutno povezani. Prethodno sačuvane mreže označene su sa ★ na listi mreža. Ova opcija se prikazuje samo ako ste povezani na nesačuvanu bežičnu LAN mrežu.

Koristi skrivenu mrežu – da se povežete na servis Internet poziva koristeći skrivenu bežičnu LAN mrežu.

Osveži – da ručno osvežite listu mreža veze. Koristite ovu opciju ukoliko Vaša bežična LAN mreža nije prikazana na listi. Lista se takođe osvežava automatski na svakih 15 sekundi.

Podešavanja – da promenite podešavanja.

Izađi – da zatvorite aplikaciju.

Raspoložive opcije mogu varirati.

Vaš uređaj može biti povezan samo na jednu pristupnu tačku bežične LAN mreže u jednom trenutku. Ukoliko koristite dva ili više servisa za Internet pozive, koji koriste istu pristupnu tačku, Vaš uređaj može biti povezan na više servisa u jednom trenutku. Servis koji se koristi za odlazne Internet pozive prikazan je u listi mreža ove veze; da biste ga izmenili, izaberite **Promeni servis**.

Kada ste povezani na servis Internet poziva, se prikazuje u režimu pripravnosti.

Možete imati prečicu za **Internet tel.** u aktivnoj pripravnosti ili ga možete tu dodati. Korišćenjem prečice možete se registrovati ručno, ukoliko su servis Internet poziva i pristupna tačka na raspolaganju. Ako ste već povezani na servis Internet poziva, uređaj će pitati želite li da se isključite sa servisa.

Da biste vršili Internet pozive u režimu pripravnosti, unesite broj telefona ili Internet adresu i pritisnite taster „pozovi“. Za prelazak sa unosa brojeva na unos slova i obratno, pritisnite i držite #. Da biste prekinuli poziv, pritisnite taster „završi“.

Internet pozive takođe možete obavljati iz modula **Kontakti i Dnevnik**. Da biste iz modula **Kontakti** uputili poziv, pritisnite i izaberite **Kontakti**, dodajte do željenog kontakta i izaberite **Opcije > Internet poziv**. Da biste obavili poziv iz modula **Dnevnik**, pritisnite pa izaberite **Alatke > Dnevnik > Prethodni i Propušteni, Primljeni pozivi ili Birani brojevi**, idite od željenog kontakta i izaberite **Opcije > Internet poziv**.

Ukoliko je **Internet poziv** podešen kao preferentni tip poziva i Vaš uređaj je povezan na servis Internet poziva, pozivi se podrazumevano obavljaju preko Interneta.

Vaš uređaj podržava govorne pozive preko Interneta (mrežni pozivi). Vaš uređaj pokušava upućivanje hitnih poziva prvenstveno preko celularnih telekomunikacionih mreža. Ukoliko upućivanje hitnog poziva ne uspe preko

celularne telekomunikacione mreže, Vaš uređaj pokušava upućivanje hitnog poziva preko Vašeg provajdera Internet poziva. Zbog razvijenosti i prirode celularne telefonije, trebalo bi, ako je to moguće, da koristite celularne mreže za upućivanje hitnih poziva. Ako postoji pokrivanje celularnom mrežom, pre upućivanja hitnog poziva, uverite se da je Vaš celularni telefon uključen i da je spreman za upućivanje poziva. Mogućnost upućivanja hitnog poziva korišćenjem Internet telefonije zavisi od raspoloživosti WLAN mreže i od toga da li je Vaš provajder Internet poziva implementirao funkcionalne mogućnosti hitnih poziva. Obratite se svom provajderu Internet poziva da biste proverili mogućnost upućivanja hitnog poziva putem Internet telefonije.

Podešavanja

Da biste pogledali podešavanja za servise Internet poziva, pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Internet tel. > Podešavanja**.

Da biste pogledali ili izabrali preferentni tip poziva za odlazne pozive, izaberite **Opcije > Promeni > Podrazum. tip poziva > Glasovni ili Internet poziv**.

Da biste otvorili prikaz podešavanja izabranog servisa, izaberite **Opcije > Otvori**.

Raspoložive opcije mogu varirati.

Podešavanja servisa

Pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Internet tel. > Opcije > Podešavanja > Podešav.:**

Da biste pogledali podešavanja servisa, izaberite **Tip prijave** i nešto od sledećeg:

Automatski – Da se automatski prijavite na servis Internet poziva. Kada je pronađena poznata mreža, uređaj se automatski povezuje na servis Internet poziva.

Ručno – Da se ručno prijavite na servis Internet poziva.

Ukoliko koristite tip automatskog prijavljivanja za bežične LAN mreže, uređaj povremeno skenira bežične LAN mreže, što povećava trošenje baterije i skraćuje njen radni vek.

Izaberite **Sačuvane pris. tač.** da biste pogledali mreže te veze koje servis Internet poziva prepoznaje. Ove mreže se koriste za automatsko prijavljivanje i označene su sa ★ na listi mreža veze.

Izaberite **Izmeni podeš. servisa** da biste otvorili podešavanja koja se tiču servisa. Ova opcija je dostupna jedino ako je dodatna komponenta softvera koji se odnosi na servis instalirana u uređaju.

Sačuvane mreže veze

Da biste pogledali ili uklonili mreže ove veze koje ste sačuvali za servis Internet poziva, pritisnite i izaberite **Alatke > Poveziv. > Internet tel. > Podešavanja > Podešav.: ... > Sačuvane pris. tač.. > Opcije > Otvori**.

Izaberite **Opcije > Ukloni** da biste uklonili mrežu veze iz servisa.

Poštanski sandučići govorne i video pošte

Da biste pozvali svoju govornu ili video poštu (mrežni servis; video pošta je na raspolaganju jedino u UMTS mrežama), pritisnite i držite **1** u pasivnom režimu, pa izaberite **Govorna pošta** ili **Video pošt. sanduče**. Vidite „Preusmeravanje poziva“, str. 126 i „Video pozivi“, str. 112.

Da biste promenili telefonski broj glasovnog ili video poštanskog sandučeta, pritisnite **5**, a zatim izaberite **Alatke > Alatke > Pošt. s. poz.**, poštansko sanduče i **Opcije > Promeni broj**. Ukucajte broj (koji ste dobili od provajdera telekomunikacione mreže), pa zatim izaberite OK.

Uspostavljanje konferencijskog poziva

- 1 Pozovite prvog učesnika.
- 2 Da biste pozvali novog učesnika, izaberite **Opcije > Novi poziv**. Prvi poziv se automatski stavlja na čekanje.
- 3 Kada dobijete odgovor na novi poziv, da biste uključili prvog učesnika u konferencijsku vezu izaberite **Opcije > Konferencija**.
Da biste u vezu uključili novog učesnika, ponovite korak 2, zatim izaberite **Opcije > Konferencija > Dodaj konferenciji**. Ovaj uređaj podržava konferencijsku vezu do maksimalno šest osoba, uključujući i Vas.

Da biste obavili privatni razgovor sa nekim od učesnika konferencijske veze, izaberite **Opcije > Konferencija > Privatno**. Izaberite nekog učesnika i **Privatno**.

Konferencijska veza se stavlja na čekanje u Vašem uređaju. Drugi učesnici mogu da nastave svoju konferencijsku vezu. Kada završite privatni razgovor, izaberite **Opcije > Dodaj konferenciji** da biste se vratili u konferencijsku vezu.

Da biste nekog učesnika isključili iz konferencijske veze, izaberite **Opcije > Konferencija > Isključi učesnika**, dođite do tog učesnika, pa izaberite **Izbaci**.

- 4 Da biste prekinuli aktivni konferencijski poziv, pritisnite taster „završi“.

Brzo biranje telefonskog broja

Da biste aktivirali brzo biranje, pritisnite **5**, pa izaberite **Alatke > Podešav. > Telefon > Poziv > Brzo biranje > Uključeno**.

Da biste neki telefonski broj dodelili jednom od tastera za brzo biranje (**2 – 9**), pritisnite **5** i izaberite **Alatke > Alatke > Brzo bir.** Dođite do tastera kojem želite da dodelite taj telefonski broj i izaberite **Opcije > Dodeli**. **1** je rezervisano za poštansko sanduče govorne ili video pošte.

Da biste uputili poziv u pasivnom režimu, pritisnite taster za brzo biranje i taster za slanje.

Biranje glasom

Vaš uređaj podržava napredne glasovne komande. Napredne glasovne komande ne zavise od glasovnih karakteristika govornika, tako da korisnik ne mora da snimi glasovne komande unapred. Umesto toga, uređaj kreira glasovne komande za stavke u kontaktima i poredi izgovorenu glasovnu komandu sa njima. Prepoznavanje glasa u uređaju se prilagođava glasu glavnog korisnika u cilju što boljeg prepoznavanja.

Glasovna komanda za neki kontakt će biti njegovo ime ili nadimak koji je sačuvan u njegovoj kontakt kartici. Da biste čuli sintetizovanu glasovnu komandu, otvorite kontakt karticu, pa izaberite **Opcije > Pusti glas. komandu.**

Upućivanje poziva pomoću glasovne komande

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Kod biranja glasom koristi se zvučnik. Držite uređaj na kratkom rastojanju kada izgovarate glasovnu komandu.

- 1 Da biste započeli biranje glasom, u pasivnom režimu, pritisnite i držite desni selekcion taster. Ako su povezane kompatibilne slušalice sa tasterom, pritisnite i držite taster na slušalicama da biste započeli biranje glasom.

- 2 Čuće se kratki zvučni signal i prikazaće se **Sada govori.** Jasno izgovorite ime, odnosno nadimak memorisan na kartici kontakata.
- 3 Uređaj će reprodukovati sintetizovanu glasovnu komandu za prepoznatu kontakt osobu na jeziku izabranom za uređaj i prikazati njeno ime i broj. Posle 2,5 sekunde, uređaj bira taj broj. Ako je prepoznati kontakt pogrešan, izaberite **Sledeće** da biste videli listu ostalih pogodaka, ili **Prekini** da biste odustali od biranja glasom.

Ako je pod istim imenom memorisano više brojeva, uređaj bira primarni (podrazumevani) broj, ako je on postavljen. U suprotnom, uređaj bira prvi raspoloživi od sledećih brojeva: **Mobilni**, **Mobilni (kuća)**, **Mobilni (posao)**, **Telefon**, **Telefon (kuća)** i **Telefon (posao)**.

Video pozivi

Kada uputite video poziv (mrežni servis), možete da pratite i dvosmerni video prikaz u realnom vremenu. Primaocu video poziva prikazuje se živa video slika, ili slika koju hvata kamera Vašeg uređaja.

Da biste mogli da upućujete video pozive, potrebno je da posedujete USIM karticu i da ste pokriveni nekom UMTS komunikacionom mrežom. Za detalje u vezi sa dostupnošću i pretplatom na servis video poziva obratite se svom provajderu telekomunikacione mreže.

Video poziv se može uspostavljati između samo dva učesnika. Video poziv se može uspostaviti samo sa kompatibilnim mobilnim uređajem ili sa nekim ISDN terminalom. Video pozivi se ne mogu uspostavljati ako je aktivan drugi govorni, video ili data poziv.

Ikone:

 Ne primate video (pozvana strana ne šalje video ili ga komunikaciona mreža ne prenosi).

 Odbili ste slanje videa sa svog uređaja.

Čak i ako ste odbili slanje videa u toku video poziva, poziv se tarifira kao video poziv. Cene proverite sa svojim provajderom servisa.

- 1 Da biste započeli video poziv, unesite broj telefona u pasivnom režimu, ili izaberite **Kontakti**, pa zatim izaberite neki kontakt.
- 2 Izaberite **Opcije > Pozovi > Video poziv**.

U video pozivima se podrazumevano koristi sekundarna kamera na prednjoj strani uređaja. Započinjanje video poziva može da potraje neko vreme. Prikazuje se Čeka se video slika.

Ako uspostavljanje video poziva ne uspe (recimo, zato što komunikaciona mreža ne podržava video pozive ili zato što prijemni uređaj nije kompatibilan), uređaj će Vas pitati da li umesto toga želite da pokušate uspostavljanje normalnog poziva ili želite da pošaljete tekstualnu ili multimedijalnu poruku.

Video poziv je aktivan kada vidite dve video slike i čujete zvuk preko zvučnika.

Primalac poziva može da odbije slanje videa () i u tom slučaju ćete čuti samo zvuk i možda videti statičnu sliku ili sivu pozadinsku grafiku.

Da biste sa prikazivanja videa prešli samo na slušanje zvuka i obrnuto, izaberite **Opcije > Omogući ili Onemogući > Šalje se video, Šalje se audio ili Šalje se audio i video**.

Pritisnite ili da biste približili, odnosno udaljili (zumirali) sopstvenu sliku.

Da biste zamenili mesta video slika na ekranu, izaberite **Opcije > Promeni redosled sl**.

Da biste zvuk usmerili na kompatibilne slušalice (mikro-telefonsku kombinaciju) koje su sa Vašim uređajem povezane preko Bluetooth veze, izaberite **Opcije > Aktiviraj hendsfri**. Da biste audio vratili na zvučnik svog uređaja, izaberite **Opcije > Aktiviraj slušalicu**.

Da biste podesili jačinu zvuka u toku video poziva, koristite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja.

Da biste za slanje videa koristili glavnu kameru, izaberite **Opcije > Koristi glavnu kameru**. Da biste se vratili na sekundarnu kameru, izaberite **Opcije > Koristi sekun. kameru**.

Da biste prekinuli video poziv, pritisnite taster „završi“.

Deljenje videa

Koristite **Deljenje videa** (mrežni servis) da biste sa svog mobilnog uređaja poslali živi video snimak ili neki sačuvani video snimak na drugi kompatibilni mobilni uređaj u toku govornog poziva.

Zvučnik se aktivira kada aktivirate **Deljenje videa**. Ako ne želite da koristite zvučnik za govorni poziv u toku deljenja videa, umesto njega možete koristiti kompatibilne slušalice (mikro-telefonsku kombinaciju).

Šta je potrebno za deljenje videa

Kako je za **Deljenje videa** neophodna UMTS veza, Vaše mogućnosti korišćenja opcije **Deljenje videa** zavise od raspoloživosti UMTS komunikacione mreže. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije u vezi mrežnih mogućnosti kao i u vezi cena korišćenja ovog servisa.

Da biste koristili **Deljenje videa** morate uraditi sledeće:

- Postarajte se da Vaš uređaj bude podešen za vezu osoba-osoba. Vidite „Podešavanja“, str. 114.
- Postarajte se da imate aktivnu UMTS vezu i da budete u dometu UMTS mreže. Vidite „Podešavanja“, str. 114. Ako započnete sesiju deljenja dok ste u dometu UMTS mreže i dođe do prelaska na GSM, sesija deljenja se prekida, ali se glasovni poziv nastavlja. Ne možete započeti **Deljenje videa** ukoliko se ne nalazite unutar zone pokrivanja UMTS mrežom.

- Pošiljalac i primalac treba da su prijavljeni na UMTS mrežu. Ako pozovete neku osobu da se priključi sesiji deljenja, a uređaj primaoca se ne nalazi u dometu UMTS mreže, nema instaliranu opciju **Deljenje videa**, ili mu uređaj nije podešen za direktnu vezu osoba-osoba, primalac ne zna da mu upućujete pozivnicu. Dobićete poruku o grešci u kojoj se kaže da primalac ne može da prihvati pozivnicu.

Podešavanja

Podešavanja za vezu osoba-osoba

Veza osoba-osoba se još naziva i SIP (Session Invitation Protocol) vezom. Da biste mogli da koristite **Deljenje videa** u Vašem uređaju moraju biti konfigurisana podešavanja SIP profila.

Zatražite podešavanja za SIP profil od svog provajdera servisa i memorišite ih u svoj uređaj.

Provajder servisa može da Vam pošalje podešavanja direktno u Vaš uređaj ili da Vam da listu potrebnih parametara.

Ako znate SIP adresu primaoca, možete je uneti u njegovu kontakt karticu. Pritisnite , izaberite **Kontakti** i otvorite kontakt karticu (ili napravite novu karticu za datu osobu). Izaberite **Opcije > Dodaj podatak > SIP** ili **Deli prikaz**. Unesite SIP adresu u formatu korisničkoime@imedomena (umesto imena domena možete da koristite i IP adresu).

Ako ne znate SIP adresu datog kontakta, za deljenje videa možete koristiti i već memorisani broj telefona primaoca, sa pozivnim brojem države, recimo +358 (ako to podržava provajder telekomunikacione mreže).

Podešavanja UMTS veze

Da biste podesili svoju UMTS vezu, uradite sledeće:

- Obratite se svom provajderu servisa koji će sačiniti sporazum za korišćenje UMTS mreže.
- Proverite da li su podešavanja za UMTS pristupnu tačku podešena kako treba. Ako Vam je potrebna pomoć, vidite „Veza“, str. 127.

Delite živi video ili video snimke

- 1 Dok je aktivan neki govorni poziv, izaberite **Opcije > Deli video > Uživo** da biste otvorili poklopac objektivna na zadnjoj strani.
Da biste delili neki video snimak, izaberite **Opcije > Deli video > Snimak**. Otvara se lista video klipova sačuvanih u uređaju. Izaberite snimak koji želite da delite. Da biste pogledali taj snimak, izaberite **Opcije > Pusti**.
- 2 Ako delite živi video, Vaš uređaj šalje pozivnicu na SIP adresu koju ste prethodno dodali kontakt kartici pozvane strane.
Ako delite neki video snimak, izaberite **Opcije > Pozovi**. Možda ćete morati da konvertujete video

snimak u odgovarajući format kako biste mogli da ga delite. Prikazaće se **Snimak se mora konvertovati za deljenje. Nastaviti?** Izaberite **OK**.

Ukoliko su kontak podaci za primaoca sačuvani u **Kontakti**, a dati kontakt ima više SIP adresa ili brojeva telefona sa pozivnim brojem države, izaberite željenu adresu ili broj. Ako za primaoca ne postoji SIM adresa ili telefonski broj, unesite ručno SIP adresu i telefonski broj sa pozivnim brojem države, pa zatim izaberite **OK** da biste mu poslali pozivnicu.

- 3 Deljenje počinje automatski kada primalac prihvati poziv.
- 4 Izaberite **Pauza** da biste privremeno prekinuli sesiju deljenja. Izaberite **Nastavi** da biste nastavili prekinutu sesiju deljenja. Da biste video snimak premotali brzo unapred ili unazad, pritisnite ili . Da biste snimak reprodukovali ponovo, izaberite **Pusti**.
- 5 Da biste završili sesiju deljenja, izaberite **Stop**. Da biste prekinuli govorni poziv, pritisnite taster „završi“. Deljenje videa se prekida i kada se prekine aktivni govorni poziv.

Da biste sačuvali živi video koji ste delili, izaberite **Sačuvaj**, pa potvrdite upit **Sačuvati deljeni video snimak?**. Deljeni video se memoriše u folder **Slike i video** u **Galeriji**.

Ako u toku deljenja video snimka pristupite nekoj drugoj aplikaciji, deljenje se privremeno zaustavlja. Da biste se vratili u prikaz deljenja videa i nastavili sa deljenjem,

u dopunjenom pasivnom režimu (aktivnoj pripravnosti) izaberite **Opcije > Nastavi**. Pogledajte „Dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost)“, str. 106.

Prihvatite pozivnicu

Kada Vam neko pošalje pozivnicu za deljenje, pojavljuje se pozivna poruka sa imenom ili SIP adresom pošiljaoca. Ako Vaš uređaj nije podešen na **Bez zvona**, pozivnice kada primite pozivnicu.

Ako Vam neko pošalje pozivnicu za deljenje, a Vi niste u dometu UMTS mreže, nećete znati da ste primili pozivnicu.

Kada primite pozivnicu, izaberite jednu od sledećih opcija:

Prihvati – da biste aktivirali sesiju deljenja.

Odbaci – da biste odbacili pozivnicu. Primalac će dobiti poruku da ste odbili pozivnicu. Takođe, možete da pritisnete taster „završi“ da biste odbili sesiju deljenja i prekinuli govorni poziv.

Kada primete video snimak, da biste isključili ton snimka, pritisnite **Isključi zvuk**.

Da biste završili deljenje videa, izaberite **Stop**. Deljenje videa se prekida i kada se prekine aktivni govorni poziv.

Odgovorite na poziv ili ga odbacite

Da biste odgovorili na poziv, pritisnite taster „pozovi“ ili otvorite klizni preklopnik.

Da biste isključili zvono kada primite poziv, izaberite **Tišina**.

Ako ne želite da odgovorite na poziv, pritisnite taster „završi“. Ako ste aktivirali funkciju **Preusmerenje poz.** > **Ako je zauzeto** da preusmerava pozive, odbijanje dolaznog poziva ga istovremeno i preusmerava. Vidite „Preusmeravanje poziva“, str. 126.

Kada izaberete **Odbaci** da biste odbili dolazni poziv, možete poslati tekstualnu poruku kako biste informisali pozivaoca da ne možete odgovoriti na poziv. Izaberite **Opcije > Pošalji tek. poruku**. Ako želite da podesite ovu opciju i napišete standardnu tekstualnu poruku, vidite „Poziv“, str. 125.

Odgovorite na video poziv ili ga odbacite

Kada primite neki video poziv, prikazuje se .

Pritisnite taster „pozovi“ da biste odgovorili na video poziv. Prikazaće se **Dopustiti slanje video slike pozivaocu?**.

Da biste započeli sa slanjem žive video slike, izaberite **Da**.

Ako ne aktivirate video poziv, slanje videa se ne aktivira, i čujete samo glas pozivaoca. Umesto video slike se prikazuje sivi ekran.

Da biste ovaj sivi ekran zamenili nekom statičnom slikom snimljenom kamerom svog uređaja, vidite „Poziv“, Slika u video pozivu, str. 125.

Da biste prekinuli video poziv, pritisnite taster „završi“.

Poziv na čekanju

U toku poziva možete da odgovorite na drugi poziv ako ste aktivirali **Poziv na čekanju** u **Alatke > Podešav. > Telefon > Poziv > Poziv na čekanju** (mrežni servis).

Da biste odgovorili na poziv na čekanju, pritisnite taster „pozovi“. Prvi poziv se stavlja na čekanje.

Za prelazak sa jedne veze na drugu, izaberite **Prebaci**. Da biste povezali neki dolazni ili poziv na čekanju sa aktivnim pozivom, a da se sami isključite iz veze, izaberite **Opcije > Spoj**. Da biste prekinuli aktivni poziv, pritisnite taster „završi“. Da biste završili oba poziva, izaberite **Opcije > Završi sve pozive**.

Dnevnik

Da biste videli telefonske brojeve propuštenih, primljenih i upućenih poziva, pritisnite i izaberite **Alatke > Dnevnik > Prethodni**. Uređaj će registrovati propuštene i primljene pozive samo ako Vaša mreža podržava

ove funkcije, ako je uređaj uključen i ako se nalazi unutar zone pokrivanja mreže.

Da biste obrisali listu svih prethodnih poziva, u glavnom prikazu prethodnih poziva, izaberite **Opcije > Obriši prethodne**. Da biste obrisali jednu od lista, otvorite željenu listu pa izaberite **Opcije > Obriši listu**.

Da biste obrisali neku stavku, otvorite odgovarajuću listu, dodite do nje pa pritisnite .

Trajanje poziva

Da biste videli približna trajanja dolaznih i odlaznih poziva, pritisnite i izaberite **Alatke > Dnevnik > Trajanje poz.**

 Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od funkcionalnih mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, i tako dalje.

Da biste obrisali merače trajanja poziva, izaberite **Opcije > Poništi merače**. Za ovo Vam je potrebna šifra blokade. Vidite „Telefon i SIM kartica“, str. 121.

Paketni prenos

Da biste videli količinu poslatih i primljenih podataka u toku pakadne razmene podataka, pritisnite , i izaberite **Alatke > Dnevnik > Paketni prenos**.

Na primer, možda za svoje veze za paketni prenos podataka plaćate na osnovu količine poslatih i primljenih podataka.

Prikaz svih komunikacionih događaja

Ikonice u Dnevnik su sledeće:

Dolazni

Odlazni

Propušteni komunikacioni događaji.

Da biste videli sve govorne pozive, tekstualne poruke i veze za prenos podataka registrovane u uređaju, pritisnite , izaberite **Alatke > Dnevnik**, pa pritisnite da otvorite opšti dnevnik.

Podstavke, kao što su tekstualne poruke poslate u više delova i veze za prenos paketa podataka, upisuju se kao jedna komunikacijska stavka, događaj. Povezivanja na Vaše poštansko sandučće, centar za razmenu multimedijalnih poruka ili na Web strane se prikazuju kao veze sa paketnim prenosom podataka.

Da biste neki nepoznati broj iz Dnevnik dodali u svoje kontakte, izaberite **Opcije > Sačuvaj u Kontakte**.

Da biste filtrirali dnevnik, izaberite **Opcije > Razdvoji**, pa zatim i neki filter.

Da biste trajno obrisali kompletan sadržaj dnevnika, listu prethodnih poziva i izveštaje o dostavi poruka, izaberite **Opcije > Obriši dnevnik**. Izaberite **Da da to potvrdite**. Da iz dnevnika obrišete pojedinačnu stavku, pritisnite .

Da biste postavili trajanje dnevnika, izaberite **Opcije > Podešavanja > Trajanje dnevnika**.

Ako izaberete **Bez dnevnika**, kompletan sadržaj dnevnika, lista prethodnih poziva i izveštaji o dostavi poruka, trajno se brišu.

 Savet! U detaljnom prikazu možete da kopirate broj telefona u klipbord, a zatim da ga nalepите u, na primer, tekstualnu poruku. Izaberite **Opcije > Kopiraj broj**.

Da biste u brojaču paketnih podataka videli koliko je podataka preneto i koliko su određeni prenosi podataka trajali, dođite do neke dolazne ili odlazne komunikacije koja je označena sa **Pak.**, a zatim izaberite **Opcije > Vidi detalje**.

Podešavanja

Da biste promenili podešavanja, pritisnite pa izaberite **Alatke > Podešav..** Dodite do **Opšte, Telefon, Veza ili Aplikacije**, pa pritisnite . Dodite do parametra ili grupe parametara koje želite da promenite, pa pritisnite .

Neka podešavanja su možda već postavljena od strane Vašeg provajdera servisa, pa možda nećete moći da ih menjate.

Opšte

Da biste izmenili opšta podešavanja vašeg uređaja ili vratili prvobitna primarna (podrazumevana) podešavanja uređaja, pritisnite i izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija, Datum i vreme, Rad sa preklap., Usnuli režim, Proširenje, Bezbednost, Fabrička podeš., Navi točkić ili Pozicioniranje.**

U vezi **Datum i vreme**, vidite „Sat“, str. 87

Personalizacija

Pritisnite i izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija > Ekran** da biste podesili osvetljaj ekrana, izabrali font i veličinu ikone, podesili vremensko ograničenje uštede energije, izabrali ekran za dobrodošlicu i izabrali vremensko ograničenje svetla u pozadini.

Da biste vršili izmene podešavanja ekrana, režima pripravnosti i opštih funkcionalnih mogućnosti svog uređaja, pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Personalizacija.**

Tonovi Vam omogućava da izmenite tonske odzive kalendara, sata i trenutno aktivnog profila.

Teme otvara aplikaciju **Teme**. Vidite „Promenite izgled svog uređaja“, str. 105.

Glas. komande otvara podešavanja aplikacije **Gl. komande**. Vidite „Glasovne komande“, str. 74.

Ekran

Osvetljaj – Pritisnite ili da biste podesili osvetljenost ekrana.

Veličina znakova – Podesite veličinu teksta i ikonica na ekranu.

Ušteda enegije posle – Izaberite vremenski period posle kojeg se aktivira ušteda energije.

Dobrodošlica ili logo – Dobrodošlica ili logotip se kratko pojavljuju pri svakom uključivanju uređaja. Izaberite **Primarni** da se koristi podrazumevana slika, **Tekst** da biste napisali tekst dobrodošlice ili **Slika** da biste izabrali neku sliku iz **Galerija**.

Trajanje osvetljenja – Izaberite vreme posle kojeg se pozadinsko osvetljenje ekrana isključuje.

Pasivni režim

Dop. pasivni – Koristite prečice za aplikacije u pasivnom režimu (režimu pripravnosti). Vidite „Dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost)“, str. 106.

Apl. dop. pas. režima – Izaberite prečice za aplikacije koje će se pojavljivati u dopunjenom pasivnom režimu (aktivnoj pripravnosti). Ovo podešavanje je dostupno samo ako je **Dop. pasivni** uključen.

Prečice > Levi selekcion taster i Desni selekcion taster – Dodelite neku prečicu selekcionim tasterima u pasivnom režimu.

Možete dodeliti i prečice sa tastature koje će se odnositi na različite pokrete navigatora. Prečice navigatora nisu na raspolaganju ako je aktiviran dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost).

Logo operatora – Ovo podešavanje se prikazuje samo ako ste prethodno primili i sačuvali logotip operatora komunikacione mreže. Izaberite **Isključeno** ako ne želite da se logotip prikazuje na ekranu.

Jezik

Jezik telefona – Promena jezika za prikaz ekranskih tekstova (korisničkog interfejsa) u Vašem uređaju utiče i na format datuma i vremena, kao i na separatore (na primer,

u računanjima). **Automatski**; jezik se bira automatski na osnovu podataka na SIM kartici. Nakon što promenite jezik za ekranske tekstove, korisnički interfejs, uređaj se restartuje.

Promena podešavanja za Jezik telefona ili za Jezik pisanja se odražava na sve aplikacije u Vašem uređaju i važi sve do njihovih narednih promena.

Jezik pisanja – Ova promena jezika utiče na to koji će znaci i specijalni znaci (dijakritici) biti na raspolaganju za pisanje teksta i koji će se rečnik koristiti pri intuitivnom načinu unosa teksta.

Intuitivni unos teksta – Postavite intuitivni način unosa teksta na **Uključeno** ili **Isključeno** za sve editore u svom uređaju. Rečnik intuitivnog unosa teksta nije na raspolaganju za sve jezike.

Rukovanje kliznim preklopnikom

Otvaranje kliznog prekl. – Da biste odabrali da li se na dolazne pozive može odgovoriti otvaranjem preklopnika, izaberite **Odgovor na dol. poziv** ili **Bez odgov. na poziv**.

Zatvaranje kliznog prekl. – Da biste izabrali da li se aktivni poziv može završiti zatvaranjem preklopnika, izaberite **Završi aktivni poziv** ili **Nastavi aktivni poziv**.

Aktiviranje blokiranja – Da biste izabrali da li se numerička tastatura zaključava zatvaranjem preklopnika,

izaberite **Uključeno pri zatvar.** ili **Isključeno pri zatvar.**. Da bi se svaki put kada zatvarate preklopnik od vas tražila potvrda, izaberite **Uvek pitaj**.

Režim spavanja

Izaberite **Isključeno** da biste onemogućili režim spavanja za LED uštede energije.

Proširenje

Podešav. proširenja

U vezi indikatora proširenja (dodate opreme), vidite „Osnovni indikatori“, str. 15.

Podešavanja koja su na raspolaganju zavise od tipa proširenja. Izaberite neko proširenje, pa zatim nešto od sledećeg:

Primarni profil – Podesite profil koji će se automatski aktivirati kada na uređaj priključite određeno kompatibilno proširenje. Vidite „Profili – podešavanje tonova“, str. 103.

Automatski odgovor – Podesite ako želite da uređaj automatski odgovara na dolazni poziv posle 5 sekundi. Ako je za tip zvona izabrano **Jedan pisak** ili **Bez zvona**, opcija automatskog odgovaranja na poziv se deaktivira.

Svetla – Izaberite da li svetla ostaju uključena ili se gase posle isteka određenog vremenskog perioda. Ovo podešavanje nije na raspolaganju za sva proširenja.

Ako koristite **Adapt. za gluvoneme** ili **Adapter za slušni ap.**, morate ih aktivirati u svom uređaju. Da biste aktivirali **Adapt. za gluvoneme**, izaberite **Adapt. za gluvoneme > Koristi tekst. tel. > Da**. Da biste aktivirali **adapter za slušni aparat**, izaberite **Adapter za slušni ap. > Koristi ad. za slušni ap. > Da**.

Bezbednost

Da biste izvršili izmene podešavanja bezbednosti i zaštite, pritisnite , pa izaberite **Alatke > Podešav. > Opšte > Bezbednost > Telefon i SIM kartica, Rad sa sertifikatima, or Zaštitni modul**.

Telefon i SIM kartica

PIN kod zahtev – Kada je aktiviran, njegovo unošenje se zahteva pri svakom uključivanju uređaja. Deaktiviranje PIN kôd zahteva nije dopušteno kod nekih SIM kartica.

PIN kod, PIN2 kod i Šifra blokade – Možete da promenite šifru blokade, PIN kod i PIN2 kod. Ovi kodovi mogu da sadrže samo cifre od **0** do **9**. Ako zaboravite bilo koju od ovih šifara, kodova, obratite se svom provajderu servisa. Vidite „Terminološki rečnik PIN koda i šifre blokade“, str. 122.

Izbegavajte korišćenje pristupnih kodova koji su slični brojevima službe za pomoć, kako biste sprečili njihovo nenamerno biranje.

Vreme do aut. zaklj. tas. – Izaberite da li će se tastatura zaključavati posle određenog vremenskog perioda nekorišćenja uređaja.

 Savet! Da biste ručno zaključali ili otključali tastaturu, povucite prekidač za zaključavanje.

Vreme do autoblok. tel. – Da biste sprečili neovlašćeno korišćenje uređaja, možete da definišete vreme do autoblokade, tj. vremenski period posle kojeg se uređaj automatski zaključava. Zaključani uređaj se ne može koristiti sve dok se ne unese ispravna šifra blokade. Da biste isključili vreme autoblokade, izaberite **Isključeno**.

Vidite „Terminološki rečnik PIN koda i šifre blokade“, str. 122.

Kada je uređaj zaključan, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

 Savet! Da biste ručno blokirali uređaj, pritisnite . Otvara se lista komandi. Izaberite **Blokiraj telefon**.

Zaklj. kod prom. SIM kart. – Možete podesiti svoj uređaj da zahteva šifru blokade kada se ubaci nova, nepoznata SIM kartica. Uređaj pravi listu SIM kartica koje se prepoznaju kao vlasnikove kartice.

Zatvorena grupa kor. – Možete da definišete grupu osoba koje Vi možete zvati i koje mogu zvati Vas (mrežni servis).

Kada su pozivi ograničeni na zatvorene grupe korisnika, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Potvrda SIM servisa – Možete da podesite uređaj tako da prikazuje poruku o potvrdi prilikom korišćenja servisa SIM kartice (mrežni servis).

Terminološki rečnik PIN koda i šifre blokade

Ako zaboravite bilo koju od ovih šifara, kodova, obratite se svom provajderu servisa.

Personal identification number (Lični identifikacioni broj), PIN kod – Ovaj kod štiti Vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN kod (4 do 8 cifara) se obično isporučuje sa SIM karticom. Nakon tri uzastopna pogrešna unosa PIN koda, on se blokira i za deblokadu Vam je potreban PUK kod.

UPIN kod – Ovaj kod se isporučuje sa USIM karticom. USIM kartica je naprednija verzija SIM kartice i podržavaju je UMTS mobilni telefoni.

PIN 2 kod – Ovaj kod (4 do 8 cifara) se isporučuje uz neke SIM kartice, i neophodan je za pristup određenim funkcijama Vašeg uređaja.

Šifra blokade (poznata i pod imenom sigurnosna šifra) – Ova šifra (5 cifara) može da se koristi za blokiranje uređaja u cilju sprečavanja neovlašćenog pristupa. Fabrički podešena šifra blokade je **12345**. Promenite šifru blokade kako biste sprečili neovlašćeno korišćenje svog uređaja. Novu šifru čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, dalje od svog uređaja. Ako zaboravite bilo koju ovu šifru, obratite se svom provajderu servisa.

PUK i PUK 2 kodovi (lične šifre za deblokadu) – Ovi kodovi (8 cifara) su neophodni za promenu blokiranog PIN, odnosno PIN2 koda. Ako ove kodove niste dobili sa SIM karticom, obratite se provajderu servisa mreže čiju karticu imate u uređaju.

UPUK kod – Ovaj kod (8 cifara) je neophodan za promenu blokiranog UPIN koda. Ako ovaj kod niste dobili sa USIM karticom, obratite se provajderu servisa mreže čiju USIM karticu imate u uređaju.

Rad sa sertifikatima

Digitalni sertifikati nisu garancija zaštite; oni služe samo da potvrde poreklo softvera.

U glavnom prikazu za rad sa sertifikatima možete videti listu sertifikata ovlastilaca koji su memorisani u Vašem uređaju. Pritisnite da biste videli listu ličnih sertifikata, ako postoje.

Digitalne sertifikate treba koristiti kada želite da se povežete na onlajn bankarske ili druge sajtove, ili na udaljeni server radi obavljanja radnji koje podrazumevaju prenos poverljivih podataka. Njih treba koristiti i kada želite da umanjite rizik od virusa i drugog opasnog softvera, kao i da se uverite u autentičnost softvera kada ga preuzimate i instalirate.

Važno: Mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instaliranja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (upravljač sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita. Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se prikaže upozorenje „Sertifikat je istekao“ ili „Sertifikat još ne važi“, mada bi trebalo da je važeći, proverite da li su u uređaju postavljeni tačan datum i tačno vreme.

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Pregled detalja sertifikata – proverite autentičnost

U autentičnost nekog servera možete biti sigurni samo kada su „potpis“ i period važenja serverskog sertifikata provereni.

Na ekranu uređaja će se prikazati obaveštenje ako identitet servera ili mrežnog prolaza nije autentičan ili ako ne posedujete ispravan sigurnosni sertifikat u svom uređaju.

Da biste proverili detalje sertifikata, dođite do nekog sertifikata i izaberite **Opcije > Detalji sertifikata**.

Kada otvorite detalje sertifikata, proverava se valjanost sertifikata i može se pojaviti jedno od narednih obaveštenja:

- **Sertifikat nije prihvaćen** – Niste podesili nijednu aplikaciju da koristi (prihvata) dati sertifikat. Vidite „Promena podešavanja prihvatanja“, str. 124.
- **Sertifikat istekao** – Period važenja datog sertifikata je istekao.
- **Sertifikat još uvek ne važi** – Period važenja datog sertifikata još nije započeo.
- **Sertifikat oštećen** – Sertifikat se ne može koristiti. Obratite se izdavaocu sertifikata.

Promena podešavanja prihvatanja

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Dodite do željenog profila, pa zatim izaberite **Opcije > Podeš. prihvatanja**. Zavisno od sertifikata, prikazuje se lista aplikacija koje mogu da koriste odabrani sertifikat. Na primer:

- **Symbian instalacija: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo novog softvera za operativni sistem Symbian.
- **Internet: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje servere.
- **Instaliranje aplikac.: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo nove Java aplikacije.

Izaberite **Opcije > Promeni** da biste promenili vrednost.

Zaštitni modul

Da biste videli ili izvršili izmene zaštitnog modula (ako je na raspolaganju), u **Zaštitni modul** dodite do njega, pa pritisnite navigator. Da biste videli detaljne informacije o zaštitnom modulu, dodite do njega, pa zatim izaberite **Opcije > Detalji zaštite**.

Fabrička podešavanja

Da biste neke vrednosti vratili na prvobitne, izaberite **Fabrička podeš.** Za to Vam je potrebna šifra blokade. Vidite „Telefon i SIM kartica“, str. 121. Po resetovanju, uređaju će možda trebati nešto duže da se uključi. Ovo nema uticaja na dokumenta i datoteke.

Navigator

Izaberite **Uključeno** da biste izveli određene radnje (na primer, pretraživali liste u nekim aplikacijama) klizanjem prstom po obodu navigatora.

Pozicioniranje

Metod pozicioniranja – Izaberite metod pozicioniranja koji će se koristiti za utvrđivanje lokacije Vašeg uređaja: **Bluetooth GPS** da se koristi kompatibilni eksterni GPS prijemnik sa podrškom za Bluetooth povezivanje, ili **Zavisno od mreže** da se koriste podaci celularne

komunikacione mreže (mrežni servis). Podatke o lokaciji mogu da koriste kompatibilne aplikacije u Vašem uređaju.

Server pozicioniranja – Izaberite pristupnu tačku i server za pozicioniranje za sigurno pozicioniranje. Server za pozicioniranje može da bude unapred definisan od strane vašeg provajdera servisa i može se dogoditi da ne možete da izmenite to podešavanje.

Telefon

Da biste izvršili izmene podešavanja vezanih za upućivanje i primanje poziva, pritisnite , pa izaberite **Alatke > Podešav. > Telefon > Poziv, Preus. poziva, Zabrana poziva ili Mreža**.

Poziv

Slanje svog broja – Možete izabrati da se broj Vašeg telefona prikazuje (**Da**) ili ne prikazuje (**Ne**) osobi koju pozivate, ili ovo podešavanje može da postavi provajder servisa kada sklapate sporazum o korišćenju (**Određuje mreža**) (mrežni servis).

Pošalji moj ID Int. poz. – Možete podesiti da se Vaš ID za Internet pozive prikazuje (**Da**) ili ne prikazuje (**Ne**) osobi koju pozivate.

Poziv na čekanju – Ako ste aktivirali funkciju poziva na čekanju (mrežni servis), mreža će Vas obavestiti o novom dolaznom pozivu u toku već započetog poziva. Uključite

ovu opciju (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili proverite da li je aktivirana (**Proveri status**).

Inter. poziv na čekanju – Izaberite **Aktivirano** da biste bili obavешteni o novom dolazećem Internet pozivu u toku već započetog poziva.

Upozor. na Int. poziv – Izaberite **Uključeno** da biste bili upozoreni o dolaznom Internet pozivu. Ukoliko izaberete **Isključeno**, nećete biti upozoreni, ali će se pojaviti obavешtenje o propuštenim pozivima.

Podraz. tip poziva – Da biste podesili Internet pozive kao podrazumevani tip kada započnete pozivanje tasterom „pozovi“, izaberite **Internet**. Ukoliko servis Internet telefona nije na raspolaganju, umesto toga će biti započet običan govorni poziv.

Odbaci poziv SMS-om – Izaberite **Da** ako želite da se pozivaocu šalje tekstualna poruka o razlogu neodgovaranja na poziv. Vidite „Odgovorite na poziv ili ga odbacite“, str. 116.

Tekst poruke – Napišite tekst koji će se slati kao tekstualna poruka kada odbacite poziv.

Slika u video pozivu – Ako se u toku video poziva ne šalje živi video, možete da izaberete da se umesto toga prikazuje neka statična slika.

Auto. pon. biranje – Izaberite **Uključeno** i Vaš uređaj će posle neuspelog biranja pokušavati još najviše 10 puta da uspostavi vezu. Da biste prekinuli automatsko ponavljanje biranja, pritisnite taster „završi“.

Prikaži trajanje poziva – Aktivirajte ovu opciju ako želite da se u toku poziva prikazuje njegova dužina.

Statistika poziva – Aktivirajte ovo podešavanje ako želite da se posle poziva nakratko pojavi trajanje poziva.

Brzo biranje – Izaberite **Uključeno** i brojeve telefona dodeljene tasterima za brzo biranje (**2 – 9**) možete pozivati pritiskom i držanjem odgovarajućeg numeričkog tastera. Vidite i „Brzo biranje telefonskog broja“, str. 111.

Odgovor svakim tast. – Izaberite **Uključeno** pa ćete na dolazne pozive moći da odgovarate kratkim pritiskom na bilo koji taster, osim na levi selekcionni taster, desni selekcionni taster, taster „napajanje“ i taster „završi“.

Aktivna linija – Ovo podešavanje (mrežni servis) se prikazuje samo ako SIM kartica podržava dva pretplatnička broja, odnosno dve telefonske linije. Izaberite koju telefonsku liniju želite da koristite za upućivanje poziva i slanje tekstualnih poruka. Bez obzira na odabranu liniju, dolazne pozive ćete moći da preuzimate na obe linije. Ako izaberete **Linija 2**, a niste pretplaćeni na ovaj mrežni servis, nećete moći da upućujete pozive. Kada je izabrana linija 2, u pasivnom režimu (pripravnosti) se prikazuje **2**.

 Savet! Za prelazak sa jedne linije na drugu, pritisnite i držite **#** u pasivnom režimu (pripravnosti).

Promena linije – Da biste sprečili mogućnost promene linije (mrežni servis), izaberite **Onemogućići**, ako to podržava Vaša SIM kartica. Za promenu ovog podešavanja Vam je potrebna PIN2 šifra.

Preusmeravanje poziva

Preus. poziva Vam omogućava da preusmerite dolazne pozive na svoju govornu poštu ili na neki drugi broj telefona. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu servisa.

Izaberite koje vrste poziva želite da preusmerite, kao i vrstu preusmeravanja. Da biste preusmerili govorne pozive kada je Vaš broj zauzet ili kada odbacite dolazni poziv, izaberite **Ako je zauzeto**. Uključite ovu opciju (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**) ili proverite da li je aktivirana (**Proveri status**).

Istovremeno može biti aktivirano više opcija preusmerenja poziva. Kada su svi pozivi preusmereni, u pasivnom režimu (pripravnosti) se prikazuje .

Zabrana poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

Zabrana poziva

Zabrana poziva (mrežni servis) Vam omogućava da ograničite upućivanje i primanje poziva Vašim uređajem. Da biste promenili ova podešavanja, neophodna Vam je šifra zabrane poziva koju dobijate od svog provajdera servisa.

Izaberite željenu opciju zabrane poziva, pa je uključite (**Aktiviraj**), isključite (**Poništi**) ili proverite da li je opcija aktivna (**Proveri status**). **Zabrana poziva** utiče na sve pozive, uključujući i data pozive.

Zabrana poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

Kada su pozivi zabranjeni, pozivanje određenih zvaničnih brojeva službe pomoći može biti moguće.

Mreža

Vaš uređaj može automatski da pređe iz GSM u UMTS mrežu i obrnuto. GSM mreža je u pasivnom režimu (pripravnosti) označena sa . UMTS mreža je označena sa **3G**.

Mrežni režim (prikazuje se samo ako ga podržava provajder telekomunikacione mreže) – Izaberite mrežu koja će se koristiti. Ako izaberete **Duo režim**, uređaj će automatski birati GSM ili UMTS mrežu zavisno od parametara mreže i sporazuma o romingu između provajdera telekomunikacione mreže. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Izbor operatora – Izaberite **Automatski** da biste podesili svoj uređaj da traži i izabere neku od raspoloživih mreža, ili izaberite **Ručno** da biste ručno birali mrežu iz liste mreža. Ako se veza sa ručno izabranom mrežom prekine, uređaj će upozoriti tonskim alarmom greške i tražiti da ponovo izaberete mrežu. Izabrana mreža mora da ima sporazum o romingu sa Vašom matičnom celularnom mrežom.

 Terminološki rečnik: Roming sporazum je sporazum između dva ili više provajdera komunikacione mreže kojim se omogućava korisnicima jednog provajdera korišćenje usluga ostalih provajdera.

Prikaz inf. o ćeliji – Izaberite **Uključeno** da biste podesili svoj uređaj tako da Vas obaveštava kada se koristi u celularnoj mreži koja se bazira na MCN (mikrocelularna mreža) tehnologiji i da biste aktivirali prijem info poruka.

Veza

Da biste izvršili izmene pristupne tačke i drugih podešavanja mreže, pritisnite , a zatim izaberite **Alatke > Podešav. > Veza > Bluetooth, USB, Pristupne tačke, Paketni podaci, Bežični LAN, Data poziv, SIP podešavanja, Podešavanja Internet telefona, Konfiguracije ili APN kontrola**.

U vezi podešavanja USB-a, vidite „USB“, str. 81.

Za podešavanja Bluetooth povezivanja vidite „Bluetooth povezivanje“, „Podešavanja“, str. 78.

Data veze i pristupne tačke

Vaš uređaj podržava veze sa paketnim prenosom podataka (mrežni servis), kao što je GPRS u GSM mrežama. Kada uređaj koristite u GSM i UMTS mrežama, u istom trenutku može biti aktivno više veza za prenos podataka i pristupne tačke mogu da dele data vezu. U UMTS mreži, veza za prenos podataka ostaje aktivne u toku govornih poziva.

Takođe, možete da koristite i bežične LAN veze. Vidite „Bežična LAN mreža“, str. 75. U jednom momentu može biti aktivna samo jedna veza u jednoj bežičnoj LAN računarskoj mreži, ali istu Internet pristupnu tačku može da koristi više aplikacija.

Da bi se ostvarila veza za prenos podataka (data veza), neophodna je neka pristupna tačka. Možete da definišete različite pristupne tačke, kao što su:

- MMS pristupna tačka za slanje i prijem multimedijalnih poruka
- Internet pristupna tačka (IAP) za slanje i prijem e-mail poruka i povezivanje na Internet

Proverite kod provajdera servisa koji Vam je tip pristupne tačke potreban za servis kojem želite da pristupite. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge za prenos podataka, obratite se svom provajderu servisa.

Pristupne tačke

Podešavanja pristupne tačke možete da primite i od provajdera servisa u formi poruke. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 39. Neke ili možda čak i sve pristupne tačke mogu već biti konfigurisane u Vašem uređaju od strane provajdera servisa, pa je moguće da nećete moći da ih menjate, kreirate, vršite njihove izmene ili da ih brišete. označava zaštićenu pristupnu tačku.

 označava pristupnu tačku za paketni prenos podataka, a označava pristupnu tačku bežične LAN mreže.

 Savet! Internet pristupnu tačku u bežičnoj LAN mreži možete da kreirate koristeći WLAN čarobnjak. Vidite „WLAN čarobnjak“, str. 76.

Da biste kreirali novu pristupnu tačku, izaberite **Opcije > Nova pristupna tačka**.

Da biste izvršili izmene neke pristupne tačke, izaberite **Opcije > Izmeni**. Pridržavajte se instrukcija svog provajdera servisa.

Ime konekcije – Unesite neko opisno ime za vezu.

Nosilac podataka – Izaberite tip veze za prenos podataka.

Zavisno od odabranog tipa data veze, na raspolaganju će biti određeni parametri. Popunite sva polja označena kao **Mora biti definis.** ili označena crvenom zvezdicom. Ostala polja mogu ostati prazna, osim ako Vaš provajder servisa ne zahteva suprotno.

Da biste mogli koristiti vezu za prenos podataka, Vaš provajder servisa mora da podržava taj servis i da ga eventualno aktivira za Vašu SIM karticu.

Pristupne tačke za paketni prenos podataka

Pridržavajte se instrukcija svog provajdera servisa.

Ime pristupne tačke – Ime pristupne tačke dobijate od svog provajdera servisa.

Korisničko ime – Korisničko ime je potrebno za uspostavljanje veze za prenos podataka i obično ga dobijate od provajdera servisa.

Traži lozinku – Ako svaki put kada se prijavljujete na server morate da unosite lozinku, ili ako ne želite da čuvate lozinku u svom uređaju, izaberite **Da**.

Lozinka – Lozinka je potrebna za uspostavljanje veze za prenos podataka i obično je dobijate od provajdera servisa.

Autentikacija – Izaberite **Normalna** ili **Bezbedna**.

Početna strana – Zavisno od toga koju pristupnu tačku podešavate, upišite ili Web adresu ili adresu centra za razmenu multimedijalnih poruka.

Izaberite **Opcije > Napredna podešav.** da biste promenili sledeća podešavanja:

Tip mreže – Izaberite koji će se Internet protokol koristiti: **IPv4** ili **IPv6**. Ostala podešavanja zavise od tipa izabrane mreže.

IP adresa telefona (samo za **IPv4**) – Unesite IP adresu svog uređaja.

DNS adresa – U **Adr. primarnog DNS-a** unesite IP adresu primarnog DNS servera. U **Adresa sekun. DNS-a** unesite IP adresu sekundarnog DNS servera. Za ispravne adrese obratite se svom provajderu Internet servisa.

Adresa proksi ser. – Unesite adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. – Unesite broj porta za proksi server.

WLAN pristupne tačke

Pridržavajte se instrukcija provajdera servisa bežične LAN mreže.

Ime WLAN mreže – Izaberite **Unesi ručno** ili **Traži imena mreže**. Ako izaberete neku postojeću mrežu, **Režim WLAN mreže** i **Režim zaštite WLAN-a** se definišu na osnovu podešavanja uređaja (hardverske) pristupne tačke.

Status mreže – Definiše da li je ciljna mreža skrivena ili ne.

Režim WLAN mreže – Izaberite **Adhok** da biste kreirali adhok mrežu u kojoj uređaji direktno šalju i primaju podatke; hardverska WLAN pristupna tačka nije potrebna. U adhok mrežama, svi uređaji moraju da koriste isto **Ime WLAN mreže**.

Režim zaštite WLAN-a – Izaberite koji tip enkripcije se koristi: **WEP, 802.1x** (ne za sve adhok mreže) ili **WPA/WPA2**. Ako izaberete opciju **Otvorena mreža**, neće se koristiti nikakva kriptna zaštita. **WEP, 802.1x**, i **WPA** funkcije se mogu koristiti jedino ako ih mreža podržava.

Podeš. WLAN zaštite – Unesite podešavanja za izabrani režim zaštite:

Podešavanja zaštite za **WEP**:

- **Aktivni WEP ključ** – Izaberite broj WEP ključa. Možete da kreirate do četiri WEP ključa. Ista podešavanja moraju biti postavljena i u hardverskoj WLAN pristupnoj tački.

- **Tip autentikacije** – Izaberite **Otvorena** ili **Deljena** za tip autentikacije (potvrđivanja autentičnosti) Vašeg uređaja i hardverske WLAN pristupne tačke.
- **Podešav. WEP ključa** – Unesite **WEP enkripcija** (dužina ključa), **Format WEP ključa** (ASCII ili Heksadecimalni) i **WEP ključ** (podatke WEP ključa u izabranom formatu).

Podešavanja zaštite za **802.1x** i **WPA/WPA2**:

- **WPA/WPA2** – Izaberite način autentikacije: **EAP** da biste koristili **EAP** (extensible authentication protocol, proširivi autentikacioni protokol), dopunski modul ili **PSK ključ** da biste koristili lozinku. Dovršite odgovarajuća podešavanja:
- **Podešavanja EAP mo.** (samo za **EAP**) – Unesite podešavanja po instrukcijama svog provajdera servisa.
- **PSK ključ** (samo za **PSK ključ**) – Unesite lozinku. Ista lozinka mora biti postavljena i u hardverskoj WLAN pristupnoj tački.
- **Režim samo WPA2** (samo za **WPA/WPA2**) – Izaberite da li se koristi **TKIP** (Temporal Key Integrity Protocol) protokol.

Početna strana – Definišite početnu stranu.

Izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.**, pa zatim nešto od sledećeg:

IPv4 podešavanja: **IP adresa telefona** (IP adresa Vašeg uređaja), **Podmrežna maska** (IP adresa podmrežne maske), **Podraz. mrežni prolaz** (mrežni prolaz, gejtvaj) i **DNS adresa**. Unesite IP adrese primarnog i sekundarnog

DNS servera. Za ispravne adrese se obratite svom provajderu Internet servisa.

IPv6 podešavanja > **DNS adresa** – Izaberite **Automatska**, **Poznati** ili **Definiše korisnik**.

Ad hok kanal (samo za **Adhok**) – Da biste broj kanala (1 do 11) uneli ručno, izaberite **Definiše korisnik**.

Adresa proksi ser. – Unesite adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. – Unesite broj porta za proksi server.

Paketni podaci

Podešavanja paketskog prenosa podataka važe za sve pristupne tačke koje koriste paketni prenos podataka.

Veza za paketni pr. – Ako izaberete **Čim ima signal** i nalazite se u mreži koja podržava paketni prenos podataka, uređaj se prijavljuje na mrežu za paketni prenos podataka. Započinjanje samog korišćenja veze za paketni prenos podataka (recimo, za slanje i prijem e-mail poruka). Ako nema pokrivanja komunikacionom mrežom za paketni prenos podataka, uređaj će povremeno pokušavati da registruje mrežu za paketni prenos podataka. Ako izaberete **Po potrebi**, uređaj će koristiti paketni prenos podataka samo kada startujete neku aplikaciju ili proceduru koja to koristi.

Pristupna tačka – Ime pristupne tačke je potrebno kada želite da svoj uređaj koristite sa računarnom kao modem za paketni prenos podataka.

Bežični LAN

Prikaži dostupn. WLAN – Izaberite da li će se prikazivati kada je na raspolaganju neka bežična LAN mreža.

Traži mreže – Ako je za **Prikaži dostupn. WLAN** postavljeno **Da**, izaberite koliko često će uređaj tražiti (skenirati) raspoložive bežične LAN mreže i shodno tome ažurirati indikator.

Da biste videli napredna podešavanja, izaberite **Opcije > Napredna podešavanja**. Ne preporučuje se vršenje izmena naprednih podešavanja bežične LAN mreže.

Data poziv

Izaberite **Određuje koris.** ili **Neograničeno** da biste definisali vreme posle koga se veze za data pozive automatski zatvaraju ako nema prenosa podataka. Ako izaberete **Neograničeno**, veza ostaje aktivna sve dok je ne raskinete.

SIP podešavanja

SIP (Session Initiation Protocol) podešavanja su neophodna za neke mrežne servise koji koriste SIP protokol, kao što je deljenje videa. Ova podešavanja možete da primite i od svog provajdera servisa u formi specijalne tekstualne poruke. Skupove ovih podešavanja, profile, možete da vidite, brišete i kreirate u **SIP podešavanja**.

Internet telefonija

Da biste kreirali ili uređivali profil za Internet pozive i mogli da upućujete Internet pozive, izaberite **Opcije > Novi profil** ili **Izmeni**. Izaberite **SIP profili** i profil koji želite da koristite za Internet pozive. Internet pozivi nisu mogući bez SIP profila i SIP podešavanja.

Konfiguracije

Podešavanja pouzdanog servera možete da primite i od svog provajdera servisa u formi konfiguracione poruke. Ova podešavanja možete da sačuvate, vidite ili brišete u **Konfiguracije**.

Kontrola imena pristupne tačke

Koristeći servis kontrole imena pristupne tačke možete kontrolisati (ograničavati) veze sa paketnim prenosom podataka i dopuštati da Vaš uređaj koristi samo određene pristupne tačke za paketni prenos podataka.

Ovo podešavanje je na raspolaganju jedino ako Vaša SIM kartica podržava servis kontrole pristupne tačke.

Da biste servis kontrole pristupne tačke uključili ili isključili, ili da biste izmenili dopuštene pristupne tačke, izaberite **Opcije**, pa zatim i odgovarajuću opciju. Za promenu ovih opcija Vam je potrebna PIN2 šifra. Obratite se svom provajderu servisa za ovu šifru.

Aplikacije

Da biste izvršili izmene nekih aplikacija u svom uređaju, pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Podešav. > Aplikacije**. Ova podešavanja su na raspolaganju i u svakoj aplikaciji biranjem opcije podešavanja.

Rešavanje problema: Pitanja i odgovori

Pristupni kodovi

- P:** Koja je moja lozinka za zaključavanje. Kako glase PIN i PUK kodovi?
- O:** Fabrički postavljena šifra blokade je **12345**. Ako zaboravite ili izgubite svoju šifru blokade, obratite se prodavcu. Ako zaboravite ili izgubite PIN ili PUK kod, ili ih uopšte niste dobili, obratite se svom provajderu komunikacione mreže. Za informacije o lozinkama obratite se provajderima čije pristupne tačke koristite, na primer, komercijalnom Internet provajderu (ISP) ili provajderu mrežnog servisa.

Aplikacija ne reaguje

- P:** Kako da zatvorim aplikaciju koja ne reaguje?
- O:** Pritisnite i držite . Zatim dođite do aplikacije i pritisnite da biste je zatvorili.

Bluetooth povezivanje

- P:** Zašto ne mogu da pronađem aparat svog prijatelja?
- O:** Uverite se da su oba uređaja kompatibilna, da je u njima aktivirano Bluetooth povezivanje i da se ne nalaze u „skrivenom” režimu. Uverite se da rastojanje između uređaja ne prelazi 10 metara (33 stope) i između njih nema zidova ili drugih prepreka.
- P:** Zašto ne mogu da raskinem Bluetooth vezu?
- O:** Ako je drugi aparat povezan sa Vašim uređajem, vezu možete da raskinete sa drugog aparata ili tako što ćete deaktivirati Bluetooth vezu. Izaberite **Alatke > Bluetooth > Bluetooth > Isključeno**.

Ekran

- P:** Zašto se na ekranu pojavljuju izbledele ili svetle tačke, ili neke nedostaju kod svakog uključivanja uređaja?
- O:** Ovo je karakteristično za ovu vrstu ekrana. Na nekim ekranima mogu postojati tačkice koje su stalno pobuđene ili stalno nepobuđene. To je normalna pojava, a ne znak neispravnosti.

Kućna mreža (UPnP)

- P:** Zašto drugi uređaj ne može da vidi datoteke u mom uređaju?
- O:** Uverite se da ste konfigurisali podešavanja kućne mreže, da je **Delj. sadržaja** u Vašem uređaju uključeno, kao i da je drugi uređaj UPnP kompatibilan.
- P:** Šta mogu da učinim ako moja veza sa kućnom mrežom prestane da funkcioniše?
- O:** Isključite WLAN vezu na svom kompatibilnom PC računaru i u svom uređaju, pa je ponovo uključite. Ako ovo ne pomogne, restartujte svoj kompatibilni PC računar i svoj uređaj. Ako veza još uvek ne funkcioniše, rekonfigurirajte podešavanja bežične LAN mreže i u kompatibilnom PC računaru i u svom uređaju. Vidite „Bežična LAN mreža”, str. 75 i „Veza”, str. 127.

P: Zašto na svom uređaju ne mogu da vidim svoj kompatibilni PC računar u kućnoj mreži.

O: Ako u svom kompatibilnom PC računaru koristite neku fajervol aplikaciju, uverite se da je u njoj dopušteno da komponenta „Home media server“ koristi eksterne veze (komponentu „Home media server“ možete da ubacite u listu izuzetaka u svojoj fajervol aplikaciji). Proverite u podešavanjima fajervol aplikacije da je dopušten saobraćaj na sledećim portovima: 1900, 49152, 49153 i 49154. Neke hardverske WLAN pristupne tačke u sebi sadrže fajervol aplikaciju. U tim slučajevima, uverite se da fajervol u hardverskoj pristupnoj tački ne blokira saobraćaj na sledećim portovima: 1900, 49152, 49153 i 49154. Uverite se da su WLAN podešavanja identična u Vašem uređaju i na kompatibilnom PC računaru.

Malo memorije

P: Šta mogu da učinim kada ponestane memorije u mom uređaju?

O: Možete redovno da brišete stavke koje ne koristite kako biste izbegli prepunjavanje memorije. Vidite „Malo memorije –oslobodite memoriju“, str. 73. Da biste obrisali kontakt podatke, napomene iz kalendara, brojače vremena i troškova poziva, rezultate igara ili bilo koje druge podatke, idite u odgovarajuću aplikaciju i obrišite ih u njoj. Ako brišete više stavki, i pojavi se jedna od sledećih napomena: **Nedovoljno memorije.** Obrisati neke podatke. ili **Memorija skoro puna.** Obrisati neke podatke u memoriji telefona., pokušajte da stavke brišete jednu po jednu (počev od najmanje).

Da biste videli koje vrste podataka imate i koliko memorije razne grupe podataka zauzimaju, pritisnite pa zatim izaberite **Alatke > Menadžer dat. > Opcije > Detalji o memoriji.**

P: Kako mogu da sačuvam podatke pre nego što ih obrišem?

O: Sačuvajte podatke na jedan od narednih načina:

- Koristeći Nokia Nseries PC Suite, napravite rezervnu kopiju svih podataka na kompatibilnom računaru.
- Pošaljite slike na svoju e-mail adresu, pa ih zatim sačuvajte u svoj računar.
- Pošaljite podatke na kompatibilni uređaj koristeći Bluetooth povezivanje.

Poruke

P: Zašto ne mogu da izaberem neki kontakt?

O: U kontakt kartici ne postoji telefonski broj ili e-mail adresa. Unesite nedostajuće podatke u kontakt karticu u modulu **Kontakti.**

Multimedijalne poruke

P: Napomena **Preuzima se poruka** se pojavljuje na kratko. Šta se dešava?

O: Uređaj pokušava da preuzme multimedijalnu poruku iz centra za razmenu multimedijalnih poruka. Proverite da li su parametri za multimedijalne poruke pravilno postavljeni i uverite se da nema grešaka u brojevima ili adresama. Pritisnite , pa izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > MMS poruka.**

- P:** Kako mogu da raskinem vezu za prenos podataka (data vezu) kada uređaj stalno iznova započinje data vezu?
- O:** Da bi uređaj prestao da uspostavlja vezu, pritisnite i izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > MMS poruka > Preuzimanje MMS po.**, a zatim nešto od sledećeg:
- Ručno** – da bi centar za razmenu multimedijalnih poruka te poruke čuvao za naknadno preuzimanje. Primite obaveštenje da u centru za multimedijalne poruke nova multimedijalna poruka čeka da bude preuzeta.
- Isključeno** – da bi se sve dolazne multimedijalne poruke ignorisale. Posle ove izmene uređaj neće uspostavljati nikakve veze sa mrežom radi multimedijalnih poruka.

Povezivanje sa PC računarom

- P:** Zašto imam problema pri povezivanju uređaja sa PC računarom?
- O:** Proverite da li je paket Nokia Nseries PC Suite instaliran i pokrenut na računaru. Vidite „Uputstvo za korisnika“ za Nokia Nseries PC Suite na DVD-ROM disku. Za dodatne informacije o načinu korišćenja paketa Nokia Nseries PC Suite, vidite funkciju pomoći u paketu Nokia PC Suite ili posetite strane podrške na adresi www.nokia.com.
- P:** Da li mogu svoj uređaj da koristim sa kompatibilnim PC računarom kao faks modem?
- O:** Svoj uređaj ne možete da koristite kao faks modem. Međutim, koristeći opciju preusmeravanja poziva (mrežni servis), dolazne faks pozive možete da preusmerite na neki drugi telefonski broj.

Bežična LAN mreža

- P:** Zašto ne mogu da vidim pristupnu tačku bežične LAN (WLAN) mreže mada sam siguran da se nalazim unutar zone pokrivanja mrežom?
- O:** Moguće je da pristupna tačka WLAN mreže koristi SSID, skriveni identifikator skupa servisa. Mrežama koje koriste SSID (skriveni identifikator skupa servisa) možete da pristupate jedino ako znate ispravan SSID i ako ste kreirali WLAN Internet pristupnu tačku za tu mrežu u svom Nokia uređaju.
- P:** Kako da isključim bežični LAN (WLAN) u svom Nokia uređaju?
- O:** WLAN u Vašem Nokia uređaju će se isključiti kada ne pokušavate da se povežete ili kada niste povezani na neku drugu pristupnu tačku, ili kada ne skenirate (tražite) mreže koje su na raspolaganju. Da biste smanjili utrošak energije, možete postaviti svoj Nokia uređaj da u pozadini ne skenira, ili da rede skenira, mreže koje su na raspolaganju. WLAN se isključuje između tim skeniranja u pozadini.

Da biste promenili podešavanja skeniranja u pozadini:

- 1 Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Podešav. > Veza > Bežični LAN**.
- 2 Promenite opciju za **Prikaži dostupn. WLAN** u **Nikada** da isključite skeniranja u pozadini, ili povećajte vremenski interval skeniranja u **Traži mreže**.
- 3 Da biste sačuvali promene, izaberite **Nazad**.

Kada je za **Traži mreže** postavljeno **Nikada**, ikonica dostupnosti WLAN mreže se ne prikazuje u pasivnom režimu, režimu pripravnosti. Međutim, još uvek možete da ručno skenirate, tražite, WLAN mreže koje su na raspolaganju, kao i da se povezujete na njih kao obično.

Informacije o bateriji

Punjenje i pražnjenje

Vaš uređaj se napaja energijom iz dopunjive baterije. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu postane značajno kraće od normalnog, zamenite bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i puniti ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model uređaja.

Kada se nova, zamenjena, baterija koristi prvi put, ili kada baterija nije bila korišćena duže vreme, eventualno će biti potrebno priključiti punjač, isključiti ga, pa ga ponovo uključiti da bi punjenje baterije počelo.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz uređaja. Ne ostavljajte potpuno napunjenu bateriju povezanu na punjač, pošto prekomerno punjenje može da skрати životni vek baterije. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti.

Ako je baterija potpuno prazna, može proći i nekoliko minuta pre nego što se na ekranu pojavi indikator punjenja i pre nego što se može obaviti bilo kakav telefonski poziv.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, kao što je novčić, spajalica ili pero, napravi direktni kontakt pozitivnog (+)

i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju nosite u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim je ostvaren kontakt.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Pokušajte da bateriju uvek držite na temperaturi od 15°C do 25°C (59°F do 77°F). Uređaj sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksploatacione karakteristike baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru pošto mogu eksplodirati. Baterije mogu da eksplodiraju i ako su oštećene. Baterije odlažite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu reciklirate. Ne odlažite ih kao kućni otpad.

Ne rasklapajte i ne secite baterije. U slučaju da dođe do curenja baterije, ne dopustite da tečnost dođe u kontakt sa kožom ili sa očima. U slučaju takvog curenja, odmah vodom isperite oči ili kožu, ili zatražite medicinsku pomoć.

Smernice za utvrđivanje autentičnosti Nokia baterija

Radi sopstvene bezbednosti uvek koristite originalne Nokia baterije. Da biste se uverili da dobijate originalnu Nokia bateriju, kupite je kod ovlašćenog Nokia distributera i ispitajte hologramsku etiketu na sledeći način:

Uspešno izvršavanje ovih provera nije apsolutna garancija autentičnosti baterije. Ukoliko imate razloga da verujete da Vaša baterija nije autentična originalna Nokia baterija, uzdržite se od njenog korišćenja i odnesite je najbližem ovlašćenom Nokia servisu ili distributeru radi pomoći. Vaš ovlašćeni Nokia servis ili distributer će ispitati autentičnost baterije. Ako se autentičnost ne može potvrditi, vratite bateriju prodavcu.

Utvrđite autentičnost holograma

- 1 Kada gledate hologram na etiketi, iz jednog ugla treba da vidite Nokia simbol dveju ruku koje se spajaju, a iz drugog ugla, logo „Nokia Original Enhancements“.

- 2 Kada iskosite hologram po levoj, desnoj, donjoj i gornjoj strani, treba da vidite 1, 2, 3 odnosno 4 tačke na svakoj odgovarajućoj strani.

Šta ako baterija nije autentična?

Ako ne možete da potvrdite da je Vaša Nokia baterija sa hologramom na nalepnici autentična Nokia baterija, molimo da je ne koristite. Odnosite je u najbliži ovlašćeni Nokia servis ili ovlašćenom Nokia distributeru radi pomoći. Korišćenje baterije koju nije odobrio proizvođač može da bude opasno i da rezultira nezadovoljavajućim radom i oštećenjem uređaja i njegovih proširenja. To može i da učini nevažećim sva odobrenja i garancije koje se odnose na taj uređaj.

Da saznate više o originalnim Nokia baterijama, posetite www.nokia.com/battery.

Čuvanje i održavanje

Vaš uređaj je proizvod vrhunskog dizajna i izrade i njime treba rukovati pažljivo. Sledeći predlozi će Vam pomoći da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Uređaj održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se uređaj pokvasi, izvadite bateriju i ostavite uređaj da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Nemojte upotrebljavati ili držati uređaj na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Nemojte držati uređaj na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Nemojte držati uređaj na mestima sa niskom temperaturom. Kada se uređaj zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da ošteti ploče sa elektronskim kolima.
- Nemojte pokušavati da otvarate uređaj osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Uređaj nemojte ispuštati, tresti ili udarati. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje uređaja nemojte upotrebljavati jake hemikalije, rastvarače za čišćenje ili jake deterdžente.
- Nemojte bojiti uređaj. Boja može da blokira pokretne delove uređaja i da ometa pravilan rad.

- Za čišćenje sočiva, kao što su sočiva kamere, senzora rastojanja i senzora osvetljenja, koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete uređaj i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.
- Punjače koristite u zatvorenom prostoru.
- Uvek pravite rezervne kopije podataka koje želite da zadržite, kao što su kontakti i beleške kalendara.
- Da biste uređaj povremeno resetovali radi optimalnog funkcionisanja, isključite ga i izvadite bateriju.

Ovi predlozi se u istoj meri odnose na ovaj uređaj, bateriju, punjač kao i na sva proširenja. Ako neki uređaj ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

Odstranjivanje

Znak za recikliranje na proizvodu, literaturi ili pakovanju vas podseća da svi električni i elektronski proizvodi, baterije i punjači u Evropskoj uniji moraju biti prikupljeni na odgovarajuću lokaciju na kraju njihovog radnog veka. Nemojte odstranjivati ove proizvode kao neklasifikovani urbani otpad.

Vratite proizvode na lokaciju za prikupljanje da biste sprečili moguće zagađenje okoline ili opasnost po zdravlje ljudi nekontrolisanim odstranjivanjem otpada, kao i da biste promovisali održivo recikliranje materijalnih resursa.

Informacije o prikupljanju možete dobiti od prodavca, lokalnih vlasti, državnog udruženja proizvođača ili od lokalnog Nokia predstavništva. Za više informacija, pogledajte Eco-Declaration (ekološku izjavu) za proizvod ili informacije za određenu državu na adresi www.nokia.com.

Dodatne informacije o bezbednosti

Deca

Vaš uređaj i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

Radno okruženje

Ovaj uređaj zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 2,2 cm (7/8 inča). Kada se za nošenje na telu koristi futrola, kopčica za pojas ili držač, oni ne bi trebalo da sadrže metalne delove i trebalo bi da uređaj održavaju od tela na gore datom rastojanju.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom uređaju je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

Delovi ovog uređaja imaju magnetna svojstva. Ovaj uređaj privlači materijale koji sadrže metal. Ne stavljajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu ovog uređaja pošto se tako mogu izbrisati podaci koji se nalaze na njima.

Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnika, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Savetujte se sa lekarom ili proizvođačem medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj uređaj u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Ugrađeni medicinski uređaji

Proizvođači medicinskih uređaja preporučuju minimalnu razdaljinu od 15,3 centimetra (6 inči) između bežičnog uređaja i ugrađenog medicinskog uređaja, npr. pejsmekera ili ugrađenog defibrilatora, da bi se izbegle potencijalne smetnje kod ugrađenog medicinskog uređaja. Osobe sa takvim uređajima bi trebalo da:

- Uvek drže bežični uređaj na razdaljini od 15,3 centimetara (6 inči) od medicinskog uređaja kada je bežični uređaj uključen.
- Ne nose bežični uređaj u džepu na grudima.
- Drže bežični uređaj na uhu na suprotnoj strani od medicinskog uređaja kako bi se mogućnost stvaranja smetnji svela na minimum.
- Isključite bežični uređaj čim primete da dolazi do smetnji.
- Pročitaju i slede uputstva proizvođača ugrađenog medicinskog uređaja.

Ukoliko imate pitanja o korišćenju bežičnog uređaja sa ugrađenim medicinskim uređajem, savetujte se sa lekarom.

Slušni aparati

Neki digitalni bežični uređaji mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalirane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazдушnim jastukom. Za dodatne informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj uređaj ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instaliranje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj uređaj. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog uređaja u Vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj uređaj, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu

naduvavanja vazdušnog jastuka. Ukoliko je bežična oprema za automobil nepropisno instalirana a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog uređaja u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj uređaj pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj uređaj kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj uređaj na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima. Pridržavajte se ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovnih objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah. Trebalo bi da proverite kod proizvođača vozila na tečni gas (kao što su propan ili butan) kako biste utvrdili da li ovaj uređaj može bezbedno da se koristi u njihovoj blizini.

Hitni pozivi

Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj uređaj, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo da se nikada oslanjate isključivo na bežični uređaj za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Da uputite hitni poziv:

- 1 Uključite uređaj ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna. U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno postavljena u uređaj.
- 2 Pritisnite taster „završi“ potreban broj puta da obrišete sadržaj ekrana i da aktivirate uređaj za telefoniranje.
- 3 Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
- 4 Pritisnite taster „pozovi“.

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite da biste mogli da uputite hitni poziv. Ako je u uređaju aktiviran profil (način rada) „oflajn“ ili „let“, morate ga prvo promeniti čime aktivirate telefonsku funkciju da biste mogli da uputite hitni poziv. Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Kada upućujete hitni poziv, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični uređaj može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

Informacije o sertifikaciji (SAR)

Ovaj mobilni uređaj zadovoljava zahteve koji se odnose na izloženost radio talasima.

Vaš mobilni uređaj je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti radiofrekventnim talasima koje preporučuju međunarodne smernice. Ove smernice je razvila međunarodna naučna organizacija ICNIRP, i one sadrže sigurnosne rezerve namenjene da osiguraju zaštitu svih osoba, bez obzira na njihovu starosnu dob i zdravstveno stanje.

Smernice za izloženost za mobilne uređaje koriste jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim ICNIRP smernicama iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) raspoređeno na 10 grama telesnog tkiva. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa uređajem koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Stvarna SAR vrednost uređaja u radu može da bude znatno ispod ove maksimalne vrednosti pošto je uređaj projektovan tako da koristi samo onoliko snage koliko je potrebno da dospe do mreže. Ta vrednost se menja i ona zavisi od brojnih faktora, kao što je koliko ste udaljeni od mrežne bazne stanice. Najviša SAR vrednost po ICNIRP smernicama za korišćenje ovog uređaja uz uvo iznosi 1,15 W/kg.

Korišćenje pribora i proširenja uređaja može da rezultira različitim SAR vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem i ispitivanjem, kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Dodatne informacije u vezi SAR su date u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.

Indeks

A

- Adobe reader 101
- alatka „Memorijska kartica“ 73
- aplikacija dobro došli 13
- aplikacija za pomoć 12
- aplikacije
 - instaliranje 88
 - Java 88
 - uklanjanje 90
- audio snimci 47
- ažuriranje softvera 82
- ažurne verzije softvera 19, 82

B

- baterije
 - predviđeno za upotrebu 10
 - produžavanje veka 18
 - punjenje 137
 - utvrđivanje autentičnosti 138
- beleške 88
- bezbednost
 - odatne informacije 141
 - hitni pozivi 143
 - smernice 8

bežični LAN 75

- bezbednost 83
- čarobnjak 76
- kreiranje IAP 77, 81
- podešavanja 131
- podešavanja pristupne tačke 129
- skeniranje 131
- Vidite i *Universal Plug and Play*
- biranje glasom 112
- blokada tastature 122
- Bluetooth 77
 - adresa uređaja 79
 - bezbednost 78
 - isključivanje 78
 - slanje podataka 78
 - uparivanje 79
- brzo biranje 111

Ć

- ćaskanje
 - Vidite *instant poruke*

D

- data kabl 81
- data pozivi 131

data veze

- detalji 81
- indikator 15
- mreža 9, 127
- podešavanja
- raskidanje 81
- uspostavljanje 128
- datum 87
- diktafon 91
- dnevnik 117
 - brisanje sadržaja 118
 - filtriranje 118
 - trajanje 118
- dopunjeni pasivni režim
 - (aktivna pripravnost) 106
- DRM
 - Vidite *upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima*

E

e-mail

- automatsko preuzimanje 41
- brisanje poruka 41
- brisanje poštanskog sandučeta 44
- memorisanje 46

otvaranje 40, 41
pisanje 37
podešavanja 44
preuzimanje iz poštanskog
 sandučeta 40
prikazivanje priloga 41
slanje 37
udaljeno poštansko sanduče 40

F

fabrička podešavanja 124
fiksno biranje 33
FM radio 25
formati datoteka
 .jad 88
 .jar 88, 89
 .sis 88
muzički centar 20
RealPlayer 92

G

galerija
 aktivna traka sa alatima 48
 korpa za štampu 49
 menjanje slika 49
 prezentacije 53
 projekcija slajdova 52
 raspoređivanje datoteka
 u albume 49, 54

slike i video 47
štampanje slika 53
glasovne komande 74
pozivanje 112
govorna pošta 111
 preusmeravanje poziva
 na govornu poštu 126
 promena telefonskog broja 111

govorne poruke 111

GPRS

Vidite *data veze*

GPS

 mape 18
 podešavanja 124

H

hendsfri, rad bez upotrebe ruku
 Vidite *zvučnik*

I

igranje 35
igre 35
imenik
 Vidite *kontakt kartice*
indikatori 15
info servis 46
informacije o podršci 12
instaliranje aplikacija 88

instant poruke
 blokiranje 95
 povezivanje na server 93
 slanje instant poruka 95
 snimanje poruka 95

Internet

 Vidite *web*

Internet pozivi 131

Internet pristupne tačke (IAP)

 Vidite *pristupne tačke*

izveštaji o dostavi 43

J

Java 88
jezik pisanja 120
jezik telefona 120

K

kalendar

 kreiranje stavki 90
 sinhronizovanje programskog
 paketa Nseries PC Suite 91

kalkulator 88

kamera

 aktivna traka sa alatima 58
 blic 60
 memorisanje video snimaka 64
 montaža videa 50
 podešavanja video rikordera 65

podešavanje osvetljenja i boje 61
podešavanje parametara slike 61
podešavanje parametara statične slike kamere 59
režim više snimaka 62
samookidač 62
scene 61
snimanje fotografija 57
snimanje videa 64
keš, pražnjenje 71
klizni preklopnik 120
ključevi za aktiviranje (sadržaja)
 Vidite *upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima*
kodovi 122
konferencijski poziv 111
konfiguracije 131
konflikti pri prenosu 15
kontakt informacije 12
kontakt kartice 32
 slanje 32
 ubacivanje slika 32
kontrola imena pristupne tačke 131
kontrola jačine zvuka
 podešavanje jačine zvuka 17
 u toku poziva 107
zvučnik 17
konvertor 102

kopiranje kontakata između SIM kartice i memorije telefona 33
kućna mreža 22, 55, 83
L
LED 17
LED uštede energije 17, 121
M
mape 18
markeri 70
memorija
 oslobađanje memorije 73
 pregled utroška memorije 73
menadžer aplikacija 88
menadžer datoteka 73
menadžer uređaja 82
meni, preuređivanje 103
menjanje slika 49
MMS
 Vidite *multimedijalne poruke*
multimedija meni 16
multimedijalne poruke
 kreiranje 37
 memorisanje 46
 podešavanja 43
 preuzimanje 39
 primanje 39
 slanje 37

muzički centar
 formati datoteka 20
 liste numera za reprodukciju 21
 muzička prodavnica 25
 prenošenje muzike 23
 preuzimanje muzike 25
 puštanje pesama 20
muzika
 Vidite *muzički centar*
N
Navigator 16, 124
nepodržani format datoteke 52
N-Gage 35
Nokia bežična tastatura 85
O
odloži 87
P
pasivni ekran
 Vidite *pasivni režim (pripravnost)*
pasivni režim (pripravnost) 103, 120
pdf datoteke 101
personalizacija 105
pesme
 formati datoteka 20
 prenos 23
PIN kodovi 122

podešavanja

- aplikacije 119, 132
- Bluetooth povezivanje 78
- data pozivi 131
- data veze 127
- definisanje 13
- ekran 119
- e-mail 40, 44
- fabrička podešavanja 124
- IM 93, 94, 96
- Internet pozivi 131
- jezik 120
- konfiguracije 131
- multimedijalne poruke 43
- personalizovanje telefona 103
- PIN kod 122
- poruke 42
- pozicioniranje 124
- preusmeravanje poziva 126
- pristupne tačke 128
- rukovanje kliznim
 - preklopnikom 120
- senzor 124
- sertifikati 123
- SIP 131
- šifra blokade 122
- tekstualne poruke 42
- UPIN kod 122

- UPUK kod 123
- ušteta energije 119
- zabrana poziva 126
- zaključavanje tastature 122
- podešavanja jezika 120
- podešavanja paketnog
 - prenosa podataka 130
- podešavanja veze 127
- podkasti 22, 27
- poruke
 - e-mail 37
 - info servis 46
 - multimedijalne poruke 37
 - podešavanja 42
 - poštansko sanduče 40
 - primljeno 39, 42
 - tekstualne poruke 37
- poštansko sanduče 40
- povezivanja sa PC računarom 82
- povezivanja sa računarom 82
- pozadinske slike (tapeti)
 - korišćenje slika 48, 59
 - promena 105
- pozicioniranje 124
- pozivi
 - čekanje 117
 - deljenje videa 114
 - međunarodni 107

- odbacivanje 116
- odgovaranje 116
- podešavanja 125
- prenos 117
- preusmeravanje 126
- primljeni 117
- propušteni 117
- trajanje 117
- upućivanje 107
- zabrana 126
- prelazak 13
- prenos podataka iz drugog uređaja 13
- prenošenje muzike 23
- prethodni pozivi 117
- preuzimanje! 18
- pristupne tačke 127
- profili 103
- propušteni pozivi 117
- PUK kodovi 123
- punjači 10
- R**
- radio 25
- RealPlayer 92
- rečnik 37
- registar poziva
 - Vidite *dnevnik*
- rešavanje problema 133

rezolucija
podešavanja video kvaliteta 65
režim eksterni SIM 80
režim spavanja 17, 121

S

sat 87
sat sa alarmom 87
scene
 scene slika 61
 video scene 61
sertifikati 123
servisni zahtevi 36
SIM kartica
 imena i brojevi 33
 kopiranje imena i brojeva
 u uređaj 33
 korišćenje uređaja
 bez SIM kartice 104
 poruke 42
sinhronizacija 86
sis datoteka 88
slanje
 kontakt kartice, vizitkarte 32
 poruke 37
 video snimci 51
slike
 Vidite *galerija*

slušalice 17
SMS
 Vidite *tekstualne poruke*
softver
 instaliranje aplikacija 88
 prenos datoteke u Vaš uređaj 88
 uklanjanje aplikacija 90
spikerfon
 Vidite *zvučnik*
svg datoteke 53
Š
 šifra blokade 122
 štampanje
 kontakt kartice 32
 slike 53

T

taster za pomeranje 16, 124
tekstualne poruke
 memorisanje 46
 pisanje 38
 podešavanja 42
 primanje 39
 primljeno 36
 slanje 37, 38
teme 105
tonovi
 Vidite *tonovi zvona*

tonovi zvona
 3-D 104
 lični ton zvona 34
 Vidite i *profili*

U

udaljeno poštansko sanduče 40
UMTS
 Vidite *data veze*
Universal Plug and Play 83
UPIN kod 122
upravljanje autorskim pravima
 nad digitalnim delima 100
UPUK kod 123
USB kabl za prenos podataka 81
USSD komande 36
ušteda energije 119

V

video
 Vidite *galerija*
video plejer
 Vidite *RealPlayer*
video poziv
 odbacivanje 116
 odgovaranje 116
 upućivanje 112
video snimci 47
vreme 87

W

Web

dnevnici 70

izvodi 69

pretraživač 67

pristupne tačke; vidite

pristupne tačke

servisne poruke 39

Z

zaključavanje tastature 122

zaštita autorskog prava

Vidite *upravljanje autorskim*

pravima nad digitalnim delima

zaštitna šifra

Vidite *šifra blokade*

zvuci

isključivanje tona zvona 116

podešavanje jačine zvuka 17

snimanje zvuka 91

zvučnik 17